

PROGRAMMABEGROTING 2026

Voorwoord

Met trots bieden wij u de vierde en laatste begroting in deze bestuursperiode aan. De begroting 2026 en de bijbehorende meerjarenraming 2027–2029 zijn opgesteld met als uitgangspunt het afronden van het huidige bestuursakkoord. Dit betekent dat we voortzetten wat goed werkt, en tegelijkertijd hebben we bewust ruimte behouden, en waar mogelijk zelfs extra ruimte gecreëerd, om voor de komende bestuursperiode de mogelijkheid te bieden nieuwe keuzes te maken en ambities te realiseren.

Dankzij slimme keuzes in de afgelopen jaren staat onze gemeente er financieel sterk voor. Dat geeft vertrouwen en ruimte om te investeren in de toekomst. We zijn trots op deze sterke positie, waarin we ons, in positieve zin, onderscheiden van veel omliggende gemeenten. Deze solide basis stelt ons in staat om met vertrouwen vooruit te kijken.

Ook rondom de investeringsplanning is gekozen voor continuïteit en het vasthouden aan bestaand beleid. Onze hoge ambities blijven onverminderd van kracht, waarbij we ons realiseren dat het succes van deze ambities mede afhankelijk is van allerlei factoren. Tegelijkertijd blijft er voor de nieuwe bestuursperiode ruimte voor nieuwe investeringsvoorstellen die passen binnen de financiële kaders en bijdragen aan de verdere ontwikkeling van onze gemeente.

In deze begroting zijn ook de uitwerkingen opgenomen van de beleidsvoornemens die eerder in de kadernota zijn aangekondigd. Denk daarbij aan de intensivering van de inzet van onze BOA's, waarmee we de openbare orde en veiligheid verder willen versterken, en verdere stappen rondom de gebiedsgerichte aanpak Urmond-Oost. Met deze stappen zetten we duidelijk in op een toekomstgerichte uitvoering van ons beleid.

Onze focus blijft op goede voorzieningen, ondersteuning van inwoners (vooral voor wie dat het hardst nodig heeft) en op belangrijke thema's zoals wonen, duurzaamheid en leefbaarheid. We geloven daarbij in samenwerken. Waar het kan werken we samen met andere gemeenten, want samen bereik je meer. Zo zorgen we voor de beste voorzieningen voor onze inwoners, werken we efficiënter, kunnen we landelijke subsidies optimaal benutten en delen we slim de kosten.

Met deze begroting leggen we een stevige en evenwichtige basis neer. Een basis die recht doet aan wat we samen hebben bereikt en die volop kansen biedt om in de volgende bestuursperiode verder te groeien.

College van burgemeester en wethouders

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave.....	3
Algemeen	4
Leeswijzer	4
Inleiding	6
Financiële samenvatting	7
Programma's	8
Veiligheid	8
Verkeer, vervoer en water	11
Economie	13
Onderwijs	16
Sport, cultuur en recreatie	18
Sociaal Domein	21
Volksgezondheid en milieu	32
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.....	37
Bestuur en ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen	41
Paragrafen.....	51
Lokale heffingen	51
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	59
Grondbeleid	64
Onderhoud kapitaalgoederen	68
Financiering	72
Bedrijfsvoering	79
Verbonden Partijen	84
Wet Open Overheid	95
Financiële begroting	96
Algemeen	96
Uitgangspunten begroting 2026.....	96
Totaal lasten en baten.....	98
Recapitulatie begrotingsevenwicht	100
Incidentele baten en lasten	102
Totaal saldo per taakveld.....	107
Reserves en voorzieningen	109
Uiteenzetting financiële positie	119
EMU saldo	120
Geprognosticeerde balans.....	121
Investeringsplanning 2026-2029	123
Bijlagen	132
Bijlage I Overzicht Formatie.....	132
Bijlage II Verplichte indicatoren.....	133
Bijlage III Overzicht subsidies	135
Bijlage IV Begrippenlijst	136

Algemeen

Leeswijzer

Dit is de begroting 2026 van de gemeente Stein. Deze programmabegroting 2026 volgt de wettelijke voorschriften en is opgebouwd uit een 'beleidsbegroting' en een 'financiële begroting'. In de programma's is een verdeling in uniforme taakvelden ondergebracht.

Algemeen

De begroting begint met een hoofdstuk Algemeen, met daarin:

- Leeswijzer
- Inleiding
- Financiële samenvatting.

Programma's:

Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende programma's:

0. Bestuur en ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen *

1. Veiligheid
2. Verkeer, vervoer en waterstaat
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

* we presenteren dit programma als laatste omdat dit programma uit veel uiteenlopende taakvelden bestaat. Tevens is hier extra een totaaloverzicht van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen.

Het tweede gedeelte van deze begroting bestaat uit een nadere toelichting op de 9 programma's en de bijbehorende 3 'W-vragen'. Bij elk programma is de volgende informatie opgenomen:

- Inleiding: hierin wordt aangegeven welke bijdrage het programma levert aan de kernwaarden en de daaraan gekoppelde strategische keuzes uit de strategische toekomstvisie 2040.
- Een overzicht van de taakvelden die onderdeel uitmaken van het programma.
- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen ? Welke beleidsdoelstellingen willen we realiseren ? De tweede W-vraag richt zich vooral op de taakvelden binnen het betreffende programma.
- Relatie verbonden partij met desbetreffende programma.
- Wat mag het kosten ? De lasten en de baten per programma.

Conform het BBV (artikel 19b) dienen in de toelichting op het 'overzicht van lasten en baten' de aanmerkelijke verschillen te worden toegelicht. Aan het eind van elk programma is daarom een tabel opgenomen met de relevante afwijkingen in bedragen tussen de bijgestelde begroting 2025 en de begroting 2026. Aanpassingen van budgetten tussen twee begrotingsjaren worden zo zichtbaar. Maar ook een incidenteel budget kan een afwijking tussen twee begrotingsjaren zijn. In beginsel zijn incidentele (restant)budgetten van 2025 in 2026 niet meer beschikbaar, echter is het wel mogelijk dat door middel van de slotwijziging (een gedeelte van) deze budgetten worden doorgeschoven naar 2026.

Paragrafen:

Het derde gedeelte bevat de paragrafen die zijn voorgeschreven in het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies' (BBV). In tegenstelling tot de programma's, waarbij in eerste instantie de beleidsmatige invalshoek centraal staat, worden in de paragrafen een aantal meer beheersmatige aspecten beschreven, die dwars door de programma's heen lopen.

Financiële begroting:

Het vierde gedeelte bevat uitgebreidere informatie over de financiële middelen. Hierin is onder andere opgenomen overzicht totale lasten en baten, incidentele lasten en baten, recapitulatie begrotingsevenwicht, mutaties in de reserves en voorzieningen, de geprognoseerde balans en de investeringsplanning inclusief toelichting.

Bijlagen:

In het laatste deel staat informatie over onder andere overzicht van de formatie, verplichte indicatoren en subsidies. We sluiten af met een begrippenlijst.

Voor de relevante beleidsplannen- en verordeningen verwijzen wij naar het nieuw vastgestelde Normenkader.

Inleiding

In de strategische toekomstvisie heeft de gemeente Stein haar strategische koers bepaald. Deze visie vormt een belangrijke stip op de horizon voor waar we de komende jaren naartoe gaan.

In deze visie beschrijven we wat voor gemeente wij willen zijn voor onze inwoners, ondernemers en natuur aan de hand van toekomstdoelen 2040 en doelstellingen per toekomstdoel.

De missie van de gemeente Stein is: De gemeente Stein is een eigenzinnige, groene woongemeente in de Zuid-Limburgse Maasvallei waar mensen mee kunnen doen, naar elkaar omkijken en voor elkaar zorgen. Het is in de gemeente Stein mogelijk om dorps te wonen in een verstedelijkt gebied met kwalitatief hoogwaardige voorzieningen en ruimte voor ondernemerschap en particulier initiatief.

Onze missie ligt aan de basis van ons doel en drijfveer als gemeente. En beantwoordt de vraag: Waarom doen we de dingen die we doen?

Onze missie hebben wij vertaald in vier toekomstdoelen met doelstellingen die aansluiten bij onze missie. Wij hanteren daarbij het uitgangspunt wat voor gemeente Stein in 2040 voor haar inwoners, ondernemers en natuur wilt zijn en in welke context zij dat doet. Op basis van onze missie heeft dit geleid tot een herdefinitie van onze kernwaarden. Waarbij we niet hebben losgelaten waar we trots op zijn maar wel hebben gekeken naar de volledigheid van alles wat we als gemeente Stein willen bereiken en voor onze omgeving willen betekenen.

Nieuw in deze strategische toekomstvisie is een toekomstdoel over onze zelfstandigheid en samenwerking in de regio. Steeds vaker werken we samen aan het aanpakken en oplossen van onze opgaven. Daarom is een uitgesproken richting hierop wenselijk. Onze toekomstdoelen staan niet op zichzelf, wij willen zo integraal mogelijk kijken naar de opgaven die wij als gemeente hebben om onze maatschappelijke uitdagingen samen aan te pakken en op te lossen.

De gemeente Stein is in 2040:

Toekomstdoel 1: Een sociale en veerkrachtige gemeente met vitale wijken en kernen;

Toekomstdoel 2: Een veilige, gezonde en groene gemeente met unieke omgevingskwaliteiten;

Toekomstdoel 3: Een bedrijvige gemeente die bereikbaar is en ruimte biedt aan circulaire en duurzame economie;

Toekomstdoel 4: Een zelfstandige gemeente die sterk is in samenwerking in de (EU)regio.

Financiële samenvatting

Door het vaststellen van de voorliggende programmabegroting 2026 autoriseert de gemeenteraad de financiële middelen (exploitatie- en investeringsbudgetten) die zijn verbonden aan de programma's. De raad geeft hiermee inhoud aan zijn kaderstellende rol. Deze autorisatie vindt plaats op programmaniveau, zoals geregeld in de wet Dualisering Gemeentebestuur.

Het college van burgemeester en wethouders is na autorisatie van de gemeenteraad bevoegd uitvoering te geven aan taakvelden van de betreffende programma's. Voor zover het college binnen de door de raad per programma aangegeven budgetten blijft (en uiteraard met inachtneming van de te bereiken resultaten) hoeft het college géén begrotingswijzigingen aan de raad voor te leggen. Middels de programmarekening legt het college verantwoording af aan de raad over de uitvoering van de programma's en dus ook over de besteding van de middelen en de bereikte resultaten. Het schuiven van budgetten tussen verschillende programma's kan slechts plaatsvinden via een – door de raad vastgestelde – begrotingswijziging, als onderdeel van de bestuursrapportage of slotwijziging.

Ieder programma bestaat uit een aantal subtaakvelden.

De basis voor de voorliggende programmabegroting 2026 wordt gevormd door de jaarschijf 2026 uit de begroting 2025 inclusief de bestuursrapportage 2025 en reeds vastgestelde begrotingswijzigingen.

Overzicht verloop begrotingssaldi 2026-2029

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Primaire begroting 2025	-1.677	-498	-679	207
<i>Mutaties raadsbesluiten</i>				
Slotwijziging 2024	10	1	16	-4
Regionale samenwerking	-25	-25	-25	-25
Steinerbos	-189	-195	-202	-203
Bestuursrapportage 2025	1.712	809	497	-502
Meicirculaire 2025	3.504	3.259	1.914	2.150
CPO Steskensstraat	0	13	13	13
Amendement brug Urmond	0	0	0	0
Totaal saldo voor begroting	3.335	3.364	1.535	1.662
<i>Begroting 2026</i>				
- Indexering	-106	-150	-185	-265
- Kadernota	-299	-276	-306	-343
- Begroting	-881	-754	-418	-367
- Septembercirculaire	6	227	571	866
Totaal saldo	2.055	2.411	1.197	1.553
Incidentele lasten	8.003	2.814	3.565	1.536
Incidentele baten	7.731	2.871	3.565	1.536
Structureel saldo	2.327	2.354	1.197	1.553

Programma's

Veiligheid

Inleiding

Het programma veiligheid richt zich op de randvoorwaarden om veilig en prettig te kunnen wonen en ondernemen in onze gemeenten. Het programma richt zich op onze samenwerking met veiligheidsdiensten om de openbare orde te bewaken en crisissen te voorkomen en te bestrijden. Daarbij zien we ook verbindingen tussen veiligheid en zorg of opvang.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken ?

Continu wordt er gewerkt binnen dit programma met het aanpakken van criminaliteit en ondermijning, drugsoverlast, milieuvervuiling en onveiligheid in de buurt. We werken actief aan preventie en zetten daar waar het nodig is maatregelen in zoals cameratoezicht en handhaving via onze BOA's.

Wat gaan we er voor doen?

Crisisbeheersing en Brandweer

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

In 2026 wordt de harmonisatie van de huurafspraken gerealiseerd. Dit is een uitwerking van het besluit dat het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg in 2025 genomen heeft over de toekomstbestendige huisvesting van brandweerkazernes.

Hierdoor ontvangt de gemeente Stein jaarlijks minder huurinkomsten. Voor de overige kosten is voor een ingroepad gekozen. Per saldo komt dit neer op hogere lasten van € 72.000 voor de gemeente Stein.

Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg ingestemd met een bezuiniging van in totaal € 1.706.000. Dit resulteert in een lagere structurele bijdrage vanuit de gemeente Stein van € 58.000 vanaf 2026.

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

In 2026 wordt een vervolg gegeven aan de regionale samenwerking om de weerbaarheid van de samenleving te vergroten. Dit heeft betrekking op het weerbaar maken van de inwoners, maar ook de weerbaarheid van de eigen organisatie.

In 2026 zal het bedrijfscontinuïteitsplan voor de eigen organisatie worden afgerond, vastgesteld en voorbereid voor uitvoering. In gezamenlijkheid met andere gemeenten en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg wordt aandacht besteed aan de informatievoorziening richting inwoners over diverse crisisscenario's.

Openbare orde en veiligheid

Integrale veiligheid

De huidige Kadernota Integrale Veiligheid heeft een looptijd tot en met 2026. In 2026 wordt gestart met het opstellen van een nieuwe versie. Deze wordt opgesteld in samenwerking met de gemeenten Sittard-Geleen en Beek. In deze nieuwe Kadernota zullen de gemeenteraden de koers voor de veiligheidsaanpak in de jaren 2027-2030 bepalen.

Gebiedsveiligheidsplannen

Het maken en uitvoeren van gebiedsveiligheidsplannen samen met buurtbewoners, ondernemers en andere mogelijke belanghebbenden zien we als een wijze om vanuit eigen kracht samen met inwoners een veiligere leefomgeving te realiseren en komt mede voort uit het bestuursakkoord 2022-2026. De resultaten uit het onderzoek naar de veiligheidsbeleving bij onze inwoners (subjectieve veiligheid) fungeert als een zogenaamde 0-meting op basis waarvan de gebiedsveiligheidsplannen verder worden uitgewerkt en uitgevoerd in 2025 en verder. In 2026 start de uitvoering van de aanbevelingen uit het uitvoeringsplan, het uitvoeringsplan zal in Q4 2025 worden vastgesteld door het college en de raad wordt hier op dat moment over geïnformeerd.

Aanpak drugs in de openbare ruimte

In het bestuursakkoord 2022-2026 is voor het project drugsoverlast jaarlijks een budget van € 50.000 beschikbaar gesteld voor 2023-2025. Vanaf 2026 wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan gebiedsveiligheidsplannen. In dit uitvoeringsplan wordt een specifieke aanpak geformuleerd om drugsoverlast integraal aan te pakken. Het budget voor aanpak drugs in de openbare ruimte wordt in 2026 ingezet op de thema's en gebieden waar dit, gelet op de 0-meting van de gebiedsveiligheidsplannen, noodzakelijk is.

Cameratoezicht

Het huidige aanwijzingsbesluit cameratoezicht vervalt op 1 januari 2026. In 2025 wordt een nieuw aanwijzingsbesluit cameratoezicht opgesteld dat ingaat op 1 januari 2026. Daarnaast zal in 2026 een evaluatie plaatsvinden van het huidige cameratoezicht.

BOA's

De laatste jaren is er op landelijk niveau veel veranderd rondom gemeentelijke handhaving in de openbare ruimte. De gemeente krijgt steeds meer taken en verantwoordelijkheden in de openbare ruimte. Daarnaast zien we een toename van het aantal meldingen gericht op het handhaven in de openbare ruimte.

Doordat de gemeente Stein voor steeds grotere opgaven aan de lat staat, is het wenselijk om structureel te kunnen bouwen aan een robuuste oplossing om te kunnen anticiperen op veranderende taken en verantwoordelijkheden van de gemeente. Hiervoor is het belangrijk dat kennis, kunde en vaardigheden binnen de eigen organisatie aanwezig is. Ook is het belangrijk om de continuïteit in handhaving in de openbare ruimte te borgen, zodat waar nodig uitvoering gegeven kan worden aan de taakstelling. Daarnaast is de lokale bekendheid en binding met de omgeving belangrijk om ervoor te zorgen dat voldaan wordt aan de doelstellingen van de gemeente Stein.

Door de aankomende stelselherziening zal waarschijnlijk nóg meer beroep gedaan worden op de gemeentelijke organisatie. Zo zal de gemeentelijke handhaving waarschijnlijk meer ingezet worden op verkeershandhaving en hulpverleningstaken. Dit wil zeggen dat de taken en verantwoordelijkheden en daarmee ook de benodigde kennis, kunde, vaardigheden en sturing de komende jaren groter wordt. Door het beschikbaar stellen van gevraagde middelen kan voldaan worden aan de benodigde capaciteit voor deze opgave. Er is dus meer sturing op de uitvoering van taken (en kwaliteit daar van) en met name de lange termijn doelstellingen. Denk hierbij aan de specialistische inzet op jeugd, horeca of evenementen.

Om te kunnen anticiperen op de veranderende taakstelling van de gemeente wanneer het gaat over handhaving in de openbare ruimte wordt er structureel om € 168.700 aan extra budget gevraagd. Hiermee geven we een impuls aan de kwaliteit van handhaving in de openbare ruimte.

Beleidsdoelstellingen

Thema	Doelstellingen in 2026
Crisisbeheersing	Vaststellen van een vernieuwd bedrijfscontinuïteitsplan.
Crisisbeheersing	Informatievoorziening richting inwoners over diverse crisisscenario's om inwoners weerbaar te maken in het geval van een (langdurige) uitval van voorzieningen.
Integrale veiligheid	Actualiseren van Kadernota Integrale Veiligheid.
Gebiedsveiligheidsplannen/aanpak drugs in de openbare ruimte	Door uitvoering te geven aan het uitvoeringsplan willen we een hogere beleving van veiligheid realiseren.
Cameratoezicht	Vaststellen van een nieuw aanwijzingsbesluit gemeentelijk cameratoezicht.
Cameratoezicht	Uitvoering van een evaluatie van het huidige cameratoezicht.
BOA's	Impuls aan kwaliteit van handhaving in de openbare ruimte.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
Veiligheidsregio Zuid Limburg	GR	Zorg dragen voor de fysieke veiligheid, met name brandweezorg en de crisisbeheersing) voor inwoners en bedrijven in Zuid-Limburg

Wat gaat het kosten ?

Veiligheid	Rekening Begroting Begroting			Meerjarenraming		
(x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.044	3.748	3.847	3.588	3.686	3.786
Baten	327	553	455	166	152	152
Resultaat	-2.717	-3.195	-3.392	-3.421	-3.534	-3.633

Relevante afwijkingen tussen begroting 2025 en begroting 2026	Bedrag
	(x € 1.000)
<i>Veiligheidsregio</i>	
Effect doorverwerking toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes VRZL vanaf 2026	-72
<i>Openbare orde en veiligheid</i>	
In 2025 is er een incidenteel budget aanwezig voor aanpak drugs in de openbare ruimte.	148
<i>Algemeen</i>	

Ontwikkelingen in de doorbelaste interne uren in 2026 ten opzichte van 2025 aan dit programma. -89

Boa's

Een structureel hoger budget vanaf 2026 voor impuls aan kwaliteit van handhaving in de openbare ruimte. -169

Verkeer, vervoer en water

Inleiding

Het programma verkeer, vervoer en waterstaat richt zich op het versterken van onze bereikbaarheid per auto, fiets, openbaar vervoer of over water. De ligging van de gemeente Stein aan de A2, het Julianakanaal met de Haven van Stein en de Maas maakt dat wij goed bereikbare gemeente zijn voor inwoners en ondernemers. Daarom werken we actief samen met partners om de bereikbaarheid van onze gemeenten en de rest van Zuid-Limburg de komende jaren te verbeteren.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.4 Economische havens en waterwegen

Wat willen we bereiken ?

We werken binnen dit programma actief aan de verbetering van onze eigen gemeentelijke wegen, het herstel van dorpskernen, verkeersveiligheid en voldoende parkeergelegenheid.

Wat gaan we er voor doen?

Verkeer, wegen en water

IBOR

IBOR staat voor integraal beheer openbare ruimte. Het IBOR is op 17 februari 2022 vastgesteld, en dient elke 5 jaar geactualiseerd te worden. Het is beleid over het onderhoud van de openbare ruimte. Het IBOR wordt in 2026 geëvalueerd en gestart met de actualisatie.

Mobiliteitsplan

De ambities op gebied van mobiliteit dienen zoals aangegeven in de Omgevingsvisie 2040 concreet uitgewerkt te worden in een mobiliteitsplan en programma mobiliteit. Het mobiliteitsplan geeft richting aan de gemeente te nemen beslissingen ten aanzien van verkeer en vervoer. In 2025 is gestart met de evaluatie en actualisatie van het mobiliteitsplan. Naar verwachting kan deze medio 2026 worden vastgesteld, in de nieuwe bestuursperiode.

Via het programma mobiliteit worden de ambities vervolgens stapsgewijs vertaald in concrete projecten voor de komende 5 jaar. In de begroting 2026 zijn nog geen nieuwe projecten opgenomen in afwachting van de vaststelling van het nieuwe beleid. Wel lopen nog projecten uit het Mobiliteitsplan 2021-2025 door in 2026 en verder en zijn ook als zodanig in de investeringsplanning opgenomen.

Vanuit het verkeersarrangement worden in 2026 de volgende projecten opgepakt:

- Bergerstraat;
- Herinrichting Koolweg;
- Beatrixplein;

- Grotestraat / Beekstraat (onderdeel van 'herstel oude dorpskernen Urmond');
- Parkeerplaatsen Beekstraat / De Bath (onderdeel van 'herstel oude dorpskernen Urmond');
- Kruising Meerser Eindstraat- Maasbanderkerkweg;
- Herinrichting Dross. Jonker van Kesselstraat;
- Rotonde Steinderweg / Merodestraat;
- Rotonde Gerichtstraat / Heerstraat- Noord;

In de investeringsplanning is een nadere toelichting op deze projecten opgenomen.

Fietsenrekken

Om Stein steeds meer te profileren als fietsgemeente, hoort de inrichting van de openbare ruimte daarop te worden aangepast. Zo ook de voorzieningen om elektrische fietsen, die inwoners en recreatieve bezoekers in toenemende mate gebruiken, te stallen. Op basis van een motie is in 2025 daarom onderzocht waar we reguliere fietsenrekken door nieuwe fietsvoorzieningen moeten vervangen. De benodigde kosten van € 55.000 voor de vervanging, zijn in deze begroting opgenomen.

Beleidsdoelstellingen

Thema	Doelstellingen in 2026
Openbare ruimte	Het IBOR wordt in 2026 geëvalueerd en gestart met de actualisatie.
Mobiliteit	Realisatie van de beleidsinstrumenten en bijbehorende investeringen voortvloeiende uit het mobiliteitsplan en actualiseren mobiliteitsplan.
Mobiliteit	Vervangen van reguliere fietsenrekken door nieuwe fietsvoorzieningen.

Wat gaat het kosten ?

Verkeer en vervoer en waterstaat	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
(x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	4.936	8.120	6.046	6.573	7.029	7.374
Baten	430	553	553	553	553	553
Resultaat	-4.507	-7.567	-5.493	-6.020	-6.476	-6.821

Relevante afwijkingen tussen begroting 2025 en begroting 2026	Bedrag x € 1.000
<i>Doorbelasting</i>	
Ontwikkelingen in de doorbelaste interne uren in 2026 ten opzichte van 2025 aan dit programma.	-70
<i>Kapitaallasten</i>	
Hogere kapitaallasten op basis van de actuele investeringsplanning.	-359
<i>Brug Urmond</i>	
In 2025 is een eenmalige bijdrage tbv brug Urmond begroot.	2.500

Inleiding

Het programma economie richt zich op het versterken van onze economie. Door onze goede geografische ligging in de (Eu)regio aan diverse snelwegen, de aanwezigheid van een havens en waterwegen en de nabijheid van industriecluster Chemelot is Stein een bedrijvige gemeente die aantrekkelijk is voor diverse soorten MKB bedrijven en grotere maakbedrijven. Ook werken we in dit programma aan de versterking van onze vrijetijdseconomie, recreatie en toerisme en ons detailhandel beleid.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

Wat willen we bereiken ?

Binnen dit programma richten we ons op het versterken en ontwikkelen van een duurzame economie, waarbij circulariteit richting toekomst een belangrijke rol speelt en samen wordt gewerkt aan een sterke economische regio. Voorwaarde daarbij is dat de leef kwaliteit van onze gemeente verbetert. Daarnaast werken we samen met het onderwijs en VIDAR aan aanwezigheid van voldoende arbeidspotentieel.

Wat gaan we er voor doen?

Economische ontwikkeling

Integrale havenvisie

Efficiënt ruimtegebruik en een verdere doorontwikkeling van de haven is opgenomen als een van de ambities in het Economische Beleid 2024-2027. Randvoorwaarde hierbij is dat door de ontwikkeling van de haven, toepassing van slimme duurzame maatregelen en best beschikbare (milieu) technieken de omgevingskwaliteit ter plaatse verbetert.

Nieuwe alternatieve grondstoffen voor de Chemelot site worden per schip aangevoerd. Ook de bedrijfsactiviteiten van de andere havengebruikers moeten ingepast kunnen worden.

Het gebruik van de haven wordt verder verbeterd door een combinatie van fysieke, logistieke en digitale infrastructuur, welke vereist is voor de doorontwikkeling van de haven.

Om te komen tot een integrale visie wordt, in samenwerking met de Provincie Limburg, een plan van aanpak opgesteld. Hierin worden de uitgangspunten en randvoorwaarden opgenomen. In dit plan wordt ook aangegeven hoe de participatie plaatsvindt. De uitvoering van dit plan wordt aanbesteed. Naar verwachting wordt deze visie in het derde kwartaal van 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. De kosten hiervoor bedragen € 50.000.

Realisatiepact Knooppunt 046

Het knooppunt Sittard-Geleen/Stein is aangemerkt als een bovengemiddeld logistiek knooppunt. De internationale ligging van dit knooppunt met daarbinnen een hoogwaardige basis- en maakindustrie maakt het knooppunt economisch en maatschappelijk van nationaal belang.

Het Realisatiepact Knooppunt 046 is een gezamenlijke inzet van overheden en bedrijfsleven om de economische kracht van dit knooppunt te benutten en uit te bouwen. Voor de gemeente Stein is de inzet onder meer gericht op het verbeteren van de multimodale corridor tussen site Chemelot en

haven Stein. Ook de verbetering van de verkeersafwikkeling afrit 49 Gate 7 is een van de opgenomen projecten.

De insteek van het Realisatiepact Knooppunt 046 is het faciliteren van de projecten door te assisteren met bijvoorbeeld financiering en opstart, het creëren van de juiste randvoorwaarden en wegnemen van bottlenecks. Cofinanciering van het Realisatiepact vindt plaats door het Rijk, de Provincie Limburg, de gemeenten Stein en Sittard-Geleen en Chemelot. De kosten bedragen € 10.000 per jaar, voor de komende 5 jaren.

Blueport havens

De Blueport havens waar Haven Stein onderdeel van uit maakt, zijn van groot belang voor de economie en werkgelegenheid in Limburg. Via de Maas en het Albertkanaal hebben de Blueport havens goede verbindingen met de zeehavens van Rotterdam en Antwerpen. Maar ook het Duitse achterland is goed met de havens verbonden. Diverse trends en ontwikkelingen in de wereld, in de omgeving en in de binnenvaart sector hebben invloed op de Blueport havens. Zaken als de verandering van ladingstromen, aanpassingen van infrastructuur, de vergroting van schepen, de vergroening en de energietransitie, digitalisering, de sterke stijging van e-commerce en de opkomst van circulaire economie hebben allemaal hun impact op de binnenvaart en de Blueport havens.

Met een sterkere samenwerking tussen de havens kan het belang en de betekenis van de Blueporthavens als economische driver nog krachtiger en concreter bij stakeholders (lokale en regionale overheden (wethouders, bestuurders, ambtenaren) en bedrijfsleven) naar voren gebracht worden, zodat integraal beleid uitgevoerd wordt en de groei van de havens met draagvlak gewaarborgd wordt. Dit integraal beleid met voornoemde doelstellingen is vastgelegd in de Havenvisie Limburg.

Er is voorgesteld om middels een zogenaamde Blueport Limburg Organisatie in 2025 deze samenwerking verder te professionaliseren. Een gezamenlijke havenorganisatie kan leiden tot efficiëntere processen, gedeelde infrastructuur en kostenbesparing. Door middelen te bundelen en samen te werken, kunnen havengemeenten profiteren van schaalvoordelen en een hogere efficiëntie.

De organisatie zal functioneren op basis van een financiële bijdrage van de verschillende belanghebbende openbare- en private organisaties. Naast de havengemeenten zullen de Provincie Limburg en Rijkswaterstaat ook bijdragen. Van ons wordt een jaarlijkse financiële bijdrage van € 80.000 voor de komende 5 jaar (2025-2029) gevraagd. Er heeft nog geen bestuurlijke discussie en/of besluitvorming plaatsgevonden omtrent de bijdrage en hoogte daarvan. Naar verwachting zal eind 2025 duidelijkheid zijn over de bijdrage (financieel en ambtelijke uren).

Bedrijfsloket- en regelingen

Evenementen

In 2026 wordt er in het voorjaar en najaar een evenementencafé georganiseerd. Daarnaast start de informele evenementendenktank die in Q4 2025 samengesteld wordt. Met deze evenementendenktank zullen we werken aan de beleidsdoelen van de uitvoeringsagenda. Samen wordt er gekeken naar de prioritering op basis van de behoeften van de organisatoren.

Vanaf 2026 kunnen organisatoren (en gemeenten en hulpdiensten) gebruik maken van het nieuwe vergunningaanvraagstelsel "Eventloket", als opvolger van de "EvenementAssistent". Alle Zuid-Limburgse gemeenten (met uitzondering van gemeente Maastricht) maken gebruik van deze applicatie. Deze applicatie zal in de toekomst verder doorontwikkeld worden aan de hand van de behoeften van de gebruikers.

Beleidsdoelstellingen

Thema	Doelstellingen in 2026
Haven	Vaststellen Integrale Havenvisie in raad.
Realisatiepact Knooppunt 046	Verbeteren multimodale corridor tussen site Chemelot en haven Stein.
Realisatiepact Knooppunt 046	Verbetering van de verkeersafwikkeling afrit 49 Gate 7.
Evenementen	Organiseren evenementencafe en samenstellen evenementendenktank.

Wat gaat het kosten ?

Economie	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
(x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	1.164	1.418	1.174	938	946	954
Baten	461	335	386	408	414	426
Resultaat	-702	-1.083	-788	-530	-532	-528

Relevante afwijkingen tussen begroting 2025 en begroting 2026	Bedrag x € 1.000
<i>Economische ontwikkeling</i>	
Ten behoeve van het opstellen van de havenvisie is er incidenteel budget opgenomen.	-50
<i>Economische promotie</i>	
In 2026 is er minder budget nodig voor het realiseren van projecten van het incidentele budget toerisme 2023-2026;	189
In 2025 was er budget beschikbaar voor de incidentele post Leader en Interreg programma. Dit budget is in 2026 niet meer beschikbaar;	88
De baten van de toeristenbelasting stijgen door hogere aantallen overnachtingen en een hoger tarief.	45
<i>Doorbelasting</i>	
Ontwikkeling in de doorbelaste interne uren aan dit programma ten opzichte van 2025.	32

Inleiding

Het programma onderwijs richt zicht op onze kinderen en jongeren. Binnen dit programma werken we aan kwalitatieve basisscholen in onze kernen en onze middelbare school Groenewald.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:

- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken ?

De gemeente is samen met onderwijspartner verantwoordelijk voor goede onderwijshuisvesting. Ook werken we samen met de kindpartners aan een doorlopende leer- en ontwikkellijn van kinderen van 0 - 18 jaar. Waarbij het onderwijs en onze baby- en kinderopvang ook een plek is achterstanden, die op latere leeftijd niet meer kunnen worden ingehaald te voorkomen. We zetten daarom bijvoorbeeld actief in op voor- en vroegschoolse educatie, leesbevordering om laaggeletterdheid te voorkomen en schoolzwemmen.

Wat gaan we er voor doen?

Onderwijshuisvesting

Maaskei Urmond

Met onze raadsinformatiebrief van 10 juli 2025 hebben wij de gemeenteraad laten weten dat er meer tijd nodig is voor het verdiepingsonderzoek naar de 4 als kansrijk geduide locaties. Om zo een goed onderbouwd advies te kunnen presenteren over de definitieve locatie van het nieuwe kindcentrum. Met als consequentie dat de geplande besluitvorming in de raad van september 2025 niet haalbaar was. Het externe bureau is verzocht een nieuwe, realistische planning op te stellen. Op het moment dat de begrotingsstukken in procedure werden gebracht, was nog niet bekend wanneer het eindrapport door de raad kan worden behandeld. Het streven blijft dat nog in 2025 door de raad een besluit wordt genomen. Aansluitend zijn schoolbestuur en kindpartner aan zet om in 2026 te komen tot een programma van eisen (pve). Dit pve vormt de basis voor de selectie van de architect die de plannen verder zal gaan uitwerken.

Beleidsdoelstellingen

Thema	Doelstellingen in 2026
Maaskei Urmond	Uitvoering van het raadsbesluit rondom de huisvesting van de Maaskei Urmond en het opstellen van een programma van eisen.

Wat gaat het kosten ?

Onderwijs	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
(x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.381	3.845	4.029	4.304	4.592	4.631
Baten	618	696	578	585	591	597
Resultaat	-2.763	-3.149	-3.451	-3.719	-4.002	-4.034

Relevante afwijkingen tussen begroting 2025 en begroting 2026	Bedrag x € 1.000
<i>Kapitaallasten</i>	
Hogere kapitaallasten op basis van de actuele investeringsplanning.	-422
<i>Huisvesting openbare basisscholen</i>	
De incidentele kosten voor business case inzake de Maaskei vervallen in 2026.	25
<i>Huisvesting Groenewald</i>	
Door de uitbreiding van Groenewald nemen de kosten voor de brandverzekering toe;	-25
De kosten van demontage noodlokalen en de tijdelijke huisvesting vervalt met ingang van 2026.	100

Inleiding

Het programma sport, cultuur en recreatie is gericht op het gezond houden van onze inwoners met een actief sport- en beweegaanbod, zingeving, ontspanning en ontwikkeling met een groot cultuur en erfgoed aanbod en het versterken van onze gemeente als toeristische gemeente waar je kunt recreëren.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat willen we bereiken ?

Binnen dit programma werken we met onze maatschappelijke partners aan het behoud en versterken van ons verenigingsleven op het gebied van sport, cultuur, erfgoed en toerisme. Zodat onze inwoners gezond kunnen blijven en leren over wie we zijn en waar we vandaan komen. Onze unieke ligging in het hart van de Maasvallei, natuur en met tal van historische kernen en erfgoed maakt ons daarnaast een aantrekkelijke gemeente voor toeristen. Waar we binnen dit programma samen met onze inwoners en ondernemers samenwerken aan de versterking van dit profiel.

Daarnaast willen we bereiken dat meer mensen in alle leeftijdscategorieën bewegen en sporten. Sport wordt hierbij gezien als middel en niet als doel. Door te bewegen en te sporten wordt ingezet op een gezondere levensstijl, op ontmoeten, verbinden en meedoen. Dit draagt bij aan positieve gezondheid waardoor mogelijk kosten binnen het sociaal domein voorkomen kunnen worden. Bewegen in de openbare ruimte vormt hier een onderdeel van.

Wat gaan we er voor doen?

Cultuurpresentatie, productie participatie

Subsidiebeleid

Met de vaststelling van de Algemene Subsidieverordening gemeente Stein 2026, de nadere subsidieregelingen en de bijbehorende financiële kaders wordt vanaf 2026 een belangrijke stap gezet met een eigentijds, transparant en effectief subsidiebeleid. Hiermee wordt nauwer aangesloten bij de behoeften van inwoners, verenigingen en organisatie. Ook wordt gezorgd voor meer duidelijkheid en doelgerichtheid bij de toekenning van subsidies. Conform het vastgestelde financiële scenario zijn de bijbehorende budgetten vanaf 2026 opgenomen in deze begroting. Tevens zijn in bijlage III de subsidiebudgetten en subsidieplafonds voor elke separate subsidieregeling opgenomen.

Media

Bibliotheekwerk

In de septembercirculaire van 2024 is een extra budget van € 200.000 over twee jaar (2025 en 2026) toegezegd voor bibliotheekactiviteiten. Dit budget wordt ingezet ter versterking van leesbevordering, basisvaardigheden, geletterdheid en toegankelijkheid binnen de hele gemeente.

Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Steinerbos

De gemeenteraad Stein heeft in april 2025 budget beschikbaar gesteld voor Steinerbos BV voor een financiële impuls om het voortbestaan het van Steinerbos te borgen. Het gaat om een totaal van een eenmalige bijdrage ter hoogte van € 2.200.000 voor de jaren 2025 en 2026.

Steinerbos BV zal 2025-Q4 een strategisch toekomstplan vaststellen. De uitvoering daarvan start in 2026. Het doel hiervan is dat het Steinerbos is een plek waar inwoners elkaar ontmoeten. Een plek die bewegen voor jong en oud motiveert en waar verenigingen hun activiteiten organiseren. Maar ook een plek die werk biedt aan verschillende doelgroepen, de belofte van stil genieten waarmaakt en bezoekers uit de regio naar Stein trekt. Daarmee draagt Steinerbos sterk bij aan de invulling van verschillende strategische doelen en beleidsdoelstelling van de gemeente Stein en vervult het een grote maatschappelijke en economische functie.

Groenbeleidsplan

In 2026 wordt onderzocht hoe en op welke termijn de huidige Groenvisie kan worden geëvalueerd en geïntegreerd in een integraal beleidsstuk voor de openbare ruimte.

Onderhoud groen

Vanuit afgeronde civiele projecten zijn er een aantal groenarealen overgedragen aan het reguliere onderhoud (areaaluitbreiding). Daarnaast zijn er een drietal rotondes, die vanuit de "Visie rotondes" zijn ingericht, na de onderhoudsperiode overgedragen voor het jaarlijks onderhoud. De uitvoering van dit extra onderhoud zorgt voor een structurele verhoging van het budget met € 48.000.

In 2025 is het bomenonderhoud opnieuw aanbesteed en gegund. Het gevolg van deze aanbesteding is een prijsstijging. Dit betekent dat vanaf 2026 jaarlijks € 106.000 extra benodigd is om het vastgestelde kwaliteitsniveau te kunnen waarborgen.

Beleidsdoelstellingen

Thema	Doelstellingen in 2026
Bibliotheekwerk	De middelen vanuit het Rijk inzetten ter versterking van leesbevordering, geletterdheid en toegankelijkheid.
Groenvisie	In 2026 wordt onderzocht hoe en op welke termijn de huidige Groenvisie wordt geactualiseerd.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
Steinerbos BV	Privaat	Bijdrage aan de vrijetijdseconomie en toerisme
NV Theodora	Privaat	Bijdrage aan het in stand houden van kasteel Elsloo en het kasteelpark.

Wat gaat het kosten ?

Sport, cultuur en recreatie (x € 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	5.758	8.086	7.436	6.831	7.025	7.068
Baten	761	767	682	540	550	560
Resultaat	-4.997	-7.318	-6.753	-6.291	-6.475	-6.508

Relevante afwijkingen tussen begroting 2025 en begroting 2026	Bedrag x € 1.000
<i>Onderhoud</i>	
In 2025 is accommodatiebeleid inclusief verduurzamingsopgave en bijbehorende meerjarenonderhoudsplan goedgekeurd. Dit zorgt voor een afname in de onderhoudskosten.	26
<i>Herijking subsidiebeleid</i>	
In 2025 is het nieuwe subsidiebeleid vastgesteld. Dit zorgt voor een stijging in de lasten.	-159
<i>Kunstwerken</i>	
In 2025 heeft de inventarisatie van de kunstwerken plaatsgevonden. Dit zijn incidentele lasten en zullen in 2026 niet meer plaatsvinden.	20
<i>Steinerbos</i>	
In 2025 is het voorstel voor extra structurele en incidentele ondersteuning voor het Steinerbos vastgesteld. In 2025 was daar incidenteel geld voor beschikbaar. In 2026 is deze bijdrage lager dan in 2025.	1.000
<i>Brede SPUK/GALA</i>	
In 2026 ontvangen we een lagere bijdrage Brede SPUK/GALA.	-27
<i>Informatiepunt digitale overheid</i>	
In 2026 is de SPUK regeling vervangen door een decentralisatieuitkering. De opbrengst valt weg uit dit programma en wordt verplaatst naar algemeen bestuur.	-25
<i>Kapitaallasten</i>	
Hogere kapitaallasten op basis van actuele investeringsplanning.	-34
<i>Doorbelasting</i>	
Ontwikkeling in de doorbelaste interne uren in 2026 ten opzichte van 2025.	-66
<i>Openbaar groen</i>	
In 2026 is rekening gehouden met hogere kosten openbaar groen vanwege areaaluitbreiding en aanbesteding bomenbeheer.	-175

Inleiding

Binnen het programma sociaal domein werken we met maatschappelijke partners en inwoners aan het versterken van de zelfredzaamheid van onze inwoners van jong tot oud. We geven binnen het sociaal domein uitvoering aan de wet maatschappelijke ondersteuning, de participatiewet en de jeugdzorgwet. Daarnaast richt het sociaal domein zich ook op laagdrempelige voorzieningen dichtbij onze inwoners en ondersteunen wij hierbij. Denk aan mantelzorg, inclusie van mensen met een beperking, beschermd wonen, veiligheid in afhankelijkheidsrelaties en specifieke opgaven op het gebied van jong zijn en ouder worden of sociale cohesie in wijken en kernen.

Taakvelden

Dit programma omvat de volgende taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO
- 6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd
- 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 WSW en beschut werk
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.60 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.711 Hulp bij het huishouden (WMO)
- 6.712 Begeleiding (WMO)
- 6.713 Dagbesteding (WMO)
- 6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)
- 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal
- 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal
- 6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk
- 6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal
- 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal
- 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk
- 6.792 PGB Jeugd
- 6.811 Beschermd wonen (WMO)
- 6.812 Maatschappelijke- vrouwenopvang (WMO)
- 6.821 Jeugdbescherming
- 6.822 Jeugdreclassering
- 6.92 Coördinatie en beleid Jeugd

Wat willen we bereiken ?

In 2026 zet de gemeente Stein stevig in op de strategische doorontwikkeling van het sociaal-maatschappelijk domein. Twee trajecten staan hierin centraal: de ontwikkeling van een sociaal-maatschappelijke visie en de implementatie van de landelijke en lokale Hervormingsagenda. Deze trajecten vormen de basis voor toekomstbestendig beleid en uitvoering. De sociaal-maatschappelijke visie vloeit voort uit de Strategische Toekomstvisie en sluit aan bij de Omgevingsvisie, zodat de brede koers van Stein richting 2040 en de concrete uitwerking voor de leefomgeving hand in hand gaan met de doorontwikkeling van het sociaal domein.

Bij jeugd nemen de opgaven in omvang en complexiteit verder toe. Lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen zoals de Hervormingsagenda Jeugd, de doorontwikkeling van het regionale zorglandschap en de inzet op preventie en passende ondersteuning, vragen om beleidsmatige scherpte, bestuurlijke afstemming en een sterke regionale positie van Stein. Een stevig lokaal team

dat preventief, nabij en integraal samenwerkt met onderwijs, zorg en maatschappelijke partners vormt hierbij het uitgangspunt.

Naast de versterking van het jeugdbeleid bouwen we verder aan een stevige sociale basis, waarin inwoners elkaar weten te vinden en ondersteund worden waar nodig. Dit doen we vanuit een brede sociaal-maatschappelijke visie waarin preventie, bestaanszekerheid en inclusie centraal staan. Daarbij werken we meerjarig en in lijn met de landelijke inclusieagenda aan een samenleving waarin iedereen volwaardig mee kan doen. Door in te zetten op financiële gezondheid en het vergroten van veerkracht, zorgen we ervoor dat inwoners die kwetsbaar zijn of in de knel komen, kunnen rekenen op passende ondersteuning.

Ook binnen de Wmo staat de gemeente voor blijvende uitdagingen door vergrijzing en complexere zorgvragen. We zetten daarom in op preventie, maatwerk en samenwerking met inwoners, mantelzorgers en zorgpartners. Zo zorgen we dat ondersteuning toegankelijk, betaalbaar en toekomstbestendig blijft.

De Participatie-opgave krijgt eveneens nadrukkelijk aandacht. Onder de koers Vidar Vooruit werken we aan bestaanszekerheid en een inclusieve arbeidsmarkt, met oog voor landelijke en lokale ontwikkelingen. Daarbij staat meedoen centraal: inwoners krijgen waar mogelijk perspectief op werk, inkomen en ontwikkeling.

De hervormingsagenda in het sociaal domein vraagt om samenhang tussen beleid en uitvoering. Dat betekent dat we niet alleen ambities formuleren, maar ook zorgen dat deze in de praktijk landt, met oog voor de menselijke maat.

Jeugd, Wmo, participatie, sociale basis en bestaanszekerheid zijn daarbij geen losse pijlers, maar versterken elkaar: door samenhangend te werken voorkomen we problemen, bieden we tijdig hulp en zorgen we voor duurzame oplossingen.

Samenwerking is en blijft een rode draad in ons handelen. Of het nu gaat om zorg en veiligheid, de uitvoering van de Wmo, het versterken van informele zorg of de ontwikkeling van een inclusieve arbeidsmarkt: alleen door verbinding met inwoners, maatschappelijke partners en de regio kunnen we de uitdagingen van vandaag en morgen het hoofd bieden.

Zo bouwen we verder aan een sociaal domein dat toegankelijk, duurzaam en veerkrachtig is, met oog voor kwaliteit, betaalbaarheid en de leefwereld van onze inwoners.

Wat gaan we er voor doen?

Samenkracht en burgerparticipatie

Sociale basis

In 2026 versterkt gemeente Stein de sociale basis om te zorgen voor een veerkrachtige en inclusieve gemeente. We zetten in op laagdrempelige toegang tot informatie en ondersteuning via de wijkinformatiepunten en zorgen dat inwoners goed worden begeleid bij vragen over welzijn, wonen, werk en zorg. Daarbij bouwen we verder door deze punten sterker te verbinden met de formele en informele netwerken in onze gemeente, zodat inwoners sneller passende ondersteuning vinden. Mantelzorgers ontvangen ondersteuning zodat zij hun belangrijke rol kunnen blijven vervullen.

Ook besteden we extra aandacht aan het thema dementie, zoals opgenomen in het bestuursakkoord en het Plan van aanpak Informele Zorg. Voor inwoners en hun naasten betekent dit dat zij weten waar zij terechtkunnen met vragen en ondersteuning, terwijl we tegelijk de informele zorgstructuur uitbreiden en de samenwerking met zorginstellingen en welzijnsorganisaties versterken.

Met deze gezamenlijke inzet investeren we in een samenleving waarin iedereen kan meedoen, zich kan ontwikkelen en waar ondersteuning dichtbij en op maat beschikbaar is, zodat Stein in 2026 nog meer een gemeente is waar iedereen zich thuis voelt

Financiële gezondheid

De afgelopen jaren werden de budgetten voor de minimaregelingen structureel overschreden. Dekking vond plaats door o.a. incidentele budgetten. Om ook in de komende jaren te voorzien in de structurele behoefte aan ondersteuning door minimaregelingen, dient het budget vanaf 2026 structureel opgehoogd te worden met € 71.500.

In 2026 breiden we onze dienstverlening aan jongeren met schulden (18-27 jaar) uit met een specifiek hulpaanbod dat aansluit bij hun situatie. Landelijk is er sprake van een groeiend aandeel jongeren met (verborgen) betalingsachterstanden, financiële problemen en problematische schulden. De reguliere schuldhelpverlening sluit vaak niet goed aan bij deze groep, waardoor een andere aanpak noodzakelijk is. Landelijk zijn er bewezen interventies beschikbaar, zoals het Jongeren Perspectief Fonds. We benutten deze kennis en passen een aanpak toe die het beste aan gaat sluiten op de lokale behoefte in Stein.

Daarnaast zetten we in 2026 in op de doorontwikkeling van vroegsignalering. Dit is een belangrijk instrument om inwoners tijdig te bereiken en problematische schulden te voorkomen. Door signalen van partners beter te duiden, prioriteren en opvolgen, zorgen we dat inwoners met beginnende betalingsachterstanden sneller passende ondersteuning ontvangen.

Warm welkom

In 2026 evalueren we het warm welkom pakket en de warm welkom bijeenkomst voor nieuwe inwoners. Door middel van het warm welkom pakket en de warm welkom bijeenkomst willen we nieuwe inwoners laagdrempelig kennis laten maken met de gemeente. Aan de hand van de evaluatie wordt er besloten over het voortzetten van het warm welkom pakket en de warm welkom bijeenkomst vanaf 2027.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Zorg & Veiligheid

We kennen GRIP voor incidenten, maar voor sociale incidenten was er geen uniforme aanpak. Daarom is landelijk het AVE-model ontwikkeld. AVE staat voor: Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie, bij huishoudens met oplopende problematiek. Het doel is het voorkómen van een dreigend escalerende situatie en het beperken en beëindigen van een escalerende situatie.

Het model creëert helderheid in de samenwerking binnen - en tussen het zorg- en veiligheidsdomein, met onder andere duidelijke richtlijnen over wanneer op- of af te schalen, hoe en naar wie. Hierdoor wordt voorkomen dat verschillende partijen langs elkaar heen werken en borgen we dat er een volledig beeld komt van de situatie in een huishouden.

De commissie Zorg & Veiligheid ZL heeft zich uitgesproken voor één uniform AVE model in Zuid-Limburg, om te komen tot afstemming en advies rond thema's zoals huiselijk geweld en onbegrepen gedrag. In alle 16 gemeenten is men aan het bekijken hoe deze werkwijze, zo uniform mogelijk maar met oog voor de couleur local, geïmplementeerd kan worden. Een regionale werkgroep zorgt voor de onderlinge afstemming.

Inkomensregelingen

Vidar

'Vidar Vooruit' is een koers die voortbouwt op huidig beleid. We spelen hiermee in op landelijke ontwikkelingen zoals de Participatiewet in Balans en de Wet van School naar Duurzaam Werk. Ook sluit deze koers aan op de lokale opgaven denk aan de sluiting van VDL Nedcar, veranderende instroom van jongeren en anderstaligen en de toekomstige huisvesting van Vidar.

Vooral hogere kosten ten aanzien van de bijzondere bijstand en het verwerken van de stelpost loonkosten zorgen voor een beperkte bijstelling (circa twee ton in 2026) van de begroting. Ter beeldvorming: de hoogte van deze bijstelling is slechts 2 % van de totale kosten met betrekking tot participatie. Bovendien is deze ontwikkeling slechts gedeeltelijk te beïnvloeden door gemeenten. Vidar, de gemeente Stein en maatschappelijke partners blijven zoeken naar mogelijkheden om de ontwikkeling van de bijzondere bijstand positief bij te stellen. Dit alles vraagt om een toekomstgerichte koers met aandacht voor mens, data en partnerschap.

Enkele speerpunten voor 2026:

- Bestaanszekerheid en menselijke maat: Door slimmer te werken en data subtiel en zorgvuldig in te zetten, maken we ruimte voor meer menselijk contact. Niet door het inzetten van meer professionals, maar door de processen efficiënter en gebruiksvriendelijker in te richten.
- Vidar als brug naar een inclusieve arbeidsmarkt: De jobcoaches staan naast de werkgever. Ze helpen bij het omgaan met ondersteuningsbehoeften, maar ook bij het inrichten van een inclusieve werkvloer. De werkcoach begeleidt dagelijks, met oog voor talent, gedrag en teamdynamiek.
- Vidar als werkgever: Het toevoegen van digitale informatie aan de fysieke werkomgeving kan medewerkers helpen om met stapsgewijze instructies complexere taken uit te voeren waardoor er aantrekkelijker werk kan worden aangeboden.

Tijdens de (lokale en regionale) raadsbijeenkomsten Vidar zijn deze en andere ontwikkelingen uitgebreid toegelicht.

In 2026 streven we naar een pilot omscholingsbonus. Hierbij willen we graag een relatie leggen tussen participatie en zorg. Een specifiek voorbeeld dat onderzocht wordt is de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die onder begeleiding huishoudelijke taken uitvoeren.

WMO

In 2026 staat de gemeente Stein voor blijvende uitdagingen binnen de Wmo. De vraag naar ondersteuning groeit verder door de vergrijzing en de toenemende complexiteit van zorgvragen. Het gaat hierbij niet alleen om begeleiding van kwetsbare inwoners, maar ook om langdurige, intensieve zorg en meervoudige problematiek waarbij vaak meerdere ketenpartners betrokken zijn. Om hierop adequaat in te spelen, zet de gemeente onder andere het AVE-model en de Doorbraakmethode in. Deze aanpakken maken het mogelijk om maatwerkoplossingen te bieden met een betrouwbare en navolgbare onderbouwing. Ze dragen bij aan blijvende besparingen, voorkomen maatschappelijke escalaties en zorgen dat inwoners sneller de juiste ondersteuning ontvangen.

Tegelijkertijd zet de landelijke beweging richting het voorliggend veld de toon. Dit betekent dat de focus verschuift van zware, dure zorg naar preventieve maatregelen en vroegtijdige signalering in de wijk. Hierin speelt onder andere de wijkverpleegkundige een belangrijke rol. De gemeente Stein versterkt daarom de samenwerking met inwoners, mantelzorgers en partners in zorg en welzijn, met oog voor het benutten van de eigen kracht en netwerken van inwoners. Ook de samenwerking met zorgaanbieders, huisartsen en welzijnsorganisaties wordt verder geïntensiveerd, zodat signalen sneller worden opgepakt en ondersteuning dichterbij de leefwereld van inwoners wordt georganiseerd.

Een belangrijk aandachtspunt in 2026 is de houdbaarheid van de huishoudelijke hulp. Om deze voorziening duurzaam in te richten, wordt onderzocht hoe deze ondersteuning slimmer en toekomstbestendig kan worden georganiseerd, met oog voor betaalbaarheid én kwaliteit. Daarnaast onderzoekt de gemeente het principe van reablement: het trainen en ondersteunen van hulpbehoevenden om (weer) zoveel mogelijk zelfredzaam te worden. Dit helpt inwoners om hun zelfstandigheid te behouden en vermindert de druk op zwaardere vormen van ondersteuning. Verder wordt gewerkt aan een snellere en efficiëntere toeleiding naar passende zorg voor inwoners met dementie, zodat zij tijdig de juiste ondersteuning krijgen en mantelzorgers beter worden ontlast.

Met deze inzet krijgen inwoners eerder passende ondersteuning, wordt zwaardere zorg zo veel mogelijk voorkomen en blijft de zorg toegankelijk binnen de beschikbare middelen. Zo werken we aan een toekomstbestendige Wmo, waarin preventie, maatwerk en betaalbaarheid hand in hand gaan, en waarin de balans tussen kwaliteit en financiële houdbaarheid nadrukkelijk wordt bewaakt.

Daarnaast bereidt de gemeente zich in 2026 voor op de invoering van een nieuwe systematiek voor de eigen bijdrage binnen de Wmo. De daadwerkelijke invoering wordt op landelijk niveau naar verwachting in 2027 gerealiseerd. Door in 2026 tijdig de voorbereidingen te treffen, kunnen we inwoners, aanbieders en partners zorgvuldig meenemen in deze verandering en de overgang zo soepel mogelijk laten verlopen.

Vanuit het gemeentefonds ontvangen we in 2026 extra middelen van € 128.000 om demografische effecten op te vangen. Dit bedrag plus een additionele € 50.000 is verdeeld en toegevoegd aan de onderdelen huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding en individueel vervoer.

Jeugdhulp

Inleiding

In 2026 bouwen we voort op het Regionaal Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024–2028. We zetten in op het voorkomen van zorg, het minimaliseren van zorgzwaarte en het bieden van passende hulp, met jeugdigen en hun gezinnen centraal. Door vroegsignalering, normaliseren en lichte ondersteuning dichtbij huis voorkomen we zwaardere trajecten.

De inzet van een coach in het kindcentrum, het OKO-programma en de pilot Samen in de Wijk versterken de basis in de leefomgeving. De stijging van het aantal jonge kinderen in zorg (+5% tussen 2024 en 2025) onderstreept de urgentie van deze aanpak. Tegelijkertijd zien we een toename in zorgzwaarte en kosten.

Ambulante zorg wordt verder uitgewerkt via ontwikkelcontracten. Binnen de Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg en de Hervormingsagenda Jeugd werken we aan een lokaal en duurzaam zorgmodel. Zo bouwen we aan een toekomstbestendig jeugdstelsel dat effectief, efficiënt en dichtbij georganiseerd is.

Ontwikkeling jeugdkosten

De jeugdhulp kent een structurele groei in zowel volume als complexiteit. De toename in het aantal jeugdigen, vooral in de leeftijd 0–9 jaar, en de verschuiving naar intensievere zorgvormen leiden tot een stijging van de gemiddelde kosten per cliënt. De financiële impact is zichtbaar in vrijwel alle zorgvormen, waaronder behandeling, pleegzorg en jeugdbescherming. Om de continuïteit van zorg te waarborgen en aan de wettelijke verplichtingen te blijven voldoen, is een bijraming van € 611.000 noodzakelijk voor het begrotingsjaar 2026, nadat we jarenlang structureel hebben afgeraamd.

De stijging van het aantal jonge kinderen in de jeugdhulp in Stein past binnen bredere landelijke en regionale trends. Landelijk wordt binnen de Hervormingsagenda ingezet op het voorkomen van zware zorg door meer aandacht voor vroegsignalering, normaliseren en samenwerking tussen domeinen zoals onderwijs en welzijn. Regionaal sluit Stein aan bij het Regionaal Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024–2028, dat gericht is op gebiedsgericht werken en het versterken van de basis in de leefomgeving van jeugdigen.

Toelichting:

Sinds 2024 is sprake van een structurele toename in het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp. In het eerste kwartaal van dat jaar waren 407 jeugdigen in zorg; in dezelfde periode van 2025 is dit aantal gestegen naar 428, een groei van circa 5%. Deze stijging doet zich vooral voor in de leeftijdscategorie 0–9 jaar, terwijl het aantal jongeren in de groep 15–17 jaar juist licht is afgenomen.

De toenemende zorgvraag onder jonge kinderen wordt bevestigd door signalen uit het onderwijs, waaronder Stichting Kindante. In 2024 werd daar een duidelijke toename geconstateerd van kinderen met ontwikkelings- en gedragsproblematieken. Als reactie is gestart met de inzet van een coach in het kindcentrum, gericht op vroegsignalering en het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. Deze preventieve maatregel draagt bij aan het tijdig herkennen van problematiek en het voorkomen van zwaardere zorgtrajecten.

Naast de kwantitatieve groei is er sprake van een inhoudelijke verschuiving in de aard van de zorgvraag. Steeds vaker wordt een beroep gedaan op intensieve en complexe hulp, wat leidt tot een stijging van de gemiddelde kosten per cliënt met circa 10%. De zorg wordt intensiever, vraagt om gespecialiseerde inzet en kent een langere begeleidingsduur. Hierdoor verschuift het zorglandschap van kortdurende, laagdrempelige trajecten naar zwaardere en duurdere arrangementen, waaronder een toename van tweedelijnszorg: gespecialiseerde jeugdhulp voor kinderen en gezinnen met complexe problematiek, vaak multidisciplinair en langdurig van aard. Deze ontwikkeling is duidelijk zichtbaar in de financiële cijfers. Tussen 2023 en 2025 zijn de kosten voor groepsbehandeling met ruim 45% gestegen, en de uitgaven voor individuele behandeling met circa 25%. Ook binnen andere zorgvormen, zoals pleegzorg, dyslexiezorg en gezinshuizen, is sprake van een oplopende kostenlijn. Bij jeugdbescherming en verblijf zijn de uitgaven toegenomen, ondanks een daling in het aantal jongeren, wat wijst op een toename van de zorgzwaarte per cliënt.

Daarbij speelt ook een stijging van de kostprijs voor zorg een rol. Door indexering van tarieven en loonontwikkelingen zijn de standaardprijzen voor zorgtoewijzing verhoogd, wat bijdraagt aan de totale kostenstijging binnen het jeugdhulpbudget. Hoewel de gemeente geen directe invloed heeft op onderdelen als jeugdbescherming, jeugdreclassering en gesloten jeugdzorg, zijn de financiële gevolgen hiervan wel merkbaar in de bredere begrotingsruimte voor jeugdhulp.

Om aan de wettelijke verplichtingen te blijven voldoen en de continuïteit van zorg te waarborgen, is voor het begrotingsjaar 2026 een bijraming van 10% noodzakelijk. De financiële bijstelling stelt de gemeente in staat om adequaat te blijven inspelen op de groeiende en veranderende zorgvraag, met name onder jonge kinderen en bij intensieve zorgvormen. Zo wordt geborgd dat jeugdigen tijdig de juiste hulp ontvangen en dat de gemeente haar verantwoordelijkheid op een duurzame en toekomstbestendige wijze blijft invullen.

In 2026 zetten we onze huidige inzet op data-analyse voort en verdiepen deze, zodat we trends nog eerder kunnen onderkennen en daar tijdiger en effectiever op kunnen inspelen.

Landelijke ontwikkelingen jeugdhulp

In 2026 worden op landelijk niveau belangrijke stappen gezet om de jeugdhulp toekomstbestendiger te maken. Het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben aanvullende afspraken gemaakt binnen de Hervormingsagenda. Deze afspraken richten zich op het verbeteren van de toegankelijkheid, kwaliteit en doelmatigheid van de jeugdhulp. Een belangrijk speerpunt is het voorkomen van zorg door meer aandacht te besteden aan onderliggende problematiek in andere levensdomeinen, zoals onderwijs, huisvesting en bestaanszekerheid. Door vroegtijdig in te grijpen in deze gebieden, wordt beoogd dat minder kinderen intensieve jeugdhulp nodig hebben.

Om deze hervormingen mogelijk te maken, stelt het kabinet tussen 2025 en 2027 bijna € 3 miljard extra beschikbaar. Deze investering is bedoeld om kinderen in kwetsbare situaties sneller en effectiever te ondersteunen. Het extra budget draagt bij aan het waarborgen van wettelijke taken en aan het duurzaam en efficiënt organiseren van jeugdhulp op lokaal niveau. Daarbij wordt niet alleen geïnvesteerd in de jeugdhulp zelf, maar ook in preventieve maatregelen en ondersteuning in het voorliggende veld.

Jeugd en Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

In lijn met de landelijke Hervormingsagenda en de inzet van de VNG richt Stein zich in 2026 op het versterken van de toegankelijkheid, kwaliteit en doelmatigheid van jeugdhulp. We doen dit door:

- Preventie en vroegsignalering: via het programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO), de inzet van een coach in het kindcentrum en de pilot Samen in de Wijk organiseren we lichte hulp dichtbij huis en voorkomen we zwaardere zorgtrajecten.
- Sterke lokale teams: we investeren in gebiedsgerichte samenwerking en integrale ondersteuning, met korte lijnen tussen onderwijs, zorg en welzijn.
- Monitoring en sturing op resultaat: afspraken over trajectduur en het gebruik van data maken tijdige bijsturing mogelijk.

- Financiële borging: een structurele bijraming van € 611.000 is nodig om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen en de continuïteit van zorg te waarborgen.

Door deze aanpak geven we lokaal invulling aan de landelijke hervormingen en bouwen we in Stein aan een toekomstbestendig jeugdstelsel dat aansluit bij de behoeften van onze jeugdigen en hun gezinnen. Afhankelijk van de uitkomsten die leiden tot het Uitvoeringsplan Hervormingsagenda Stein en externe factoren zoals de gemeenteraadsverkiezing, wordt beoogd dit in het tweede of derde kwartaal van 2026 bestuurlijk te agenderen, waarna de raad wordt geïnformeerd dan wel betrokken bij besluitvorming.

Om de druk op het systeem te verlichten, wordt lichte hulp zoveel mogelijk georganiseerd in de directe leefomgeving van het kind, met inzet van informele steun en collectieve basisvoorzieningen. Zowel het lokale jeugdhulpteam als de Steinse Knooppunten en organisaties als Partners in Welzijn spelen hierin een rol. Tegelijkertijd worden maatregelen genomen om de trajectduur van hulpverlening te beperken en de effectiviteit van zorg beter te monitoren.

Met OKO geven we richting aan ons preventief jeugdbeleid en bouwen we aan een gezonde, kansrijke leefomgeving voor alle kinderen en jongeren. Samen met scholen, verenigingen, ouders en andere partners zetten we acties uit die beschermende factoren versterken (zoals sport, cultuur, ouderbetrokkenheid en gezonde leefstijl) en risico's verkleinen (zoals middelengebruik, pesten en schooluitval). De OKO-monitor onder leerlingen van de tweede en vierde klas van middelbare school Groenewald én hun ouders geeft ons hierbij inzicht in leefstijl, welzijn en omgeving, en helpt keuzes voor de speerpunten te maken. In 2026 doorlopen we opnieuw deze cyclus: stand van zaken bepalen, analyseren en prioriteren. De inzichten uit de OKO-monitor onder jongeren en ouders helpen ons om beleid nog beter af te stemmen op de leefwereld van jeugdigen en hun gezinnen. De verschillen en overeenkomsten tussen beiden leveren mooie inzichten op. Door deze lijn consequent vol te houden, is de verwachting dat op de langere termijn de druk op de jeugdhulp zal afnemen, wat ook kan bijdragen aan een duurzamere beheersing van de kosten.

OKO is daarmee meer dan een programma: het biedt structuur en stimuleert een meer integrale manier van werken, waarin bewuste afwegingen gemaakt kunnen worden en kansen zichtbaar worden. Zo wordt stap voor stap gebouwd aan een preventieve aanpak die vanzelfsprekender wordt en die de basis legt voor de volgende generatie.

Financieel streven we ernaar om bestaande preventiemiddelen binnen alle onderdelen zoveel mogelijk te bundelen onder de paraplu van OKO. Pas daarna wordt bekeken of aanvullende middelen nodig zijn. Wel geldt dat we als OKO-gemeente een jaarlijkse bijdrage aan het Trimbos-instituut moeten voldoen.

Pilot Samen in de Wijk

In het schooljaar 2025–2026 is in Berg aan de Maas de pilot Samen in de Wijk gestart. Deze pilot is een samenwerkingsverband tussen gemeente Stein, onderwijsinstellingen, jeugdhulpaanbieders en maatschappelijke partners zoals MIK PIW en MEE. Doel is om kinderen, jongeren en gezinnen laagdrempelige, passende ondersteuning te bieden in hun eigen leefomgeving.

De pilot draagt bij aan:

- Het versterken van preventieve en integrale hulpverlening.
- Het verbeteren van samenwerking tussen domeinen (onderwijs, zorg, welzijn).
- Het vergroten van de bereikbaarheid en effectiviteit van ondersteuning.

De pilot is ingericht als ontwikkelcontract en loopt tot februari 2026. Binnen dit kader wordt lerend gewerkt aan een gebiedsgerichte aanpak, waarbij bestaande krachten in gezin, buurt en netwerk centraal staan. Waar nodig wordt aanvullende hulp snel en dichtbij georganiseerd.

De pilot wordt gefinancierd vanuit de NPO middelen in cofinanciering met de kindpartners.

Coach in het kindcentrum

In 2025 is binnen het kindcentrum een coach voor het jonge kind ingezet. Deze extra ondersteuning is bedoeld om vroegtijdig signalen op te vangen en kinderen in een kwetsbare positie beter te begeleiden. De inzet is tot stand gekomen in samenwerking met kindpartners,

waarbij de gemeentelijke bijdrage afkomstig is uit de NPO-middelen. Het beschikbare budget loopt door tot in de loop van 2026.

De inzet van de coach blijkt van grote waarde, mede gezien de toename van het aantal jonge kinderen in de jeugdzorg. De coach fungeert als verbindende schakel tussen ouders, pedagogisch medewerkers en externe hulpverleners, en draagt bij aan vroegtijdige interventie en het versterken van het pedagogisch klimaat.

Vervolg en verbinding; in 2026 wordt geëvalueerd hoe deze ondersteuning structureel kan worden voortgezet. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de aansluiting met andere initiatieven, zoals de pilot Samen in de Wijk, om tot een samenhangende en duurzame aanpak te komen voor de ondersteuning van jonge kinderen in de wijk.

Taskforce robuust zorglandschap Limburg

In 2025 is een gezamenlijke aanpak gestart om de jeugdzorg in Limburg te versterken en toekomstbestendig te maken. Centraal staat dat kinderen en jongeren die hulp nodig hebben, deze tijdig, betrouwbaar en van hoge kwaliteit ontvangen.

Ook in 2026 wordt deze koers voortgezet. De samenwerking tussen gemeenten, jeugdzorgorganisaties en ketenpartners wordt verder geïntensiveerd. Door heldere afspraken te maken over verantwoordelijkheden en besluitvorming, ontstaat een beter georganiseerd en samenhangend zorglandschap in de hele provincie.

Zo zijn wij in Zuid-Limburg actief betrokken bij het herstelplan rondom de Mutsaersstichting. Onze inzet blijft onverminderd gericht op het waarborgen van een kwalitatief hoogwaardige en financieel toegankelijke jeugdzorg, zodat alle jeugdigen de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

De landelijke Hervormingsagenda vormt daarbij een belangrijke leidraad. Deze agenda helpt ons om keuzes te maken voor zowel de korte als de lange termijn, gericht op het verbeteren van toegankelijkheid, kwaliteit en doelmatigheid van de jeugdhulp. Tegelijkertijd scherpen we de financiële eisen voor zorgaanbieders aan, zodat zij duurzaam en verantwoord kunnen blijven opereren. Dit draagt bij aan de continuïteit van hulpverlening en het vertrouwen van gezinnen in het zorgsysteem.

IZA/GALA

De transformatie binnen het sociaal domein beperkt zich niet tot de jeugdzorg. Vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zetten we in 2026 in op versterking van provinciale samenwerking en governance, zodat gemeenten, zorgaanbieders en maatschappelijke organisaties samen bouwen aan een veerkrachtig en samenhangend stelsel van zorg en ondersteuning.

De transformatieplannen krijgen verder vorm, met nadruk op de Doorbraakmethode en Sociale WiFi. Sociale WiFi richt zich op het versterken van de sociale basis door gemeenschapsvorming, het ondersteunen van duurzame inwonersinitiatieven en het benutten van informele netwerken. Zo ontstaat een stevig fundament dat aansluit bij de behoeften van inwoners en bijdraagt aan minder afhankelijkheid van formele zorg. Dit sluit goed aan bij de beleidsdoelen van de gemeente Stein en de wijze waarop we hier uitvoering aan geven.

Beleidsdoelstellingen

Thema	Doelstellingen in 2026
Sociale basis	Het verbinden van de wijkinformatiepunten met de informele en formele netwerken in de gemeente.
Sociale basis	Extra aandacht besteden aan het thema dementie, zodat inwoners weten wat ze kunnen verwachten en waar ze terecht kunnen met vragen en voor (mantelzorg-) ondersteuning.
Financiële gezondheid	In 2026 breiden we onze dienstverlening aan jongeren met schulden uit door gebruik te maken van landelijk bewezen interventies als het Jongeren Perspectief Fonds.

	Daarnaast zetten we in 2026 in op de doorontwikkeling van vroegsignalering. Dit is een belangrijk instrument om inwoners tijdig te bereiken en problematische schulden te voorkomen.
Zorg en Veiligheid	Het starten van voorbereiding hoe een AVE-model zo uniform mogelijk maar met oog voor de couleur local geïmplementeerd kan worden voor alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten.
Vidar	Binnen de organisatie Vidar zullen processen efficiënter en gebruiksvriendelijker ingericht worden. Het toevoegen van digitale informatie aan de fysieke werkomgeving kan medewerkers helpen om met stapsgewijze instructies complexere taken uit te voeren waardoor er aantrekkelijker werk kan worden aangeboden.
Vidar	Vidar, de gemeente Stein en maatschappelijke partners zoeken naar mogelijkheden om de ontwikkeling van de bijzondere bijstand positief bij te stellen.
Participatie	Pilot omscholingsbonus.
Wmo	Er wordt in 2026 verder geïnvesteerd in samenwerking met zorgaanbieders, huisartsen en welzijnsorganisaties om de zorg toegankelijk en duurzaam te houden.
Wmo	Er wordt ingezet op passende en tijdige ondersteuning, met oog voor maatwerk en betaalbaarheid om zo de balans tussen kwaliteit en houdbaarheid te waarborgen.
Jeugd	De ambulante zorg werken we in 2026 volledig uit via de ontwikkelcontracten. De intensieve samenwerking met onze partners krijgt verder vorm, zodat we de zorg effectiever en duurzamer kunnen organiseren.
Jeugd	Daarnaast zetten we in 2026 een volgende stap in de Hervormingsagenda Jeugd. We vertalen de gemaakte keuzes naar een lokaal werkende organisatievorm voor Stein. Daarbij staat voorop dat de ondersteuning dichtbij, efficiënt en duurzaam wordt georganiseerd, zodat iedere jongere de juiste hulp ontvangt.
Pilot Samen in de Wijk	Na afloop van de pilot (februari 2026) bepalen we samen met de betrokken partners hoe we de opgedane ervaringen een vervolg geven. De uiteindelijke vorm is nog niet vastgesteld.
Coach in het Kindcentrum	In 2026 bekijken we hoe we deze ondersteuning structureel kunnen voortzetten en hoe we dit verbinden met andere ontwikkelingen, zoals de pilot Samen in de Wijk.
Taskforce robuust zorglandschap Limburg	In 2026 bouwen we voort op de eerste stappen die zijn gezet en richten we ons op het versterken van provinciale samenwerking en governance, zodat gemeenten en jeugdzorgaanbieders beter kunnen samenwerken aan een stabiel en veerkrachtig zorglandschap.
IZA/GALA	De transformatieplannen krijgen verder vorm, met nadruk op de Doorbraakmethode en Sociale WiFi.
OKO	OKO wordt structureel opgenomen in ons meerjarig beleid.
OKO	We gaan conform OKO-cyclus de monitor afnemen onder leerlingen van de 2e en 4e klas van middelbare school Groenewald én alle ouders van leerlingen van Groenewald (de oudermodule).
Warm Welkom	In 2026 vindt evaluatie plaats van het warm welkom pakket.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
Vidar	GR	Het versterken van de lokale economie door het uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
Omnibuzz	GR	Het zorgdragen voor het vervoer van klanten met een beperking die een beroep kunnen doen op de Wet maatschappelijke ondersteuning. Daarnaast wordt de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking bevorderd.

Wat gaat het kosten ?

Sociaal domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
(x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	32.681	34.879	34.868	34.586	34.874	35.618
Baten	9.618	8.735	7.835	7.261	7.425	7.704
Resultaat	-23.063	-26.144	-27.032	-27.325	-27.449	-27.914

Relevante afwijkingen tussen begroting 2025 en begroting 2026	Bedrag x € 1.000
<i>Algemeen</i>	
Ontwikkelingen in de doorbelaste interne uren in 2026 ten opzichte van 2025 aan dit programma.	-251
<i>Indexeringen Sociaal Domein</i>	
Op het programma Sociaal Domein worden in 2026 indexeringen toegepast ten opzichte van 2025.	-66
<i>Jeugdhulp</i>	
Binnen de jeugdhulp zien we een stijging in de aantallen, indicaties en een stijging in de tarieven dit zorgt voor een toename van de kosten in 2026.	-611
<i>WMO</i>	
In 2026 is er voor een bedrag van € 50.000 meer aan kosten m.b.t. tot de WMO verwerkt ten opzichte van 2025.	-50
<i>Participatie</i>	
Ontwikkeling van de bijzondere bijstand en het verwerken van de stelpost loonkosten.	-253
<i>Financiële gezondheid</i>	
Binnen financiële gezondheid is een bijstelling gedaan met betrekking tot de minimaregelingen.	-71
<i>Correctie Brede SPUK/GALA</i>	
In 2026 is op de Brede SPUK/GALA een correctie doorgevoerd.	-30
<i>Inhuur personeel</i>	
Het budget met betrekking tot inhuur van personeel valt in 2026 lager uit dan in 2025.	240
<i>Jongerenvisie</i>	

De middelen vanuit het bestuursakkoord voor de Jongerenvisie zijn in 2026 niet meer beschikbaar. 90

Mantelzorgondersteuning

De middelen vanuit het bestuursakkoord voor mantelzorgondersteuning zijn in 2026 lager ten opzichte van 2025. 100

Inleiding

Het programma volksgezondheid en milieu draagt een bij aan het gezond houden van onze inwoners en het voorkomen van milieu problematieken. Binnen dit programma werken we aan het een gezonde generatie waarbij we inzetten op de verbetering van de fysieke en mentale gezondheid van - 9 maanden tot 101. Hierbij houden we rekening met milieueffecten die daarin belemmerd kunnen zijn. Ook richten we ons binnen dit programma op de verbetering van de leefomgeving en het zo verduurzamen en klimaat adaptief maken van onze gemeente, zodat we onze gemeente gezond en veilig kunnen doorgeven aan de volgende generaties.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken ?

De komende jaren staan we ten gevolge van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord voor grote opgaven op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Deze opgaven zien wij als een urgente uitdaging om de leefomgeving verder te ontwikkelen.

Met name de warmte-transitie zal de komende jaren een forse taak worden voor de gemeente, om de overgang van het gebruik van aardgas naar duurzame bronnen te stimuleren en zo de CO₂-uitstoot te verminderen. Het doel is om in 2050 alle woningen en andere gebouwen aardgasvrij te maken.

Onze Lokale Energiestrategie 2024-2030 (Energievisie), die in 2023 is vastgesteld, focust op deze energietransitie, met als hoofddoel het verduurzamen van woningen en bedrijven en het bevorderen van lokale energieopwekking. Dit wordt gedaan door isolatie, stimuleren van warmtepompen en de mogelijke ontwikkeling van een warmtenet, evenals het ondersteunen van zonne- en windenergie. De gemeente werkt samen met inwoners, bedrijven en de regio Zuid-Limburg binnen het kader van de Regionale Energie Strategie (RES).

Qua volksgezondheid ligt de nadruk deze beleidsperiode op de te realiseren trendbreuk in Zuid-Limburg. Zuid-Limburg kent namelijk een hardnekkige gezondheids-achterstand ten opzichte van de rest van Nederland. Op tal van gebieden scoort de regio beduidend slechter. Dit heeft grote gevolgen voor de inwoners zelf, maar ook voor de economie en de zorgkosten. Onze gemeente wil samen met de andere 15 Zuid-Limburgse gemeenten, de provincie Limburg, de GGD en heel veel andere partijen, die gezondheidsachterstand ten opzichte van de rest van Nederland in 2030 met een kwart hebben ingelopen. Deze gezamenlijke ambitie heet de Trendbreuk Zuid-Limburg en is opgenomen in het Regionaal gezondheidsbeleid.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen willen we bijdragen aan de volksgezondheid en milieu door op basis van wet - en regelgeving belangenafwegingen te maken die leiden tot een evenwicht tussen enerzijds een goed woon -en leefklimaat en anderzijds ons economisch klimaat. De uitvoering van milieutaken zijn belegd bij de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (voorheen RUD). Deze ondersteunt ons bij het maken van een dergelijke belangenafweging.

In het kader van volksgezondheid en milieu zijn ook de thema's afval en water relevant.

Het is van belang om huishoudelijk afval goed gescheiden aan te bieden. Op die manier kan van ons afval nieuwe grondstoffen worden gemaakt. Dit draagt bij aan een duurzame ontwikkeling (beperken CO2, minder grondstoffen onttrekken uit de aarde, nieuwe economie/werkgelegenheid). Goed gescheiden afvalstoffen hebben bovendien financiële waarde en levert geld op, terwijl het verbranden of storten ervan erg duur is. Goede scheiding heeft dan ook per definitie effect op het afvalstoffentarief.

Onze beleidsdoelen met betrekking tot water zijn vastgelegd in het gemeentelijke waterplan en het projectenplan water en klimaatadaptatie 2022-2027, zoals het verminderen van wateroverlast, het tegengaan van droogte, hittestress verminderen en schoon water. Door invulling te geven aan deze watertaken dragen we bij aan een duurzame leefomgeving met unieke waarden.

Wat gaan we er voor doen?

Volksgezondheid

Verslavingspreventie

Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) is een taak van gemeenten belegd in de Wmo. Verslavingspreventie is onderdeel van OGGZ. In de Westelijke Mijnstreek werd de afgelopen jaren voor dit thema het regionale budget Maatschappelijk Opvang Voorziening (MOV) ingezet, met name voor de subsidiëring van Mondriaan Verslavingspreventie. Hier was voldoende ruimte voor en er zijn raakvlakken qua doelgroep. Verslavingspreventie is echter niet expliciet een taak waarvoor de decentralisatie uitkering MOV wordt uitgekeerd aan centrumgemeenten. De afgelopen jaren is steeds meer ingezet ten behoeve van de groep dak- en thuislozen (waar de MOV-middelen expliciet voor bedoeld zijn). Daarnaast is er jaarlijks sprake geweest van het toepassen van indexering, terwijl het Rijk de decentralisatie uitkering niet heeft geïndexeerd. Het MOV-budget is niet meer toereikend om ook verslavingspreventie door Mondriaan uit te betalen. Voor het jaar 2026 gaan de Westelijke Mijnstreek-gemeenten (Sittard-Geleen, Beek en Stein) deze subsidie aan Mondriaan uit lokale middelen betalen. Voor Stein gaat het om een bedrag van € 40.000. In 2026 gaan we samen met deze gemeenten en Mondriaan in beeld brengen hoe we hier na 2026 verder mee omgaan. We vinden het in ieder geval belangrijk dat het aanbod goed aansluit bij onze OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) doelen.

Gezondheidsbeleid

In september 2025 is het Regionaal Gezondheidsbeleid 2025-2030 "Gezondheid nu, voor later!" vastgesteld. Dit beleidsplan sluit aan bij de doelstelling uit de vorige nota, om in 2030 een kwart van de gezondheidsachterstand ten opzichte van de rest van Nederland te hebben ingelopen. Er wordt uitgegaan van vier pijlers:

1. Gezond Opgroeien: De Trendbreuk-aanpak van de vorige periode wordt voortgezet, met de focus op kinderen en een koppeling met OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving).
2. Gezond Blijven: deze periode verbreden we de focus en richten we ons ook op de ouder wordende inwoners, bijvoorbeeld met interventies als Welzijn Op Recept, Gezonde Leefstijl Interventie, Ketenaanpak Valpreventie en Eén Tegen Eenzaamheid.
3. Gezonde Geest: o.a. met het IZA-transformatieplan Mentale Gezondheid gaan we de mentale weerstand van mensen vergroten. Daarnaast hebben gemeenten vanaf 2026 een wettelijke taak op gebied van suïcidepreventie. Hiervoor wordt een separaat uitvoeringsplan opgesteld.
4. Gezonde Leefomgeving: we streven naar een gezonde leefomgeving die ontmoeten en bewegen stimuleert en schoon, sociaal veilig en toegankelijk voor iedereen is.

De uitvoering van dit beleid gebeurt via reeds bestaande vastgestelde uitvoeringsplannen, financiering past binnen de bestaande kaders:

Pijler 1 past grotendeels binnen de begroting GR GGD ZL, pijler 2 wordt met name uitgevoerd met behulp van GALA-middelen, pijler 3 met behulp van IZA-middelen. Voor pijler 4 zal worden samengewerkt met het fysieke domein.

Riolering

Water- en klimaatadaptatieplan

Het huidige water- en klimaatadaptatie beleids- en beheersplan is in 2021 vastgesteld. Conform de richtlijnen van de Provincie moet dit plan elke 5 jaar worden geactualiseerd. Voor de actualisatie van 2026 trekken we samen op met de gemeenten Beek en Sittard-Geleen in het kader van de regionale samenwerking.

Uitvoering van water en klimaat maatregelen op basis van het huidige beleid, die in 2026 gaan plaatsvinden, worden gecombineerd met werkzaamheden in Catsop (herstel oude kern), de Koolweg (Elsloo) en de Steinderweg (Elsloo). Daarnaast zal gestart worden met het voorbereiden van emissie maatregelen bij het gebied aan 't Brook (Stein) op basis van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De doelstellingen van de KRW zijn het realiseren en behouden van schoon en gezond oppervlakte- en grondwater.

Afval

RWM

Onze afvalinzameling is belegd bij de Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek (RWM). Samen zetten wij ons in voor een betere afvalscheiding, een efficiënte en duurzame inzameling van huishoudelijk afval en een schone leefomgeving.

RWM is gehuisvest aan de Millenerweg 6 te Sittard. De huurovereenkomst van de huidige locatie loopt per eind 2029 af. Daarnaast is het huidige perceel te beperkt gebleken om door te kunnen ontwikkelen tot het noodzakelijk en gewenst niveau. Dit heeft ervoor gezorgd dat RWM de zoektocht is gestart naar een nieuwe locatie welke voldoende ruimte biedt voor de uitvoering en doorontwikkeling van haar activiteiten. Ook zal de nieuwe huisvestingslocatie bijdragen aan het doel wat wij voor ogen hebben, namelijk het beperken van CO2 uitstoot door ruimte te bieden voor het optimaliseren van het wagenpark maar ook ruimte te hebben in te spelen op ontwikkelingen in de markt die het hergebruik van grondstoffen stimuleren. In 2026 is besluitvorming over een definitieve locatie voorzien in het huisvestingstraject.

De milieuparken in de Westelijke Mijnstreek zijn verouderd en toe aan vervanging. In regionaal verband wordt door de gemeenten Sittard-Geleen, Beek, Echt-Susteren, Stein en reinigingsdienst RWM toegewerkt naar een nieuwe situatie. Door de milieuparken te vernieuwen en duurzaam in te richten krijgen we als regio de mogelijkheid meer schone grondstofstromen in te zamelen. Dit zorgt voor de afname van afval dat ter verbranding wordt aangeboden en stimuleert de transitie naar een circulaire economie. Medio 2026 zal de raad worden gevraagd een besluit te nemen over een verder uit te werken voorkeursscenario. Dit voorkeursscenario dient vervolgens verder uitgewerkt te worden waarna de financiële impact bekend wordt en realisatie kan volgen.

De financiële consequenties voor de gemeente Stein en haar inwoners zijn nog onbekend voor beide trajecten. De financiële effecten zullen uiteindelijk conform de huidige systematiek via het afvaltarief voor een groot deel aan de inwoners worden doorberekend. Naar verwachting ontstaat hierover in 2026 meer duidelijkheid. Er zijn nog geen middelen in de begroting 2026 opgenomen.

Milieubeheer

Warmteprogramma

Een thema in de Lokale Energiestrategie 2024-2030 is Verduurzaming warmtevoorziening. Op 16 december 2021 is in Stein de Transitievisie Warmte vastgesteld. Dit plan dient elke vijf jaar geactualiseerd te worden en wordt met ingang van de Omgevingswet (1 januari 2024) een programma onder de Omgevingsvisie met de nieuwe naam warmteprogramma. Om over te gaan tot de daadwerkelijke verduurzaming dient een uitvoeringsplan (of dienen (wijk)uitvoeringsplannen) opgesteld te worden.

In 2026 stelt de gemeente Stein een nieuw warmteprogramma op. Met dit nieuwe warmteprogramma wordt richting gegeven aan de warmtetransitie richting aardgasvrij binnen de

gemeente voor de komende 10 jaar, met een herijking elke 5 jaar. Het bestaat uit een technische analyse met mogelijke voorkeursoplossingen per gebied in de gemeente, en een planning wanneer in dit gebied een uitvoeringsplan gaat worden opgesteld. Daarnaast worden er doelen gesteld voor de komende 10 jaar, en schetst het de uitgangspunten die de gemeente aan de warmtetransitie koppelt.

Beleidsdoelstellingen

Thema	Doelstellingen in 2026
Verslavingspreventie	In 2026 gaan we samen met de Westelijke Mijnstreek en Mondriaan in beeld brengen hoe we na 2026 omgaan met de financiering van verslavingspreventie.
Water- en klimaatadaptatie beleids- en beheerplan	Een geactualiseerd water- en klimaatadaptatie beleids- en beheerplan vaststellen.
Water- en klimaatadaptatie	Uitvoering van werken zal worden uitgevoerd in Catsop, De Koolweg en de Steinderweg. En er zal gestart worden met het voorbereiden van KRW maatregelen aan het Broek (Stein)
Warmteprogramma	In 2026 stelt de gemeente Stein een nieuw warmteprogramma op als onderdeel van de warmtetransitie. Dit zal landen in het nieuwe warmteprogramma van de gemeente Stein.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
GGD Zuid Limburg	GR	Het bevorderen van de gezondheid van inwoners door het tegengaan en vroegtijdig signaleren van ziekten. Daarnaast geven van voorlichting over gezonde voeding en het stimuleren van mensen tot meer beweging.
NV RWM	Privaat	Uitvoeren van de inzameling en het laten verwerken van huishoudelijk afval en het uitvoeren van opgedragen reinigingstaken van de 3 deelnemende gemeenten uit de Westelijke mijnstreek (waaronder Stein) en de gemeente Echt-Susteren.
ODZL	GR	De Omgevingsdienst Zuid-Limburg biedt deskundigheid op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuadvies en werkt in opdracht van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie Limburg aan een veilige en gezonde leefomgeving.

Wat gaat het kosten ?

Volksgezondheid en milieu (x € 1.000)	Rekening Begroting Begroting			Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	9.247	12.097	13.318	11.076	11.274	11.080
Baten	8.773	10.680	11.753	10.624	10.783	10.677
Resultaat	-474	-1.417	-1.565	-451	-491	-403

Relevante afwijkingen tussen begroting 2025 en begroting 2026	Bedrag x € 1.000
<i>Verslavingspreventie</i>	
Omdat het regionale budget Maatschappelijk Opvang Voorziening (MOV) in 2026 niet meer toereikend is verstrekt de gemeente in 2026 zelf de subsidie voor verslavingspreventie.	-40
<i>Ouderenbeleid</i>	
In 2026 vallen de geraamde kosten lager uit dan in 2025.	145
<i>Energievisie</i>	
In 2026 vallen de geraamde kosten lager uit dan in 2025.	500
<i>Nationaal isolatie programma</i>	
In 2025 is er nog een bijdrage vanuit de gemeente Stein, deze vervalt in 2026.	100
<i>Omgevingsdienst Zuid Limburg</i>	
De bijdrage aan de omgevingsdienst voor 2026 zijn toegenomen.	-28
<i>Capaciteit klimaat en energiebeleid</i>	
In 2026 is er een decentralisatie uitkering gekomen, waardoor de middelen niet meer in het programma maar bij de algemene uitkering worden verwerkt.	-862
<i>Afval</i>	
Hogere kosten voor afvalinzameling- en verwerking (incl. kapitaallasten en interne uren);	-151
Hogere opbrengsten afvalstoffenheffing.	267
<i>Riool</i>	
Hogere kosten rioolbeheer (incl. kapitaallasten en interne uren)	-65
In 2026 is er extra onttrekking aan de voorziening riool om het tarief te dempen.	65
<i>Doorbelasting</i>	
Ontwikkeling van de doorbelaste interne uren ten opzichte van 2025.	-33

Inleiding

Binnen dit programma houden wij ons bezig met de belangrijkste ruimtelijke opgaven voor onze gemeenten zoals bijvoorbeeld de vraag welke ruimte waarvoor mag worden gebruikt zoals economie, woningbouw, landbouw etc. Ook richt dit programma zich op ruimtelijke opgaven van anderen die impact hebben op het grondgebied van Stein zoals bijvoorbeeld de transitie van Chemelot naar het meest circulaire industriecluster van Europa.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken ?

Binnen dit programma werken we aan het passend maken van de woningvoorraad in relatie tot onze demografie en het verbouwen en verduurzamen van onze woningen om deze toekomstbestendig te maken. Ook hoort onder dit programma de huisvesting van doelgroepen zoals vluchtelingen en statushouders.

Wat gaan we er voor doen?

Ruimtelijke ordening

Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Urmond Oost

Voor deze gebiedsontwikkeling Urmond-Oost is een investeringsbudget van € 1,4 mln. opgenomen als gemeentelijke cofinanciering voor de Regiodeal (€ 0,4 mln.) en het Leefbaarheidsfonds (€ 1,0 mln.). Hiermee wordt invulling gegeven aan de transformatievisie Urmond-Oost (2023) en de doelstellingen uit de kadernota 2026: een vitale en inclusieve wijk met betaalbare woningen, centrale voorzieningen en sociale ontmoetingsplekken. Een deel van het budget wordt in 2026 ingezet voor:

- de samenwerking met ketenpartners te concretiseren en te borgen;
- gezamenlijk een masterplan op te stellen;
- concrete deelprojecten voor te bereiden die voortkomen uit het masterplan.

Wonen en bouwen

Woonzorgvisie

In onze woonzorgvisie (vastgesteld door de gemeenteraad op 28 september 2023) wordt beschreven wat gemeente Stein voor ogen heeft op het gebied van wonen en op de zorg- en ondersteuningsbehoefte in relatie tot wonen.

Kwantitatief willen wij t/m 2030 ongeveer 650 bruto woningtoevoegingen realiseren met focus op (betaalbare) nultredenwoningen in zowel huur als koop.

In de woonzorgvisie is de contourenschets opgenomen. Deze schets geeft de gewenste zorgzonering voor onze gemeente vanuit het perspectief ouderenzorg aan. In deze contourenschets zitten o.a. een aantal "witte vlekken", waar nu nog geen woonzorgzone is (bv. Berg aan de Maas en Meers). Deze contourenschets met de witte vlekken is de basis geweest voor onze aanvraag Woningbouwimpuls 6e tranche.

Op 25 april 2024 ontvingen wij van de Rijksoverheid de toekenning van onze aanvraag Woningbouwimpuls 6e tranche. Met het toegekende bedrag van ruim 1,9 miljoen euro wordt de gemeente Stein in staat gesteld om, in de periode 26 april 2024 tot en met 26 april 2034, de realisatie van 270 (zorggeschikte) woningen te faciliteren. Het gaat dan om ongeveer € 7.000 per woning.

Hieronder lichten wij de 4 deelprojecten uit de Woningbouwimpuls toe waarbij er (mede) sprake is van gemeentelijk grondeigendom :

Bruisend Hart Nieuwdorp:

Deze reeds vastgestelde grondexploitatiebegroting wordt toegelicht bij de paragraaf grondexploitaties verderop in deze begroting.

CPO Steskensstraat / Bingelhof:

In de raadsvergadering van september 2025 is de gemeenteraad gevraagd de gemeentelijke grondexploitatiebegroting vast te stellen waardoor de uitvoering van de vastgestelde GREX in 2026 wordt vormgegeven. Dit begint met het bouwrijp maken van de locatie door de gemeente (o.a. sloop Steskensstraat 37). Afhankelijk van de omgevingsvergunningprocedure en uitkomsten aanbesteding woningbouw is de bouwstart van de woningen voorzien in de tweede helft 2026.

Voormalige zwembadlocatie Stein:

We bevinden ons in de verkennende fase. Dat betekent dat we nog zaken moeten onderzoeken. De tijd tot eind 2025/begin 2026 gebruiken we om, samen met Wonen Limburg:

- de ruimtelijke mogelijkheden te onderzoeken;
- input van omwonenden op te halen;
- te werken aan een eerste stedenbouwkundige en landschappelijke opzet voor het gebied.

Afhankelijk van de uitkomsten van de verkenningsfase wordt in 2026 de (overige) ontwikkelaars geselecteerd, wordt een definitief ontwerp opgesteld, wordt een grondexploitatiebegroting opgesteld en kan gestart worden met het omgevingsvergunningproces.

Voormalige schoollocatie Meers:

Na de voorbereidende onderzoeken eind 2025 kan in 2026 gestart worden met het opstellen van een ontwikkelstrategie (o.a. selectie ontwikkelaar) en wordt het participatietraject met de omgeving gestart. Naar verwachting kan in 2026 de exploitatiebegroting worden opgesteld.

Naast de Woningbouwimpuls neemt gemeente Stein ook deel aan de samenwerkingsovereenkomst Flexcity. Deze overeenkomst is op 11 december 2024 afgesloten tussen de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek en het Rijk. In de raadinformatiebrief van 2 december 2024 bent u hierover geïnformeerd. Vanuit deze Flexcityregeling onderzoeken wij in 2026 de mogelijkheden voor een zogenoemde garantielocatie voor flexwoningen ter plaatse van de voormalige voetbalvelden in Meers. Hiermee kan deels invulling worden gegeven aan de behoefte aan tijdelijke woningen zoals opgenomen in de woonzorgvisie.

Overige woningbouwinitiatieven op gemeentelijke gronden worden toegelicht bij de paragraaf grondexploitaties.

Beleidsdoelstellingen

Thema	Doelstellingen in 2026
WAP Urmond Oost	De samenwerking met ketenpartners concretiseren en borgen, gezamenlijk een masterplan opstellen en de voorbereiding van concrete deelprojecten die voortkomen uit het masterplan.
CPO Steskensstraat / Bingelhof	Opstarten van uitvoering (bouwrijp maken).
Voormalige zwembadlocatie Stein	Op basis van resultaten verkenningfase het selecteren van (overige) ontwikkelaars, het opstellen van een definitief ontwerp, het vaststellen van de grondexploitatiebegroting en start omgevingsvergunningprocedure.
Voormalige schoollocatie Meers	Opstellen ontwikkelstrategie, start participatietraject en het opstellen van een grondexploitatiebegroting.

Wat gaat het kosten ?

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
(x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	7.074	10.925	4.357	3.160	4.064	2.137
Baten	5.345	8.272	2.713	1.627	2.473	595
Resultaat	-1.729	-2.653	-1.644	-1.533	-1.591	-1.542

Relevante afwijkingen tussen begroting 2025 en begroting 2026	Bedrag x € 1.000
<i>Implementatie omgevingswet</i>	
Voor 2026 zijn geen uitgaven begroot t.b.v dit project.	262
<i>Sanitaire units woonwagenlocaties</i>	
Voor 2026 zijn geen kosten geraamd.	209
<i>Bouwgrondexploitaties</i>	
Lagere kosten grondexploitaties in 2026 ten opzichte van 2025	3.349
Hogere opbrengsten grondexploitaties in 2026 ten opzichte van 2025	-3.287
<i>Doorbelasting</i>	
Lagere kosten/interne uren die worden doorbelast ten opzichte van 2025	109
<i>Kapitaallasten</i>	
In 2026 zijn lagere kapitaallasten, in 2025 wordt voorbereidingskrediet Steskensstraat vervroegd afgeschreven en in gebracht in de grondexploitaties	-58
<i>Herbestemming st. Jozefkerk Kerensheide</i>	
In 2026 zijn geen kosten en opbrengsten meer opgenomen voor St. Jozefkerk Kerensheide	144
<i>Woonzorgvisie</i>	
Lager budget begroot in 2026 ten opzichte van 2025	309
<i>Leges omgevingsvergunningen</i>	
Lagere opbrengsten leges ten opzichte van 2025	-270
<i>Woonwagenlocaties</i>	

In het kader van de overdracht van de woonwagenlocaties was in 2025 een hoger budget aan eenmalige middelen beschikbaar voor normalisatie woonwagenlocaties(118) en voor onderhoud(40)

158

Inleiding

Het programma bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen richt zich op de manier waarop de gemeente Stein is georganiseerd en de dienstverlening naar onze inwoners en ondernemers verzorgd en richt zich op de daarvoor benodigde middelen.

We willen een efficiënte en toekomstgerichte organisatie waarbij we ons binnen dit programma inzetten op het aantrekken van nieuwe medewerkers, stagiaires en het inrichten van werkervaringsplekken. De medewerkers die voor de gemeente Stein werken willen we graag aan onze organisatie binden en actief werken aan hun ontwikkeling. Op deze wijze willen we invulling geven aan kwalitatieve dienstverlening voor onze inwoners/ondernemers waarbij de processen optimaal voor onze inwoners/ondernemers zijn ingericht.

Taakvelden

Dit programma omvat de taakvelden:

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 Overhead
- 0.5 Treasury
- 0.6 Belastingen (OZB, parkeerbelasting, overige belastingen)
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vennootschapsbelasting
- 0.10 Mutaties reserves
- 0.11 Resultaat van de rekening

Wat willen we bereiken ?

Een zelfstandige gemeente die financieel gezond en in control is, communicatief sterk en dienstverlenend handelt naar haar inwoners en ondernemers. Daar waar het voordeel oplevert om samen te werken in de regio doen we dat om de kracht van Stein als zelfstandige gemeente te behouden.

Wat gaan we er voor doen?

Bestuur

Regionale samenwerking

In de toekomstvisie 2040 heeft de gemeenteraad vastgesteld dat gemeente Stein een zelfstandige gemeente is die sterk is in samenwerking in de (EU)regio.

Dit vindt zijn uitwerking in het opzoeken van nadere samenwerking in de Westelijke Mijnstreek. Daarnaast is de stichting Samenwerking Zuid-Limburg opgericht om in het verband van de 10 samenwerkende gemeenten elkaar regionaal te versterken. Ook blijven we actief in de bestaande samenwerkingsverbanden op Zuid-Limburgse schaal en staan we open voor verdere samenwerking als dit een positieve uitwerking kan hebben voor de regio Zuid-Limburg.

In 2026 gaan we het volgende doen:

- In de Westelijke Mijnstreek wordt samenwerking op het gebied van wonen en openbare orde en veiligheid uitgewerkt.

- In de Westelijke Mijnstreek gaan we in thematische sessies onderzoeken welke samenwerkingsvormen er verder mogelijk zijn.
- Er wordt regionaal een programmabureau opgericht in de stichting Samenwerking Zuid-Limburg om uitvoering te geven aan de regionale samenwerking. Naast financiering uit de regiodeal Zuid-Limburg dragen alle deelnemende gemeenten 1 euro per inwoner bij voor het bekostigen van dit programmabureau. Voor Stein komt dit neer op €25.000.

De deelname aan het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) betreft een langjarig commitment en samenwerking tussen regio en rijk. Het programma richt zich op veilige en leefbare regio's, een duurzaam en bereikbaar voorzieningenniveau en een gezonde, kansrijke toekomst voor inwoners. In dit kader wordt deelgenomen aan de zesde tranche van de regiodeal "Zuid-Limburg, Samen maken we Nederland Groter", in samenwerking met de gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen, Beek, Beekdaelen, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem en Vaals.

Onder programmalijn 3 'Sterke en gezonde gemeenschappen' is de gebiedsgerichte wijkaanpak Urmond-Oost ondergebracht. De regiodeal omvat een Rijksbijdrage van 10 miljoen euro, met daarbovenop een vereiste cofinanciering van 10 miljoen euro vanuit de regio.

Burgerzaken

Verkiezingen gemeenteraad

In 2026 organiseren wij de gemeenteraadsverkiezingen, waarvan een deel van de organisatie in 2025 heeft plaatsgevonden. We zorgen voor een rechtmatige, toegankelijke en betrouwbare gemeenteraadsverkiezing en uitslag.

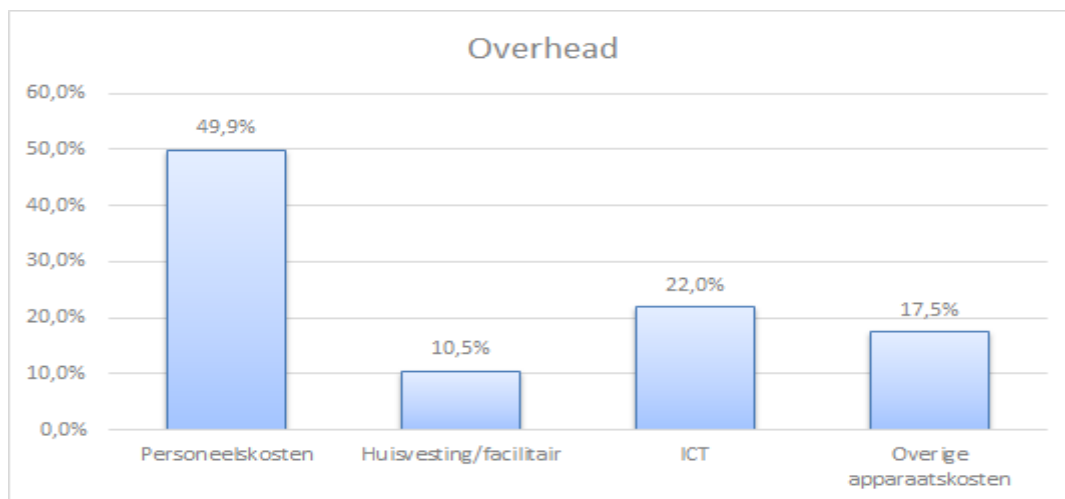
Door de verkiezingskrant, het organiseren van een verkiezingsdebat, plaatsen van verkiezingsborden en andere communicatieactiviteiten werken we aan het bevorderen van de opkomst.

Wij willen de nieuwe raad een zo goed mogelijk beeld geven hoe de gemeente ervoor staat en welke uitdagingen komende jaren op de gemeente af komen. Dat doen we door de Staat van de Gemeente en inwerkprogramma voor raadsleden voor te bereiden. Deze Staat van de Gemeente kan ook ter voorbereiding worden meegenomen in het te vormen coalitieakkoord of raadsakkoord. Hierop volgend werken we aan een uitvoeringsprogramma waarin we de vertaling maken hoe de komende bestuursperiode ingevuld kan worden.

In samenwerking met het huidige college wordt gewerkt aan overdrachtdossiers zodat bij het installeren van het college, portefeuillehouders adequaat geïnformeerd worden over hun portefeuille.

Overhead

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de overheadkosten van de gemeente Stein. De overheadkosten voor de gemeente Stein kunnen in diverse onderdelen worden opgedeeld, zoals zichtbaar in onderstaande grafiek.

Overheadpercentage:

De gemeente is vrij in de wijze waarop overhead aan heffingen wordt doorberekend. In de financiële verordening is voor de gemeente Stein geregeld hoe dit opslagpercentage wordt berekend.

Op basis van de huidige cijfers is het overheadpercentage voor 2026 berekend op 15,0:

$$\begin{array}{l} \text{Totale kosten taakvelden} / \text{Kosten overhead} = \text{overhead\%} \\ \text{€ 76.973.430} \quad \quad \quad / \quad \text{€ 11.517.604} \quad \quad = 15,0\% \end{array}$$

In de begroting voor 2025 bedroeg dit percentage 15,5%, en in de begroting 2024 13,6%. Ten opzichte van 2025 kan worden gesteld dat de ontwikkeling stabiel is gebleven.

Communicatie

We richten ons in 2026, geheel in lijn met de visie op communicatie, op het verbinden van de gemeente met haar omgeving. We werken actief aan de profilering en promotie van gemeente Stein (o.a. met een doorontwikkeling van de merkstrategie) en zetten daarbij diverse middelen in. Zoals de Maaskentjer, video's en de gemeentelijke website. Deze communicatiemiddelen worden continu verbeterd en doorontwikkeld. Zo actualiseren we onze sociale media strategie en wordt de website in 2026, volgens planning, getoetst op toegankelijkheid.

Om te kunnen bepalen in hoeverre deze activiteiten bijdragen aan het doel om in verbinding te staan met de omgeving, richten we ons op het monitoren, analyseren en evalueren van de effecten van onze communicatie. Op die manier vergroten we het inzicht in wat werkt en waar we kunnen bijsturen.

Samen met de omgeving ontwikkelen we aantrekkelijke en relevante inhoudelijke communicatie: van artikelen en video's tot foto's en de gemeentekalender. Daarbij houden we structureel aandacht voor heldere en toegankelijke taal, zodat onze communicatie begrijpelijk is voor iedereen.

Communicatie is voor ons geen eenrichtingsverkeer. We brengen niet alleen nieuws en informatie naar de omgeving. We halen ook signalen en ideeën van de omgeving naar de gemeente, dit doen we door nieuws, meldingen en goede voorbeelden uit de gemeente op te halen en te delen met de ambtelijke organisatie. Naast de inzet van de bekende kanalen onderzoeken we nieuwe mogelijkheden voor participatie vanuit de samenleving.

Tot slot versterken we het ambassadeursnetwerk met nieuwe ambassadeurs en ambassadeurs evenementen. Het doel daarvan is promotie van "Dat maakt Stein voor mij, dé plek om te wonen", zoals beschreven in de Visie op Communicatie 2023-2027. Hiermee laten we zien wat het wonen in Stein voor inwoners, ondernemingen en stichtingen betekent om zo een aantrekkelijke gemeente te blijven.

Treasury

Saldo financieringsfunctie

Dit betreft voornamelijk het saldo van de rente over de eigen financieringsmiddelen en het saldo van de toegerekende rente aan de producten van de programma's.

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)						
Saldo financieringsfunctie	34	511	0	0	0	0
Totaal	34	511	0	0	0	0

Dividend

De gemeente heeft aandelen in vennootschappen. Door enkele vennootschappen wordt dividend uitgekeerd. In onderstaand overzicht is een specificatie van de belangrijkste baten (dividend) en lasten van de aandelen opgenomen.

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)						
Dividend Enexis en B.N.G.	156	465	232	232	232	232
Rentelasten beleggingen	-9	13	-11	-11	-11	-11
Totaal	148	452	221	221	221	221

Dividend aandelen BNG:

Bij de berekening van het dividend van BNG is in de begroting 2026 en in de meerjarenraming 2027-2029 rekening gehouden met een bedrag van € 2,51 per aandeel. 19.266 aandelen genereren daarmee een dividendbedrag van € 48.358.

Dividend aandelen Enexis

Bij de berekening van het dividend van Enexis is in de begroting 2026 en in de meerjarenraming 2027-2029 rekening gehouden met een bedrag van € 0,40 per aandeel. 460.350 aandelen genereren daarmee een dividendbedrag van € 184.140.

Rentelasten beleggingen:

De aandelen van de beleggingen zijn als activa op de balans opgenomen. Van activa worden rentelasten aan de exploitatie doorberekend.

Belastingen

Dit subtaakveld betreft de belastingen OZB en de daaraan gerelateerde kosten voor heffen en invorderen door Bsgw.

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)						
OZB woningen	4.164	4.240	4.358	4.567	4.732	4.903
OZB niet-woningen	2.204	2.245	2.297	2.389	2.472	2.561
Belastingen overig	-114	-216	-182	-188	-196	-206
Totaal	6.255	6.268	6.472	6.767	7.008	7.258

Algemene uitkering

Het gemeentefonds is een fonds op de rijksbegroting waaruit de gemeenten jaarlijks een algemene uitkering ontvangen. Met deze uitkering moeten gemeenten hun taken vervullen, minimaal op het niveau zoals dit door de wet wordt voorgeschreven. Ook wordt hiermee het bestuurlijke en ambtelijke apparaat in stand gehouden. Van verschillende ministeries krijgen gemeenten daarnaast specifieke uitkeringen om specifieke taken te vervullen.

In de besteding van de algemene uitkering is de gemeente vrij. Wel staan hier wettelijke taken tegenover. Over de besteding hoeft geen verantwoording aan het Rijk te worden afgelegd. De algemene uitkering is voor gemeenten de belangrijkste vrij besteedbare inkomstenbron.

De gegevens die in deze begroting zijn opgenomen ten aanzien van het gemeentefonds zijn gebaseerd op de gegevens uit de septembercirculaire 2025.

€ x 1.000	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene uitkering	49.912	52.795	54.140	55.979	56.039	58.388
Integratie uitkeringen						
Participatie	2.875	2.762	2.540	2.374	2.240	2.109
Decentralisatie uitkeringen						
VTH provinciale taken	149	149	149	149	149	149
Voorschoolse voorz. peuters	30	30	30	30	30	30
Armoedebestrijding kinderen	61	80	87	87	87	87
Einde lening inburgeringsplichtig	3	2	0	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding	2	2	0	0	0	0
Meerkosten regeling Oekraïne	17	0	0	0	0	0
Jeugdhulp kinderen	2	1	1	1	1	1
Antidiscrimatievoorzieningen	3	3	3	0	0	0
Alleenverdienersproblematiek	29	53				
Invoeringskosten omgevingswet	102	115	0	0	0	0
Landelijke aanpak adreskwaliteit	2	2				
Bibliotheekmiddelen	0	100	100	0	0	0
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	7	7	9	9	7	0
Wet betaalbare huur	25	26	22	12	10	8
Vangnet regeling energietoelage Spreidingswet	30					
Extra capaciteit BOA's	32					
Regeling extern veiligheidsrisico	33	33	33	33	33	33
Uitvoeringskosten LBV en LBV+	10		2			
Wet kwaliteitsborging bouw	7					
Wet kwaliteitsborging bouw	13	13	13	0	0	0
Impulsgelden Weerbaar bestuur	7	7	7	0	0	0
Land. beëind.reg. veehouderij		19				
Overheidsbr. dienstverl. (IDO)			23	23	23	23
Energiebeleid (voormalig cdoke)			862			
Algemene uitkering voorgaande jaren	125	0	0	0	0	0
Totaal	53.476	56.186	58.020	58.697	58.619	60.828

* exclusief stelposten die betrekking hebben op de algemene uitkering (BCF en Jeugd).

Septembercirculaire

De septembercirculaire 2025 is volgens planning op Prinsjesdag verschenen.

Ontwikkeling accres

De basis voor de indexatie van het gemeentefonds is meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. In de septembercirculaire 2025 is de raming voor het accres geactualiseerd. Voor de jaren 2025 tot en met 2030 is de raming van zowel het volumedeel als het prijsdeel naar beneden bijgesteld.

Hoeveelheidsverschillen

De gemeente Stein heeft volop woningbouwplannen. Op basis van deze plannen is er kritisch gekeken naar een aantal maatstaven waaronder aantal woningen, aantal inwoners, eenpersoonshuishoudens en diverse kleinere maatstaven. Als gevolg van de uitbreidingsplannen nemen de aantallen toe in de komende jaren. Dit leidt tot een toename van de algemene uitkering. Dit sluit ook aan bij het uitgangspunt om het voorzichtigheidsprincipe los te laten, dat in de kadernota is vastgesteld. Dit heeft ook geleid tot het aanpassen van maatstaven naar de toekomst toe.

Taakmutaties

In de septembercirculaire zijn een aantal taakmutaties opgenomen waaronder implementatie participatiewet in balans. Dit is een initiatief om de participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren. Daarnaast worden gelden uitgekeerd voor de wet integrale suïcide-preventie. Ook zijn er loon- en prijsbijstelling van de middelen jeugdhulp.

Decentralisatie uitkeringen

Er zijn twee nieuw decentralisatie uitkeringen toegevoegd die in de plaats komen van een SPUK-regeling. De eerste betreft overheid brede dienstverlening, dit was voorheen de SPUK informatiepunt digitale overheid. Middelen zijn over de hele periode beschikbaar gesteld. De tweede uitkering betreft CDOKE-middelen. Van 2023 tot en met 2025 werden deze gelden beschikbaar gesteld middels een SPUK. Voor 2026 tot en met 2030 waren middelen toegezegd, maar de wijze waarop de middelen verdeeld zouden worden, was nog niet bekend. Voor 2026 is dit dus vertaald in een decentralisatie-uitkering. De in 2026 te ontvangen middelen zijn hoger dan de eerder toegezegde middelen. voor 2027 tot en met 2030 is de wijze waarop de middelen verdeeld worden nog niet bekend.

Woz-waarden mutaties

De voorlopige WOZ-waarde over 2025 is gepubliceerd. Deze waardes zijn hoger dan de waarde waar in de meicirculaire mee is gerekend. Hogere WOZ-waarde heeft een negatief effect op het gemeentefonds, aangezien dit een negatieve maatstaf betreft.

Het effect van de septembercirculaire 2025 is voor de gemeente Stein als volgt:

	2026	2027	2028	2029
Ontwikkeling accres	-79	-159	-193	-234
Hoeveelheidsverschillen	303	612	951	1295
Taakmutaties	65	50	50	49
Decentralisatie uitkeringen	932	71	30	23
WOZ-waarden mutaties	-241	-241	-241	-241
Totaal verschil	980	333	597	892
Opnemen lastenkant	-974	-107	-26	-26
Totaal effect septembercirculaire	6	226	571	866

Stelpost jeugd

Er zijn een aantal aanvullende maatregelen gepresenteerd in de Voorjaarsnota (uit de Hervormingsagenda Jeugd) , waaronder de eigen bijdrage en het sturen op de trajectduur jeugdzorg. De toezichthouder heeft aangegeven dat zij het toestaan dat gemeenten deze maatregelen budgetneutraal (korting versus besparing/inkomsten) maken, door middel van een stelpost ("Besparing trajectduur" en "Inkomsten eigen bijdrage"). Het rijk is verantwoordelijk voor tijdige invoering van wet- en regelgeving. Bij uitstel of afstel van wet- en regelgeving geldt dat dit voor rekening en risico rijk is.

De onderstaande stelpost is opgenomen in de begroting:

	2026	2027	2028	2029
Inkomsten eigen bijdrage jeugdzorg			406	417
Besparing sturen op trajectduur jeugdzorg			106	109
Totaal verschil			512	526

Overige baten en lasten

Stelposten

Mutaties stelposten	Begroting	Meerjarenraming			
	2026	2027	2028	2029	
(x € 1.000)					
Stelpost loonstijgingen	0	-568	-1.279	-2.076	
Stelpost participatiebedrijf	112	112	112	112	
Onderuitputting kapitaallasten	30	0	0	0	
Stelpost herbezetting OR	-72	-74	-74	-75	
Stelpost verkoop verlof	-44	-45	-46	-47	
Stelpost flexibele beloning	-31	-31	-32	-33	
Stelpost onderuitputting BCF plafond	419	419	419	419	
Stelpost ziek en piekpot	-514	-528	-543	-557	
Stelpost taxaties verzekerde objecten	0	0	-1	-10	
Stelpost Jeugd extra middelen	-42	-42	470	484	
Stelpost arbeidsmarktbeleid binden boeie	-30	-30	-30	-30	
Totaal	-171	-787	-1.004	-1.814	

Onvoorzien

	Rekening Begroting Begroting			Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)						
Onvoorzien	0	-25	-25	-25	-25	-25
Totaal	0	-25	-25	-25	-25	-25

Mutaties reserves

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)						
Mutaties reserves	-5.162	7.985	1.668	635	677	591
Totaal	-5.162	7.985	1.668	635	677	591

Algemene dekkingsmiddelen

In deze tabel worden baten en de daaraan gerelateerde lasten toegelicht, die géén directe relatie hebben met de diverse programma's.

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)						
Lokale heffingen	6.255	6.268	6.472	6.767	7.008	7.258
Algemene uitkeringen	53.476	56.543	58.397	59.074	59.508	61.730
Dividend	148	452	221	221	221	221
Saldo financieringsfunctie	34	511	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	796	204	92	-545	-1.301	-2.126
Totaal (incl. mutaties reserves)	60.707	63.979	65.182	65.517	65.435	67.084

Beleidsdoelstellingen

Thema	Doelstellingen in 2026
Samenwerking	In de Westelijke Mijnstreek wordt samenwerking op het gebied van wonen en openbare orde en veiligheid uitgewerkt.
Samenwerking	In de Westelijke Mijnstreek gaan we in thematische sessies onderzoeken welke samenwerkingsvormen er verder mogelijk zijn.
Samenwerking	Er wordt regionaal een programmabureau opgericht in de stichting Samenwerking Zuid-Limburg om uitvoering te geven aan de regionale samenwerking.
Verkiezingen	Organiseren gemeenteraadsverkiezingen.
Communicatie	In 2026 wordt onze website getoetst op toegankelijkheid.
Communicatie	Verder versterken van ambassadeursnetwerk, met nieuwe ambassadeurs maar ook twee evenementen waarin we de ambassadeurs met elkaar in contact brengen en het netwerk versterken.

Relatie verbonden partij met realisatie programma

Verbonden partij	Samenwerkings-vorm	Wat is de bijdrage aan dit programma?
BsGW	GR	Het een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement halen uit samenwerking tussen lokale overheden op gebied van belastingheffing en- inning.
BNG	Privaat	Het genereren van extra inkomsten voor de gemeente uit eventueel verkregen dividend.
Enexis Holding	Privaat	Het genereren van extra inkomsten voor de gemeente uit eventueel verkregen dividend.

Wat gaat het kosten ?

Baten en lasten

Bestuur en ondersteuning	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
(x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	16.875	16.351	16.339	16.830	17.389	18.404
Baten	62.989	64.977	66.845	67.896	68.459	70.747
Saldo van baten en lasten	46.114	48.626	50.506	51.066	51.070	52.344
Toevoeging reserves	8.994	15.128	303			
Onttrekking reserves	3.832	23.113	1.971	635	677	591
Resultaat	40.952	56.610	52.174	51.701	51.746	52.934

Toelichting relevante afwijkingen programma: Wat mag het kosten?

Relevante afwijkingen tussen begroting 2025 en begroting 2026	Bedrag x € 1.000
<i>OZB belasting</i>	
Als gevolg van areaaluitbreidingen en indexeringen zijn de opbrengsten van de OZB belasting toegenomen.	169
<i>Heffingskosten gemeentelijke belastingen</i>	
Als gevolg van nieuwe financieringssystematiek en lagere kosten bij de BSGW zijn de kosten voor het heffen van de OZB belasting afgenomen.	34
<i>Algemene uitkering</i>	
Als gevolg van de meicirculaire en de septembercirculaire zijn de beschikbare middelen toegenomen.	1.854
<i>Bestuur</i>	

-Actualisatie salarissen en sociale lasten bestuur;	-63
-Betreft het in de kadernota opgenomen budget voor evaluatie van de omgevingsvisie 2040 en de eventuele herijking van de omgevingsvisie.	-25

Burgerzaken

Per saldo een hoger bedrag aan leges met name als gevolg van hogere afname van paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen, maar ook hogere afdrachten aan het rijk ten opzichte van 2025.	89
--	----

Overhead

-Ontwikkelingen in de doorbelaste kapitaallasten in 2026 ten opzichte van 2025 aan dit programma;	-109
-In 2025 was een hoger budget, voor de Wet Open Overheid beschikbaar;	90
-Vanaf 2026 een budget voor contractbeheer Inkoop;	-100
-Als gevolg van het doorschuiven vanuit 2024 is was in 2025 een hoger bedrag voor het budget doorontwikkeling organisatie beschikbaar dan in 2026;	135
-In 2026 is een hoger budget beschikbaar voor werkzaamheden informatiebeleid;	-125
-In 2025 was er een hoger bedrag voor procesoptimalisatie beschikbaar;	75
-In 2025 was er een incidenteel budget voor implementatie nieuwe van de nieuwe werkplekken (290). Door de overgang naar een nieuwe aanbieder voor werkplekbeheer zijn de kosten vanaf 2026 lager (175);	465
-In 2025 is een stelpost salarisstijgingen CAO opgenomen;	286
-Ontwikkelingen overige stelposten in 2026 ten opzichte van 2025.	-158

Mutaties reserves

Uit het overzicht 'verloop reserves' onderdeel van de financiële begroting blijkt dat in 2025 voor ruim 23,1 miljoen aan onttrekkingen plaatsvinden en voor een bedrag van 15,1 miljoen aan toevoegingen aan de reserves. In 2026 zijn deze bedragen respectievelijk 1,9 miljoen en 0,3 miljoen. Per saldo zorgt dit er voor dat in 2026 een lager bedrag aan de reserves onttrokken wordt dan in 2025 van circa 5,8 miljoen.	-6.316
---	--------

Treasury

In 2025 was het bedrag aan doorberekende rente (aan overige programma's) van investeringen lager ten opzichte van 2026;	-511
In 2025 is een hoger bedrag aan dividend ontvangen (207) en een incidentele uitkering a.g.v liquidatie csv Amsterdam (26).	-233

.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

Het pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat in Stein uit een vijftal heffingen. Deze worden gelegitimeerd door verordeningen die de raad elk jaar vaststelt.

De lokale heffingen worden ingedeeld in twee categorieën:

- Belastingen: Deze worden door de overheid dwangmatig opgelegd. Voor de belastingbetaler staat hier geen individuele aanwijsbare prestatie tegenover. Belastingplichtigen hebben feitelijk geen keuzemogelijkheid.
- Heffingen: Dit zijn betalingen aan de overheid voor een door de overheid individueel geleverde specifieke overheidsprestatie. De heffingen zijn gebaseerd op het profijtbeginsel. Iemand die van de overheid profiteert, betaalt hiervoor een bijdrage.

Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. De gemeente Stein kent de volgende niet bestedingsgebonden heffingen.

	Rekening Begroting Begroting			Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)						
Afvalstoffenheffing	3.806	4.080	4.352	4.538	4.543	4.549
Leges	891	1.202	1.067	1.155	1.067	892
OZB niet woningen	2.204	2.245	2.297	2.389	2.472	2.561
OZB woningen	4.164	4.240	4.358	4.567	4.732	4.903
Rioolheffing	3.361	3.428	3.429	3.663	3.843	3.999
Toeristenbelasting	329	209	255	265	274	284
Totaal	14.756	15.404	15.757	16.576	16.931	17.188

Algemeen

Waarom wordt belasting geheven?

Een gemeente genereert geen winst zoals een private onderneming. De lasten die de gemeente jaarlijks maakt voor het lokaal bestuur en het onderhouden en in stand houden van wegen, riolering, scholen, openbaar groen etc. worden voor een groot gedeelte gedekt uit de van het Rijk ontvangen algemene uitkering. Omdat de algemene uitkering niet de volledige uitgaven dekt, moet de gemeente zelf ook baten genereren. Dit gebeurt door het heffen van belastingen en (privaatrechtelijke) heffingen.

Verschil algemene heffingen en specifieke heffingen:

Bepaalde belastingen/heffingen mogen alleen worden opgelegd als kosten worden gemaakt voor dit doel. Zo mag bijvoorbeeld de opbrengst van de afvalstoffenheffingen niet hoger zijn dan de kosten die hiervoor worden gemaakt. Er zijn ook belastingen/ heffingen die een algemeen karakter hebben. Deze zijn wat hoogte en besteding betreft niet voor een specifiek doel bestemd, maar dienen ter dekking van algemene uitgaven.

De heffingen van de gemeente Stein zijn:

- Onroerende Zaak Belastingen (OZB)
- Afvalstoffenheffingen
- Rioolheffingen
- Toeristenbelasting
- Leges

Totstandkoming van de tarieven:

Jaarlijks worden bij het vaststellen van de begroting ook de opbrengsten voor de belastingen/heffingen en retributies door de gemeenteraad vastgesteld. In de raad van 11 december 2025 wordt, na vaststelling van de programmabegroting 2026, per belasting/heffing een aparte verordening vastgesteld met daarin opgenomen het doel, de grondslag en de definitieve tarieven 2026 van de belasting/heffing.

Belastingbeleid:

Op 18 maart 2021 is het Belastingbeleidsplan door uw raad vastgesteld. In dit plan is het belastingbeleid voor de komende jaren beschreven. Het opbrengstvolume van de OZB wordt in 2026 conform dit plan met een indexering van 2,3 % verhoogd.

Voor de rioolheffing geldt het principe van 100% kostendekkendheid. Dat betekent dat de opbrengst van de rioolheffing voldoende moet zijn om de kosten die gemaakt worden voor de instandhouding en verbetering van het watersysteem te borgen. Schommelingen in de rioolheffing worden opgevangen middels de daartoe gevormde (egalisatie)voorziening.

Voor de afvalstoffenheffing geldt hetzelfde kader van kostendekkendheid. Bij deze heffing kan de ingestelde egalisatiereserve ingezet worden om schommelingen in de tarieven tegen te gaan. Uitgangspunt bij zowel de rioolheffing als de afvalstoffenheffing is dat niet uitgegeven middelen middels de voorziening respectievelijk egalisatiereserve ingezet worden om tariefstijgingen te dempen. Daarnaast wordt kritisch gekeken naar de uitgaven om daarmee de lasten voor inwoners en bedrijven te beperken.

In 2026 zal het belastingbeleidsplan worden geactualiseerd, zodat een geactualiseerd beleidsplan aan het begin van de nieuwe bestuursperiode in werking kan treden.

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Doel van de belasting/heffing:

De opbrengst van de Onroerende zaakbelasting (OZB) is een algemeen dekkingsmiddel. Tegenover deze belastingopbrengst staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

De OZB wordt geheven van:

- de eigenaren van alle woningen en
- de eigenaren en gebruikers van niet-woningen (bedrijven, scholen, trafo's etc.) binnen de gemeentegrenzen.

Grondslag van de heffing:

De grondslag voor de heffing is de WOZ-waarde. Dit is de waarde volgens de Wet Onroerende Zaken. De tarieven voor de OZB zijn mede afhankelijk van de getaxeerde WOZ-waarden.

Overige informatie:

Er bestaat een relatie tussen de OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De algemene uitkering wordt over de gemeenten verdeeld met behulp van verdeelmaatstaven die verschillen in kosten weerspiegelen, maar ook verschillen in belastingcapaciteit. Voor de belastingcapaciteit wordt een afgeleide van de waarde van onroerende zaken gebruikt. Gemeenten die binnen hun grenzen veel hoog gewaardeerd onroerend goed hebben, ontvangen een lagere uitkering dan soortgelijke gemeenten met minder waardevol onroerend goed. Van de waarde van woningen wordt met 80% rekening gehouden en van de waarde van niet-woningen 70%. Hierop wordt het zogenaamde rekentarief toegepast. Dit rekentarief is globaal afgeleid van het gemiddelde OZB-tarief. Het OZB-tarief dat de gemeente hanteert, is niet relevant voor deze aftrekpost bij de algemene uitkering.

Relatie met programma's:

Omdat de onroerende zaakbelasting een algemeen dekkingsmiddel is worden de opbrengsten van deze heffing verantwoord op het programma Bestuur en Ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen.

Afvalstoffenheffing

Doel van de belasting/heffing:

De opbrengsten van deze heffingen worden benut voor het dekken van de kosten voor het ophalen, verwijderen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen en de kosten voor heffing en invordering.

Wie is belastingplichtig?

De gebruiker van een perceel waar huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan, is belastingplichtig. Dit kan een woning zijn, maar ook bijvoorbeeld een vakantiehuis naast een woonhuis.

Grondslag van de heffingen

Voor de afvalstoffenheffingen worden hoofdzakelijk tarieven per kilo aangeboden afval, per lediging afvalbak en een vastrecht gehanteerd.

Verdeling van de kosten

De gemeente heeft een wettelijk inzamelplicht voor het afval van huishoudens. Om deze kosten transparant te maken, zijn de kosten naar taakveld uitgesplitst. Uit onderstaande overzicht blijkt dat het grootste deel van de gemeentelijke kosten staat op het taakveld afval (€ 3.850.000). Deze kosten bestaan vooral uit het daadwerkelijk inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval inclusief het scheiden van afval en het recyclen. Ook de kosten voor de heffing en invordering van de afvalstoffenheffingen worden binnen dit taakveld verantwoord. Denk hierbij aan het versturen van juiste aanslagen aan de juiste personen.

Naar verwachting wordt € 261.000 uitgegeven aan taken die onder het taakveld verkeer en wegen vallen. Zo draagt het schoonmaken en het schoonhouden van de wegen bij aan een afvalvrije openbare ruimte.

Daarnaast is € 600.000 toegerekend van het taakveld overhead. Dit zijn kosten die worden gemaakt voor de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. De compensabele BTW bedraagt € 547.000 en wordt, conform de BBV-wetgeving, eveneens aan de kosten toegerekend.

Herkomst middelen

Naar verwachting ontvangen we € 751.000 aan opbrengsten van de verwerking van het ingezamelde afval. Gemeenten mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In de begroting 2026 is een netto-kostenpost voor het afval van € 4.507.000 opgenomen. In 2025 is er een incidenteel voordeel van € 55.000, dat in 2026 wordt ingezet om het tarief te dempen. Tevens vindt er een extra onttrekking van € 100.000 plaats uit de egaliseringsreserve afval om het tarief te dempen. Op basis van de geactualiseerde baten en lasten is in 2026 een vastrecht-tarief van € 291.50 (was € 270.76 in 2025) nodig om de gewenste 100% kostendekkendheid te realiseren. Op 11 december 2025 worden de verordening Afvalstoffenheffing 2026 en de definitieve tarieven voor 2026 vastgesteld.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2026		
		<i>bedragen x € 1.000</i>
lasten taakvelden		
2.1 wegen en vervoer	261	
7.3 afval	3.850	
totaal lasten taakvelden	4.111	
baten taakvelden		
7.3 afval	751	
totaal baten taakvelden	751	
netto lasten taakvelden	3.360	
toe te rekenen lasten:		
overhead	600	
compensabele BTW	547	
totale netto lasten	4.507	
beschikking over egalisatiereserve	155	
opbrengst heffing	4.352	
totale opbrengsten	4.507	
kostendekking:		100%

Relatie met programma's:

De opbrengsten van de afvalstoffenheffing worden verantwoord op het programma Volksgezondheid en Milieu. De kosten die in de heffing worden meegenomen worden verantwoord op het programma volksgezondheid en milieu en het programma verkeer vervoer en water.

Rioolheffingen

Doel van de belasting/heffing:

De opbrengst van deze heffingen wordt benut voor het dekken van de kosten van afval-, hemel- en grondwater (inclusief rioleringen).

Wie is belastingplichtig?

De belasting wordt geheven:

- van degene die bij het begin van het belastingjaar het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot heeft van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering, verder te noemen: eigenarendeel; en
- van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd dan wel dat belang heeft bij nakoming van de gemeentelijke waterzorgplichten, verder te noemen: gebruikersdeel.

Grondslag van de heffing:

Stein baseert zich op het eigendomsrecht. Per perceel wordt een vast bedrag opgelegd. Daarnaast worden de verbruikers aangeslagen op basis van het watergebruik.

Verdeling van de kosten:

De gemeente is wettelijk verplicht haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. Om deze kosten transparant te maken, zijn de kosten naar taakveld uitgesplitst. Het merendeel van de gemeentelijke kosten betreft het taakveld riolering € 2.512.000. De kosten bestaan vooral uit kosten voor het nakomen van de gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater, met name aanleg en onderhoud van rioleringen en de kosten voor heffen en invorderen van de rioolheffingen. Naar verwachting wordt € 131.000 uitgegeven aan straatreiniging, een kostenpost die onder het taakveld verkeer en wegen valt. Dit voorkomt overbelasting van het rioolstelsel bij piekbelasting. Verder is € 392.000 toegerekend voor overhead. Dit zijn kosten voor de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. De compensabele BTW bedraagt € 455.000 en wordt, conform de BBV-wetgeving, eveneens aan de kosten toegerekend.

Herkomst middelen:

Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. Om 100% kostendekking te realiseren is een bedrag van € 3.490.000 als opbrengst van de rioolheffing in de begroting opgenomen. In 2021 is het Beleidsplan Water & Klimaatadaptatie en bijbehorend projectenplan vastgesteld. De financiële doorrekening van dit plan laat zien dat de toekomstige riooltarieven aanzienlijk hoger zijn dan het toenmalige tarief. Bij de vaststelling van dit plan is op basis van deze doorrekening door de raad bepaald dat het riooltarief met ingang van 2021 jaarlijks met € 8,50 mag worden verhoogd om een gematigde stijging van het riooltarief voor de komende jaren mogelijk te maken. Echter, er heeft in 2026 een herrekening van het renteomslagpercentage plaatsgevonden, dat zorgt voor een daling van de kapitaallasten. Uitgaande van de 100% kostendekkendheid is op basis van de geactualiseerde baten en lasten van het rioolcompartiment, samen met een extra onttrekking uit de voorziening riool van € 65.000, voor 2026 hetzelfde tarief berekend als voor 2025 van € 206,16. Daarmee stijgt het tarief niet in 2026. Op 11 december 2025 worden de verordening Rioolrecht 2026 en de definitieve tarieven voor 2026 vastgesteld.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing 2026	
	<i>bedragen x € 1.000</i>
lasten taakvelden	
2.1 wegen en vervoer	131
7.2 riolering	2.512
totaal lasten taakvelden	2.643
netto lasten taakvelden	2.643
toe te rekenen lasten:	
overhead	392
compensabele BTW	455
totale lasten	3.490

beschikking over voorziening ter demping tarieven	65
opbrengst rioolheffing	3.425
totale baten	3.490
kostendekking:	100%

Relatie met programma's

De opbrengsten van de rioolheffing worden verantwoord op het programma Volksgezondheid en Milieu. De kosten die in de heffing worden meegenomen worden verantwoord op het programma volksgezondheid en milieu en het programma verkeer vervoer en water.

Toeristenbelasting

Doel van de belasting/heffing:

De opbrengst van deze belasting is een algemeen dekkingsmiddel. Een deel van de opbrengst wordt aangewend voor de revitalisering van het toerisme en de recreatie.

Wie is belastingplichtig?

Belastingplichtige is die persoon die verblijft (overnacht) in de gemeente Stein zonder in het bevolkingsregister van deze gemeente te zijn opgenomen.

Grondslag van de heffing:

Per persoon wordt per overnachting een bedrag geheven.

Tarieven 2026:

Tarief per overnachting:

€2,26 (was €2,20 in 2025)

€0,10 Kampeerterrein/kamperen bij de boer (was €0,10 in 2025)

De toeristenbelasting wordt per kwartaal, op aangifte, achteraf opgelegd.

Relatie met programma's:

De baten van de toeristenbelasting worden verantwoord op het programma economie.

Leges

Titel 1 – Algemene dienstverlening

We streven naar 100% kostendekkendheid, maar zijn hierin beperkt door de gemaximeerde legestarieven vanuit het Rijk. Zie hieronder de mate van kostendekkendheid voor de leges burgerzaken. Burgerzaken maakt deel uit van het programma Bestuur en Ondersteuning.

Titel 1: Algemene dienstverlening	Lasten	Baten	Kosten dekking
Burgerlijke stand	38,4	22,6	59%
Reisdocumenten	476,9	433,7	91%
Rijbewijzen	168,3	160,6	95%
Verstrekkings uit gemeentelijke basisregistraties	37,7	25,3	67%
Kansspelen	2,0	1,1	55%
Verkeer en vervoer	28,9	15,0	52%
Diversen	2,0	1,1	55%
Totaal	754,2	659,5	87%

Titel 2 – Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
Het grootste gedeelte van de kosten en opbrengsten binnen titel 2 vallen binnen het hoofdstuk van de Omgevingsvergunning. Omgevingsvergunningen maken deel uit van het programma Ruimtelijke Ordening.

Titel 2 : Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgevings- vergunningen	lasten	baten	kosten dekking
Omgevingsvergunningen	530	269	51%
Totaal	530	269	51%

Binnen titel 2 wordt dus grofweg 51% van de kosten gedekt door baten.

Titel 3 – Dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn
Deze titel vormt een klein gedeelte van onze legesinkomsten. Onze tarieven zijn hier niet kostendekkend, de mate van kostendekkendheid ligt rond de 63%.

Titel 3 : Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijnen	lasten	baten	kosten dekking
Horeca	6,8	3,7	54%
Organiseren van evenementen of markten	59,1	38,0	64%
Totaal	65,9	41,7	63%

Vergelijking regionaal

In onderstaande tabel worden de gemiddelde woonlasten 2025 van een eigenaar/gebruiker en een huurder in Stein vergeleken met de gemeenten van Limburg. De cijfers zijn afkomstig uit het Belastingoverzicht 2025 van de provincie Limburg.

Lastendruk	Aanslag eigenaar en gebruiker				Aanslag huurder
	OZB	afval	riool	totaal	
Stein	363	362	283	1008	439
<i>Per regio</i>					
Maastricht-Heuvelland	416	384	292	1092	488
Midden-Limburg	353	311	266	930	404
Noord-Limburg	371	255	246	872	306
Parkstad	390	337	297	1024	513
Westelijke Mijnstreek	395	328	255	978	354
Limburg	372	327	248	947	415
<i>Per inwonersklasse</i>					
0 - 10.000	522	306	138	966	324
10.001 - 20.000	420	314	292	1026	434
20.001 - 50.000	364	311	283	958	390
>= 50.001	363	344	210	917	431

Om een inschatting te geven waar Stein staat wat betreft de lastendruk eigenaar en gebruiker, en de lastendruk huurder zijn in onderstaande tabellen de gemiddelde aanslagen, de gemeenten met de hoogste en de laagste aanslagen en de aanslagbedragen van Stein opgenomen. Bij Stein is de positie aangegeven op de ranglijst van gemeenten van Limburg.

Lastendruk eigenaar/gebruiker	Positie	Aanslag
Limburg	gemiddeld	948
Meerssen	hoogste	1358
Stein	24 ^e van 31	1008
Venlo	laagste	802

Lastendruk huurder	Positie	Aanslag
Limburg	gemiddeld	415
Voerendaal	hoogste	711
Stein	19 ^e van 31	439
Beesel	laagste	190

Kwijtscheldingsbeleid

Stein hanteert momenteel de zogenaamde 100% norm voor de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen.

Gemeenten hebben sinds 2022 de mogelijkheid om bij kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen een verruiming van de vermogensnorm toe te passen. Het merendeel van de bij BsGW aangesloten gemeenten maakt hier inmiddels gebruik van. Maastricht en Stein zijn op dit moment de enige gemeenten in Limburg die nog de reguliere vermogensnorm hanteren. BsGW adviseert om, mede met het oog op uitvoerbaarheid en uniformiteit, aan te sluiten bij deze verruiming. Het voornemen is om dit onderwerp, gelijktijdig met de vaststelling van de belasting- en legesverordeningen, ter besluitvorming aan de raad voor te leggen. Totdat hierover een formeel besluit is genomen, blijft de huidige vermogensnorm van toepassing.

Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt beoordeeld aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets wordt met de kosten van bestaan volgens de bijstandsnorm voor 100% rekening gehouden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Leidraad Invorderingswet 1990. Vanaf 2023 is de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Stein aangepast en is een wettelijke basis gecreëerd voor IB-ondernemers om onder voorwaarden kwijtschelding te kunnen vragen voor gemeentelijke heffingen.

Kwijtschelding wordt alleen verleend indien het een aanslag betreft voor onroerende zaakbelastingen, rioolheffingen en vastrecht van de afvalstoffenheffingen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De gemeente Stein acht het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Om inzicht in de risico's van de gemeente te kunnen verkrijgen is er een risico-inventarisatie uitgevoerd. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's van gemeente Stein in kaart te brengen wordt elk jaar bij de begroting en jaarrekening een risicoprofiel opgesteld. Bij het opstellen van dit risicoprofiel worden de verschillende risico's binnen de organisatie in beeld gebracht. Dit zijn zowel grote als kleine risico's, risico's met interne of externe oorzaak, operationeel dan wel strategisch van aard.

Risico	Schatting maximale omvang risico	Kans	Schatting verwachte omvang risico
Privacy risico's	3.600.000	10%	360.000
Beveiligingsrisico's	4.000.000	10%	400.000
Garantstellingen	1.400.000	5%	70.000
Grondexploitaties	400.000	10%	40.000
Dossier BAG B.V.	6.000.000	10%	600.000
Jeugd zorgaanbieders	200.000	25%	50.000
Risico's gemeentefonds	512.000	20%	102.000
Juridische risico's	PM	PM	PM
Fiscale risico's	PM	PM	PM
Loon en prijsontwikkeling	PM	PM	PM

Toelichting risico's

Privacy risico's

Op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) kan een boete worden opgelegd van maximaal 4% van de omzet. Voor de gemeente Stein zou dit een maximale boete van € 3.600.000 kunnen betekenen.

Beveiligingsrisico's

ICT ransomware en phishing: De ICT-systemen en- of data worden ontoegankelijk. Systemen zullen niet beschikbaar zijn en gegevens zullen niet meer te openen zijn. De dienstverlening naar interne medewerkers en inwoners zal hier hinder van ondervinden.

Garantstellingen

De gemeente staat garant voor instellingen als zij hun verplichtingen niet kunnen nakomen. Kans hierop is zeer klein, omdat er een waarborgfonds bij betrokken is.

Grondexploitaties

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe (winsten

nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Echter zijn er wel risico's verbonden aan de grondexploitatie indien er niet voldoende kavels worden afgenomen, waardoor vertraging kan plaatsvinden. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat door de toenemende complexiteit van de ontwikkelingen en de hoogte van de investeringen de risico's in de grondexploitatie alsmaar groter worden.

Dossier BAG B.V.

Er kan niet uitgesloten worden dat de gemeente Stein naar aanleiding van het faillissement van BAG B.V. geconfronteerd gaat worden met kosten, gericht op het verwijderen van de op het terrein aanwezige (minerale) reststoffen.

Jeugd zorgaanbieders

De verwachting is dat in 2026 de financiële problemen van de grote jeugdzorg aanbieders nog niet opgelost zullen zijn. De centrumgemeente Maastricht voert namens de 16 Limburgse gemeenten de regie hierin.

Risico's gemeentefonds

In de Voorjaarsnota heeft het rijk een eerste tussenstap gezet in de opvolging van het zwaarwegende advies van de deskundigencommissie Van Ark met betrekking tot de kosten die gemeenten maken voor jeugdhulp. Aansluitend zijn afspraken gemaakt over de opvolging van een resterend deel van het advies, waarbij gemeenten met terugwerkende kracht worden gecompenseerd voor 50% van de extra gemaakte kosten voor 2023 en 2024 én een nieuwe deskundigencommissie welke begin 2027 terugkijkt op de jaren 2025 en 2026 en inschatting maakt van de jaren van 2027 en verder. Voor deze vervolgspraken zijn in deze begroting stelposten opgenomen, omdat we erop vertrouwen dat het rijk zich aan de gemaakte afspraken houdt. Deze hebben een omvang van € 512.000 in 2028 en € 526.000

Juridische risico's

Onze gemeente loopt juridische risico's in zijn algemeenheid, aangezien gemeenten besluiten neemt waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld.

Fiscale risico's

De gemeente Stein wordt - mede door veranderingen in wet- en regelgeving - geconfronteerd met een aantal risico's/onzekerheden op fiscaal gebied.

Loon- en prijsontwikkeling

Inflatie en CAO stijgingen zijn afgedekt met de in de circulaire genoemde percentages. De werkelijkheid kan positief dan wel negatief hiervan afwijken.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van deze risico's is een risicosimulatie (Montecarlo simulatie) uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van de maximale omvang van het risico ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de risico simulatie blijkt dat bij een zekerheidspercentage van 90% risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 3.300.000. De kans is een inschatting dat een risico ook daadwerkelijk zal plaatsvinden. Deze aanname wordt vervolgens geclusterd waarbij een kans tot 10% wordt aangemerkt als zeer klein, de kans tot 30% als klein, tot 50% als middel, tot 70% als groot en alles daarboven tot zeer groot.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en de mogelijkheden waarover onze gemeente beschikt om risico's van financiële aard (niet-begrote kosten), die zich onverwacht voordoen en die van substantiële aard zijn, te kunnen dekken. Dit kunnen zowel incidentele als structurele middelen zijn. Op grond van de vereisten van het BBV heeft de gemeente Stein ervoor gekozen om onze weerstandscapaciteit uit de elementen algemene reserve en de post onvoorzien te vormen.

Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Startcapaciteit
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	€ 16.428.000
Post onvoorzien	€ 25.000
Totale weerstandscapaciteit	€ 16.453.000

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, is de relatie gelegd tussen beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit is afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het hieronder geschetste weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 16.453.000	= 4,9
	Benodigde weerstandscapaciteit		€ 3.300.000	

Onderstaande normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van de Gemeente Stein valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf zijn een aantal kengetallen opgenomen. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

Indicator	rekening 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Netto schuldquote	65%	87%	109%	132%	139%	133%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	62%	84%	107%	130%	137%	131%
Solvabiliteitsratio	34%	26%	24%	22%	21%	23%
Structurele exploitatieruimte	5,7%	5,4%	3,0%	3,1%	2,0%	2,3%
Grondexploitatie	0,0%	1,4%	0,8	1,0%	0,5	0%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	103%	103%	103%	103%	103%	103%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Stein zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden. Deze percentages zijn gebaseerd op algemene normwaarden (worden onder andere gebruikt door de Provincie bij de publicatie van ranglijsten).

Indicator	Groen (goed /weinig risico)	Oranje (voldoende/ voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende / veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	35%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Hoe lager de netto schuldquote, hoe lager de relatieve schuldenlast. De netto schuldquote stijgt de komende jaren door de toename van de schulden (vreemd vermogen). De ontwikkeling daarvan wordt periodiek bij de opstelling van de jaarrekening en begroting gemonitord. Wij constateren dat met name vanaf 2027 de netto schuldquote verslechtert, waardoor we op basis van de huidige prognoses in de categorie 'hoog risico' (rood) terechtkomen. Deze ontwikkeling wordt vooral veroorzaakt door het omvangrijke investeringsvolume in de komende jaren en de inzet van de algemene reserve. Het is dan ook raadzaam om de komende jaren terughoudendheid te betrachten en hierbij nadrukkelijk oog te houden voor de effecten op onze financiële kengetallen.

Ervaring leert dat de gerealiseerde ratio's in de jaarrekening vaak positiever uitvallen dan vooraf geraamd. Desondanks blijft het van belang om deze ontwikkeling goed te blijven monitoren en hierin de besluitvorming expliciet aandacht aan te besteden.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Er is tevens een tweede berekening van de netto schuldquote, maar nu gecorrigeerd met de doorverstrekte leningen aan woningbouwcorporaties en deelnemingen. In de eerste berekening van de netto schuldquote zijn deze verstrekte leningen niet meegenomen, omdat er een risico bestaat dat de gemeente deze bedragen niet (volledig) zal kunnen terugvorderen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen. Het geeft weer in hoeverre de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe beter de gemeente hier toe in staat is. Een solvabiliteitsratio van 20% wordt aangemerkt als voldoende. De begroting 2026 laat zien dat de grens van 20% in alle jaren wordt gehaald. Wel is monitoring gewenst, gezien de meerjarige ontwikkeling van deze ratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte de gemeente Stein heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief cijfer betekent dat het structurele deel van de begroting

voldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Gegeven de reeks 2026-2029 is dat aanwezig.

Grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar, hetgeen niet het geval is.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De indicator belastingcapaciteit geeft aan hoe hoog de gemiddelde woonlasten voor een gezin zijn in de gemeente Stein ten opzichte van het landelijke gemiddelde van het voorgaande jaar.

Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente Stein is vastgelegd in de Nota Grond- en Vastgoedbeleid. Het grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om de visie van de gemeente te realiseren. Deze visie heeft de gemeente vastgelegd in de "Strategische toekomstvisie 2040", de "Omgevingsvisie gemeente Stein" en het bestuursakkoord.

Nota grondbeleid

In 2019 heeft uw raad de nota Grond- en vastgoedbeleid vastgesteld. In de nota zijn de spelregels voor het grondbeleid incl. grondbeheer en vastgoedbeleid opgenomen.

Grondbeleid is een middel om de doelen die de gemeente heeft voor het gebruik, het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving te bereiken. Hierbij vormen de (toekomstige) bewoners en gebruikers het uitgangspunt.

In het najaar van 2025 is de nieuw nota Grondbeleid, samen met de nota Kostenverhaal, aangeboden aan de raad. Deze twee nota's geven invulling aan de veranderde wet- en regelgeving, te weten de omgevingswet en het gelijkheidsbeginsel bij gronduitgifte zoals dat in het Didam-arrest is vastgelegd. Ook de gewijzigde vraagstukken op het gebied van woningbouw, energietransitie en klimaatadaptatie zijn betrokken bij het samenstellen van deze twee nota's. In lijn met het Grond- en vastgoedbeleid van 2019 wordt een situationeel grondbeleid voorgestaan. Dit betekent dat de keuze voor een actieve danwel faciliterende grondpolitiek per gebiedsontwikkeling wordt bepaald. Het afwegingskader in de nieuwe nota Grondbeleid is een hulpmiddel bij die keuze. De criteria binnen dit afwegingskader zijn: maatschappelijk belang, marktsituatie en financiële risico's.

Onderdeel van de nieuwe nota Grondbeleid is om de Reserve Grondexploitatie weer actief te gaan gebruiken om de winsten en verliezen van grondexploitaties mee te verrekenen. Vanaf het moment van vaststellen van de nota Grondbeleid wordt de reservevorming in de Reserve Grondexploitaties weer beleid en zal deze reserve als een soort Algemene Reserve voor de gronden in exploitatie gaan functioneren.

Afgeleid van de nota Kostenverhaal zal het noodzakelijk zijn voorzieningen te vormen voor ontvangen bijdragen waartegenover toekomstige kosten staan en zal er voor de bijdragen die we ontvangen een bestemmingsreserve worden ingesteld waarbij de afdeling Ruimte voorstellen zal doen voor de meest effectieve inzet voor die middelen, uiteraard gekoppeld aan de ruimtelijke doelen.

Grondbeleid in relatie tot de Programma's

Ruimtelijke ordening ziet op de verdeling van de schaarse ruimte naar de verschillende functies (wonen, werken, recreëren). Grondbeleid is het middel om als gemeente over de noodzakelijke ruimte te beschikken om deze ruimte gericht in te kunnen zetten op deze verschillende functies. Het grondbeleid faciliteert en draagt op die manier bij aan de thema's van de Strategische Toekomstvisie 2040.

Concreet levert het grondbeleid volgens voorgaande strategieën (actief danwel faciliterend) een bijdrage aan projecten zoals het Wijkactieprogramma Nieuwdorp, Bramert Noord/Lindehagen, CPO Steskensstraat en de woningbouwontwikkeling Meers.

Ontwikkelingen

Woningmarkt

Het blijft een uitdaging en onze opdracht om de kwalitatieve en kwantitatieve opgaven op het gebied van woningbouw af te stemmen op de behoefte. We moeten de juiste woning op de juiste plek op het juiste moment beschikbaar hebben voor onze inwoners. Dat doen we samen met onze maatschappelijke partners en wij kunnen daartoe ons grondbeleid inzetten.

Zeker nu op landelijk niveau als gevolg van de 'wooncrisis' nadrukkelijk aangestuurd wordt op méér woningen, zien we dat er tal van stimuleringsregelingen worden ontworpen. We hebben

recent ook gebruik kunnen maken van een aantal van deze regelingen. Gelet op het soms plotselinge ad-hoc karakter van de regelingen blijft het zaak dat wij voldoende projecten op de plank hebben liggen die ook nagenoeg uitvoeringsgereed zijn. Op die manier verwerven we ons een zo sterk mogelijke positie om voor de subsidieregelingen in aanmerking te komen. We blijven de landelijke ontwikkelingen wat dat betreft uiteraard monitoren.

Bouwgrondexploitaties

Volgens de richtlijnen van de commissie BBV is het startpunt van bouwgrond in exploitatie (BIE) het raadsbesluit met vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting.

Een grondexploitatiecomplex is gedefinieerd als een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële vertaling.

Grondexploitaties

Volgens de richtlijnen van de commissie BBV dient jaarlijks een herziening van de grondexploitatie plaats te vinden. Een actualisatie van de grondexploitatiebegroting met planinhoudelijke wijzigingen, dan wel autonome wijzigingen met materiële financiële gevolgen, moet opnieuw door de raad worden vastgesteld.

Conform de Nota Grond en Vastgoedbeleid is de herziening van de grondexploitaties gekoppeld aan de Planning- en Controlcyclus. We zullen de grondexploitaties éénmaal per jaar integraal herzien en wel bij de jaarrekening. Op die manier kunnen we bij gelegenheid van de jaarrekening onze gevormde voorzieningen voor becijferde tekorten onderbouwen en op peil brengen of houden.

Voor het opstellen c.q. herzien van de grondexploitaties worden onderstaande uitgangspunten gehanteerd naast uiteraard de wettelijke kaders van het Besluit Begroting en Verantwoording:

- Renteomslag 2026-2029: 1,75%
- Disconteringsvoet: 1,75%
- Winstneming vindt plaats middels de 'Percentage of Completion'-methode.
-

Bouwgrond in exploitatie

Per 1 januari 2026 zijn de volgende grondexploitatiecomplexen in exploitatie:

- Woningbouwontwikkeling Bramert-Noord/Lindehagen
- Woningbouwontwikkeling Bruisend Hart,
- CPO Steskensstraat

Woningbouwontwikkeling Bramert-Noord

In het woningbouwplan wordt volop gebouwd. Enkele woningen zijn al opgeleverd en bewoond. De nieuwe wijk krijgt een groen en landelijk karakter.

Bij Raadsbesluit van 23 juni 2022 heeft uw Raad de grondexploitatiebegroting Bramert-Noord fase 1 vastgesteld.

In 2024 is gestart met het bouwrijp maken van het gebied en na oplevering van de eerste woningen wordt ook het woonrijp maken nu al deels uitgevoerd. De grondoverdracht van de 2e fase, het aangepaste woonprogramma met 22 woningen i.p.v. 10 woningen, zal naar verwachting eind 2025 plaatsvinden. Uw raad is bij raadsinformatiebrief van 4 juli 2024 over deze aanpassing geïnformeerd. We hebben u toen ook geïnformeerd dat de grondopbrengst ongewijzigd blijft. De aanpassing van het woonprogramma heeft tevens geleid tot een herzien plan voor de openbare ruimte. In verband met de langere doorlooptijd en wijziging van de bouwblokken moet de grondexploitatie naar beneden worden bijgesteld. Door deze bijstelling zal het positieve resultaat van de grondexploitatie lager uitvallen en nagenoeg nul worden. In de jaarrekening zal de Grex herzien worden.

Woningbouwontwikkeling Bruisend Hart

Het bestemmingsplan Bruisend Hart Nieuwdorp maakt de bouw van 67 woningen mogelijk in het centrum van de wijk Nieuwdorp op de plek van de kerk en de leegstaande basisschool. Het

centrum krijgt hiermee een nieuw hart met wonen, zorg en een buurtcentrum als dragende pijlers. Bij Raadsbesluit van datum 4 juli 2024 heeft uw Raad de grondexploitatiebegroting Bruisend Hart vastgesteld. Met het tekenen van de projectovereenkomst door gemeente en Zaam Wonen is de uitvoering in december 2024 formeel gestart. Inmiddels zijn de vergunningenprocedures afgerond en is de bouwaannemer bekend. In augustus 2025 zijn de concrete afspraken vastgelegd over de planning en de start van de werkzaamheden vastgelegd in een Allonge op de projectovereenkomst. De sloop van de school staat gepland voor oktober 2025. De kerk zal (met uitzondering van het Westwerk) begin 2026 verdwijnen. Met de nutsbedrijven zijn bindende afspraken gemaakt om toe te werken naar de geplande oplevering medio 2027.

De grondoverdracht van de gemeentelijke schoollocatie vindt eind 2025 plaats. De kosten worden grotendeels gedekt door de gronduitgifte, bijdrage derden en subsidie van Provincie en Rijk. De grondexploitatiebegroting sluit in 2028 met een negatief resultaat op eindwaarde van € 335.666. Voor het tekort is de voorziening "Te verwachten verliezen" gevormd.

CPO Steskensstraat

Het college heeft de grondexploitatie Steskensstraat aan uw raad aangeboden. Er van uitgaande dat de raad deze ongewijzigd vaststelt, is ook dit een actieve grondexploitatie in 2026 en levert dit voor de in exploitatie genomen projecten het volgende beeld op:

Complex (x € 1.000)	Geraamde boekwaarde ultimo:				Verwacht resultaat ultimo 2025*	Jaar van realisatie
	2025	2026	2027	2028		
Bramert-Nrd**	0	-	-	-	412	2025
Bruisend Hart	549	699	852	428	-336	2028
CPO	764	13	0	-	-166	2027
Steskensstr***						
Totaal	1.313	712	852	428	-90	

*) negatief (-/-) betekent verlies

**) de bijstelling van deze grex naar aanleiding van het aangepaste programma zal in de jaarrekening plaatsvinden

***) ten tijde van het samenstellen van deze begroting is nog niet bekend of de raad deze grondexploitatie heeft vastgesteld

Risico's

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat door de toenemende complexiteit van de ontwikkelingen en de hoogte van de investeringen de risico's in de grondexploitaties alsmaar groter worden. Inzicht in het verloop van de financiële prognoses alsmede in de risico's is daarom van groot belang. In het kader van de aan uw raad aan te bieden nieuwe nota's Grondbeleid en Kostenverhaal wordt gesteld om de reeds bestaande reserve GREX weer te activeren. Voorstel is om de verliezen en winsten van grondexploitaties alsmede mee- en tegenvallers met die reserve GREX te verrekenen. Hiermee gaat die reserve GREX zich gedragen als een soort algemene reserve maar dan voor de uitwerking van het grondbeleid. In het kader van die reserve GREX en de initiële voeding van die reserve hebben we een brede analyse van de grondexploitaties en hun risico's gemaakt. Deze analyse is op moment van het samenstellen van deze programmabegroting nog niet af. Dat geldt ook voor de hieruit voortvloeiende overboeking van de algemene reserve naar de reserve GREX als startkapitaal voor de uitvoering van het Grondbeleid.

Uit die reserve GREX (voorheen uit de algemene reserve) wordt een voorziening voor verwachte verliezen grondexploitaties gevormd en gevoed zodra deze verliezen dreigen. Tijdens de jaarrekening wordt de omvang van die voorziening beoordeeld of deze nog toereikend is. Integrale beoordeling van de grondexploitaties bij gelegenheid van de jaarrekening is daarom ook noodzakelijk om gedegen te kunnen onderbouwen of de omvang van deze voorziening toereikend is.

We zullen aan de hand van de risico-inventarisatie zoals die bij de nieuwe nota Grondbeleid wordt gemaakt, in de planning- en control cyclus rapporteren over de voortgang van deze risico's en de impact ervan op zowel de reserve GREX als de voorziening verwachte verliezen grondexploitatie.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de openbare ruimte vinden activiteiten plaats in het kader van wonen, werken en recreëren. Hiervoor is de openbare ruimte ingericht met kapitaalgoederen (infrastructuur). Deze kapitaalgoederen worden onderhouden en tijdig vervangen. De door de raad gewenste kwaliteit van de kapitaalgoederen is vastgesteld in beleidskaders. De vastgestelde beleidskaders zijn daarna, door het college, vertaald in beheerplannen waarin de kosten voor vervanging en onderhoud zijn opgenomen. De beheerplannen worden verwerkt in de begroting. De volgende kapitaalgoederen zijn in deze paragraaf opgenomen:

- gebouwen en overige accommodaties
- wegen
- openbare verlichting
- bruggen
- rioleringen
- groen

Gebouwen en overige accommodaties

Actualisatie beheerplannen

In 2025 is het accommodatiebeleid 2025-2029 samen met het onderhoudsbeleid 2025-2029 en bijbehorende onderhoudsbudgetten geactualiseerd en vastgesteld. Daarnaast is het sporttechnisch investering- en onderhoudsplan herzien. Actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is afgestemd en geïntegreerd met klimaatadaptatie.

Voor de verduurzamingsopgave zijn de investeringen voor negen complexen in beeld gebracht, deze zijn gecombineerd met onderdelen uit het MJOP.

Als gevolg van deze investeringen wijzigt het MJOP. In het nieuwe MJOP is rekening gehouden met een indexering van 2,4 % vanaf basisjaar 2025 (huidig prijspeil). Vanaf 2029 wordt de indexering bevroren op niveau van 2028. Op het moment dat een complex wordt verduurzaamd, wordt dit gecombineerd met groot onderhoud. Dit betreft het onderhoud dat in de eerste zes jaren vanaf jaar van investering in de meerjarenonderhoudsplanung is opgenomen. Dit zorgt voor een verlaging van de onderhoudskosten, maar leidt tot een verhoging van de investering en daaruit voortvloeiende kapitaallasten.

Beheerplan

Waar mogelijk worden de werkzaamheden gebundeld en volgens de geldende inkoopprocedures in de markt gezet. Bij de gemeentelijke accommodaties is, gebaseerd op de geldende NEN 2767 normering (BOP), geen sprake van achterstallig onderhoud.

Directe lasten onderhoud gebouwen

(x € 1.000)

	Rek. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027	Begr. 2028	Begr. 2029
Onderhoudsbudget exploitatie:						
Bouwkundig onderhoud BOP	381	556	487	478	497	511
Sporttechnisch onderhoud SOP	118	143	160	151	147	139
Ten laste van voorziening:						
Groot onderhoud accommodaties BOP	403	751	1.218	708	910	1.036
Groot sporttechnisch onderhoud SOP	1	87	159	85	125	74
Totaal exploitatie + voorziening	903	1.537	2.024	1.422	1.679	1.760

Financiële vertaling

Voor het groot bouwkundig en sporttechnisch onderhoud is een voorziening gevormd. Hierin wordt op basis van de vastgestelde beheerplannen jaarlijks een bedrag gestort. De hoogte van de storting wordt telkens bij het vaststellen van het beheerplannen geactualiseerd. In 2026 bedraagt

de storting in de voorziening bouwtechnisch onderhoud € 952.369 en in de voorziening sporttechnisch onderhoud € 44.000 op basis van het geactualiseerde beheersplan. De actualisatie van de bouwkundige en sporttechnische meerjarenonderhoudsplannen zijn in 2025 door de Raad goedgekeurd en de stortingen in de voorzieningen verwerkt. De onderhoudslasten van de gemeentelijke accommodaties worden afhankelijk van de gebruiksfunctie verantwoord op de programma's 'Sport Cultuur en Recreatie', 'Sociaal domein' of 'Bestuur en Ondersteuning'.

Wegen

Beleidskaders

Op 17 februari 2022 heeft de raad het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. De vastgestelde kwaliteit is van toepassing op de instandhouding van de verhardingen gedurende de technische levensduur in die gebieden waar de komende jaren geen grootschalige reconstructies of wijzigingen zijn gepland. In 2026 zal het IBOR worden geactualiseerd.

Beheerplannen

Om de 2 jaar wordt - via inspectie - het beheerplan wegen geactualiseerd en wordt een doorkijk gegeven voor 15 jaren. Na beëindiging van het groot onderhoud 2023 zijn alle wegen in Stein geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie is het nieuwe beheerplan opgesteld dat op 26 maart 2024 is vastgesteld door het college. Een nieuwe inspectie wordt in het najaar van 2025 uitgevoerd. In 2026 wordt een nieuw beheerplan wegen vastgesteld.

Op 31 augustus 2022 heeft het college het Beheerplan wegmeubilair 2022-2026 vastgesteld.

De financiële gevolgen van beide beheerplannen zijn verwerkt in deze begroting. Bij wegen en het wegmeubilair is geen sprake van achterstallig onderhoud.

(x € 1.000)	Rek. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027	Begr. 2028	Begr. 2029
Onderhoudsbudget exploitatie:						
Klein onderhoud wegen	212	192	186	186	186	186
Wegvoorzieningen (o.a. belijningen)	44	28	29	29	29	29
Ten laste van voorziening:						
Groot onderhoud wegen	905	1.267	862	660	1.050	545
Totaal exploitatie + voorziening	1.161	1.487	1.077	875	1.265	760

Financiële vertaling

Vanaf 2010 is voor groot onderhoud wegen een voorziening gevormd. Hierin wordt op basis van het vastgesteld beheerplan jaarlijks een bedrag gestort. De hoogte van de storting wordt telkens bij het vaststellen van het beheerplan wegen geactualiseerd. Vanaf 2024 bedraagt de storting in de voorziening groot onderhoud wegen € 850.000. In de voorziening groot onderhoud wegen worden geen kosten van rehabilitaties of reconstructies van wegen verantwoord. Deze worden, als investering op het programma 'Verkeer, vervoer en water' verantwoord en waar nodig toegelicht. Ook de onderhoudskosten worden op het programma 'Verkeer, vervoer en wegen' verantwoord.

Openbare verlichting

Beleidskaders

In 2023 is een geactualiseerd beleids- en vervangingsplan vastgesteld voor de periode 2023 - 2027. Het beleidsplan is ook gericht op verdere energiebesparing en terugdringing van de CO2 uitstoot zoals het vervangen van conventionele armaturen voor LED-armaturen. Op basis van het vervangingsplan zijn er nog 900 armaturen die vervangen moeten worden. Hiervoor is budget beschikbaar gesteld en wordt nader toegelicht bij het onderdeel 'LED armaturen openbare verlichting'.

Beheerplannen

Het beheer van de openbare verlichting is op basis van een beheer- en onderhoudsplan uitbesteed aan 2 externe partijen. Bij beheer openbare verlichting is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Zowel de onderhoudskosten als ook de energielasten van de openbare verlichting worden verantwoord op het programma 'Verkeer, vervoer en wegen'.

Directe lasten openbare verlichting						
(x € 1.000)	Rek.	Begr.	Begr.	Begr.	Begr.	Begr.
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Onderhoudsbudget exploitatie:						
Energie	164	171	171	171	171	171
Onderhoud	102	133	136	138	140	143
Totaal exploitatie	266	304	307	309	311	314

Zowel de onderhoudskosten als ook de energielasten van de openbare verlichting worden verantwoord op het programma 'Verkeer, vervoer en wegen'.

Bruggen

Beleidskaders

In 2021 is het beheerplan civieltechnische kunstwerken opgesteld. Uiterlijk 2026 zal een nieuw beheerplan worden opgesteld en vastgesteld.

Beheerplannen

Op basis van de 2 jaarlijkse bruginspectie is in 2021 het meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Directe lasten onderhoud bruggen						
(x € 1.000)	Rek.	Begr.	Begr.	Begr.	Begr.	Begr.
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Onderhoudsbudget exploitatie:						
Onderhoud kleine kunstwerken	5	5	5	5	5	5
Ten laste van voorziening:						
Groot onderhoud bruggen	4	100	50	50	50	50
Totaal exploitatie + voorziening	9	105	55	55	55	55

Financiële vertaling

Voor het onderhouden van de kunstwerken is een voorziening gevormd. Op basis van het huidige beheerplan wordt jaarlijks € 42.750 in de voorziening gestort. De tot het meerjaren onderhoudsplan en het projectenplan behorende investeringen en onderhoudsbudgetten worden verantwoord op het programma 'Verkeer, Vervoer en Waterstaat'.

Riool

Beleidskaders

In 2021 is het Beleidsplan Water & Klimaatadaptatie vastgesteld. Dit is de actualisatie van het hiervoor benoemde plan waarbij ook de klimaatthema's hitte en droogte zijn meegenomen. Het beleids- en uitvoeringskader voor de omgang met water en de klimaatadaptatie bestaat uit vier plannen (beleidsplan, beheerplan, kostendekkingsplan en projectplan). Het beleidsplan is samen met de betrokken partijen in de waterketen van de Westelijke Mijnstreek opgesteld. Hiermee is de samenwerking van de afgelopen jaren voortgezet en beheren we de waterketen op een structurele en doelbewuste manier. In dit plan benoemen we alle zaken die we belangrijk vinden en geven onze strategie hierop aan. In 2026 zal actualisatie van dit beleidsplan plaatsvinden.

In 2021 is ook de optimalisatie van het basisrioleringsplan en de klimaatstresstest afgerond. De vanuit het basisrioleringsplan en klimaatstresstest verkregen bevindingen leveren een belangrijke inbreng voor het beleidsplan Water & Klimaatadaptatie.

Beheerplannen

Met het in juli 2021 vastgestelde Beleidsplan Water & Klimaatadaptatie 2022-2027 als basis zal in 2026 verder invulling worden gegeven aan het verbeteren, beheren en onderhouden van onze (afval)watersystemen en voorzieningen.

Directe lasten onderhoud riolering (x € 1.000)	Rek. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027	Begr. 2028	Begr. 2029
Onderhoudsbudget exploitatie:						
Onderhoud	812	843	848	848	848	848
Totaal exploitatie	812	843	848	848	848	848

Financiële vertaling

De tot het beheerplan en het projectenplan behorende investeringen en onderhoudsbudgetten worden verantwoord op het programma 'Volksgezondheid en milieu'.

Groen

Beleidskaders

De gemeenteraad heeft in 2022 de kwaliteitsniveaus voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (IBOR) geactualiseerd. In 2026 zal het IBOR worden geactualiseerd.

Beheerplannen

De vastgestelde beleidskaders voor het beheer en onderhoud van het groen zijn verwerkt in het Integraal Beheerkwaliteitsplan, in het groenbeheerplan en bomenbeheerplan. In de beheerplannen staat beschreven hoe op welke manier het openbaar groen onderhouden wordt (om de gewenste kwaliteit te behalen maar ook om aan bewoners het inzicht te geven waarom we het doen en hoe). Hierdoor is ook in beeld wat nodig is en wat dit financieel betekent. Het Integraal Beheerkwaliteitsplan zal in 2026 worden geactualiseerd. De daaruit afgeleide beheerplannen zullen in 2026, uiterlijk 2027 worden geactualiseerd.

Het groenonderhoud wordt zowel uitgevoerd door de Wijkteams, RWM

(onkruidbestrijding/bladverwijdering) en groenaannemers voor het specialistisch onderhoud van de bermen, sportvelden en bomen. De werkzaamheden die dienen te worden uitgevoerd zijn als zodanig verwerkt in de groenonderhoudsbestekken. Deze bestekken worden als leidraad gebruikt voor de uitvoering.

Directe lasten onderhoud groen (x € 1.000)	Rek. 2024	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027	Begr. 2028	Begr. 2029
Onderhoudsbudget exploitatie:						
Bestrijden onkruid	221	243	258	258	258	258
Bermen	88	69	66	68	70	72
Landschapselementen	15	15	15	15	15	15
Onderhoud openbaar groen	979	994	1.185	1.195	1.238	1.259
Totaal exploitatie	1.303	1.321	1.524	1.536	1.581	1.604

Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf is een verplicht voorgeschreven paragraaf in het BBV. Hier zijn de kaders gesteld voor de inrichting en uitvoering van de treasury functie van de decentrale overheden. In de door de raad vastgestelde financiële verordening (artikel 212 gemeentewet) is ook de financieringsfunctie opgenomen. De paragraaf financiering in de begroting is bedoeld om de uitvoering van de financieringsfunctie te volgen.

In 2023 is door de commissie BBV een geactualiseerde rentenotitie gepubliceerd. In de notitie is aangegeven hoe rentelasten en baten in de begroting en in de jaarstukken verwerkt moeten worden. De bepalingen en richtlijnen van die notitie zijn in deze begroting doorgevoerd. In deze paragraaf is aangegeven wat de uitgangspunten voor financiering en wat het beleid is ten aanzien van rente.

Leningportefeuille

	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)				
Leningen (excl. aan woningstichtingen verstrekte leningen per 1-1)	44.422	40.519	37.417	34.465
Reguliere aflossingen	3.902	3.102	2.952	2.952
Leningschuld per 31-12	40.519	37.417	34.465	31.513

In bovenstaand meerjarig overzicht geen is rekening gehouden met nieuwe leningen ter dekking van de geraamde financieringsbehoefte. Deze behoefte neemt toe door realisatie van de geraamde investeringen, waarbij ook desinvesteringen betrokken worden. De bepaling van de financieringsbehoefte gebeurt integraal (totaalfinanciering) waarbij alle kasstromen worden betrokken.

In onderstaande tabel zijn de grootste investeringen opgenomen zoals deze zich in meerjarenperspectief voordoen. Voor een totaal meerjarig investeringsoverzicht verwijzen wij naar het hoofdstuk in de financiële begroting.

	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)				
Verkeerskundige aanpassingen Bergerstraat	554	0	0	0
GGA Stein centrum wegen	0	50	1.100	0
Aanpassen rotonde Steinerweg-Koolweg	250	0	0	0
Doorfietspad/op-afrit Elsloo	1.647	0	0	0
Gebiedsvisie Dorine Verschureplein	750	0	0	0
GGA Nieuwdorp (wegen)	2.794	2.794	0	0
GGA Meers	1.000	2.500	1.539	0
Herstel oude dorpskern Catsop	1.125	0	0	0
Herinrichting Koolweg	950	0	0	0
Doorfietspad	750	0	0	0
Heerstraat Zuid (wegen)	0	50	1.650	0
Herinrichting Dross. Jonker van Kesselstraat	0	50	650	0
Rotonde Gerichtstraat / Heerstraat-Noord	50	550	0	0
Rotonde Steinderweg / Merodestraat	50	600	0	0
Herinrichting Gerichtstraat	0	0	750	0
Herinrichting Heerstraat-Noord	100	1.900	0	0
Reconstructie Mauritslaan/Heirstraat	100	2.400	0	0
Herinr oude dorpskern Urmond (wegen)	400	1.520		
Renovatie OBS de Maaskei	2.500	2.300	0	0
Vervangen speelvoorzieningen	305	210	45	0

	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)				
GGA Stein centrum riool	0	50	1.100	0
Vervangen en relinen vrijvervalriolen	880	740	500	400
Wateroverlastmaatregelen	1.475	975	980	0
Emissie maatregelen	150	1.580	0	0
Afkoppelen riolen	200	0	200	0
GGA Meers riool	500	913	913	0
Herinrichting oude dorpskern Urmond (riool)	200	630	0	0
Heerstraat Zuid (riool)	0	50	710	0
Walstraat e.o. (riool)	0	500	0	0

Jaarlijks wordt bekeken of zich mogelijkheden voordoen tot vervroegde aflossing of herfinanciering tegen lagere rente. De gewogen gemiddelde rentevoet van de aangegane leningen (exclusief woningbouw) bedraagt per 1 januari 2026 1,53%. De herfinanciering- en renteherzieningsmomenten vertonen een goede spreiding in de tijd waardoor het renterisico beperkt blijft. In de komende jaren laten de reguliere aflossingsbedragen een dalend bedrag zien van circa € 3,9 miljoen tot € 2,9 miljoen euro.

Kasbeheer

Voor het beheer van de financiële middelen houdt de gemeente Stein een rekening courant aan bij de NV Bank Nederlandse Gemeenten. De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) fungeert als huisbankier. Met deze bank is een rente compensabel stelsel overeengekomen. Dit wil zeggen dat overschotten en tekorten op de verschillende bankrekeningen als een geheel worden gezien en hierop de renteberekening wordt gebaseerd. Ook het afkomen van overtollige middelen naar de schatkist verloopt via de BNG.

Rente

Rentebeleid

In de afgelopen jaren is inflatie sterk opgelopen door verschillende factoren. Tijdens het economisch herstel na de coronapandemie in 2021 werd de belangrijkste oorzaak van stijgende prijzen in leveringsproblemen gezocht. De uitbraak van de oorlog in Oekraïne en het vervolgens dichtdraaien van de gaskraan door Rusland, leidden in 2022 tot sterkte stijgingen van energie- en voedselprijzen. En in 2023 begonnen de lonen aanzienlijk te stijgen. In het maatschappelijk debat werd gesproken over de rol van verbeterde winstmarges door bedrijven aan inflatie, en werden zorgen geuit over een mogelijke loon-prijsspiraal. Deze hogere inflatie zorgde voor hogere rentes op de geld- en kapitaalmarkt. Ook voor de nabije toekomst heerst er nog veel onzekerheid met betrekking tot de rente en eventuele bijbehorende verhogingen door de centrale banken om de inflatie te stabiliseren.

Bij de berekening van de rente over de eigen financieringsmiddelen en het financieringstekort tot aan het kasgeldlimiet en daarboven (zie hierna) is voor 2026 en verder uitgegaan van 2,5%. Onvoorziene renteontwikkeling met de huidige economische onzekerheden heeft uiteraard invloed op de financieringskosten van de gemeente Stein. Een wijziging van het rentepercentage met 1% zal, op basis van het geraamde financieringstekort, leiden tot meer of minder rente van circa € 370.000.

Rente omslagpercentage

De renteomslag is berekend conform de nota rentenotitie van de commissie BBV. Vanwege het inzicht in de rentelasten van externe financiering het renteresultaat en de wijze van toerekening is onderstaand renteschema opgenomen. Het rente omslagpercentage wordt berekend door de totale rentekosten te delen door het totaal geactiveerd bedrag. De totale rentekosten bestaan uit de rente voor vaste geldleningen, de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen (reserves) en de rente van de financieringsbehoefte. Het omslagpercentage voor de begroting 2026 is per 10 juli 2025 berekend en afgerond op 1,75%.

Renteschema:		2026	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering:		
	- Externe rente Vaste geldleningen	€	651.700
	- Externe rentelasten financiering investeringen	€	294.313
	- Externe rentelasten financieringstekort	€	849.518
b.	De externe rentebaten	-/- €	48.917
	Totaal door te rekenen externe rente	€	1.746.613
c.	De rente die aan de grondexploitaties moet worden doorberekend	-/- €	24.349
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	-/- €	354.405
		-/- €	378.754
	Saldo door te rekenen externe rente	€	1.367.859
d1.	Rente over eigen vermogen+voorz.	€	44.181.369
d2.	Rente over voorzieningen (CW)	€	829.110
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	€	2.196.969
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	€	2.181.014
f.	Saldo renteresultaat taakveld treasury	€	15.955

Rentevisie

De rente is in belangrijke mate afhankelijk van de economische ontwikkeling en de inflatie. Na een periode van economische onzekerheid is de inflatie afgelopen periode weer gedaald. De ECB kijkt naar de inflatie in de hele eurozone en heeft vanaf juni 2024 de rente weer stapsgewijs verlaagd. Door de grote mate van onzekerheid blijft het lastig een rentevisie op te schrijven.

Hoewel de voorspelbaarheid van de rente zeker op langere termijn gering is, kan het toch wenselijk zijn tendensen aan te geven die als basis kunnen dienen voor het sluiten van transacties. Daarbij worden een aantal vuistregels gehanteerd:

- De rente van vaste leningen is door de lange looptijd financieel van groter belang dan de rente van leningen met een korte looptijd.
- Bij een verwachte daling van de lange rente wordt het aantrekken van vaste langlopende leningen zoveel mogelijk uitgesteld tot de rentedaling is ingetreden.
- Bij een verwachte stijging van de lange rente vindt consolidatie plaats van korte schuld (korte schuld wordt omgezet in langlopende leningen).
- Bij een te verwachten stabiele renteontwikkeling wordt in de actuele financieringsbehoefte voorzien met de financieringsvormen die absoluut gezien de laagste rente dragen.
- Dit alles uiteraard binnen de mogelijkheden die de regelgeving biedt.

Uitgangspunten financiering

Onderstaand de belangrijkste beleidsmatige uitgangspunten die gehanteerd worden bij financiering. Hierbij moet rekening gehouden worden met het verplicht schatkistbankieren. Het rentetarief van dit schatkistbankieren bedraagt per 1 juli 2025 circa 1,9%.

- Overtollige geldmiddelen worden uitsluitend uitgezet in de schatkist.

- Indien een liquiditeitsbehoefte ontstaat worden middelen aangetrokken in de vorm van dag- en kasgeldleningen en kredietlimiet op de rekening courant.
- Onderhandse geldleningen en vaste geldleningen worden aangetrokken voor financiering met een looptijd van langer dan één jaar.
- Overeenkomsten voor het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties luiden in euro.

Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties, uit hoofd van de publieke taak, worden zoveel mogelijk zekerheden bedongen. Het college motiveert in zijn besluit het openbaar belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.

Resultaat uitzettingen

Voor de deelneming in Enexis en de BNG is voor het jaar 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 is rekening gehouden met een bedrag van € 0,40 per aandeel Enexis en € 2,51 voor een aandeel BNG.

Het totaal verwachte dividend en rente van bovengenoemde uitzettingen komt daarmee uit op:

Omschrijving: (x1.000)	2026	2027	2028	2029
Dividend deelneming Enexis (460.350 aandelen)	184	184	184	184
Dividend deelneming BNG (19.266 aandelen)	48	48	48	48

Wet Houdbare Overheidsfinancien (HOF)

In de wet zijn de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Volgens de Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland.

Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar. Dat plafond wordt volgens de wet na bestuurlijk overleg voor een bepaalde periode overeengekomen. Het plafond voor de gezamenlijke gemeenten bedraagt 0,40% van het bruto binnenlands product. Met het plafond wordt de groei van de netto schuld (volgens de definitie voor het EMU-saldo) van de gezamenlijke gemeenten in een jaar beperkt. Voor de berekening van het EMU-saldo van de gemeente Stein wordt verwezen naar de paragraaf 'EMU-saldo'

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn met ingang van 2013 verplicht gaan schatkistbankieren.

Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Doel is om de EMU-schuld te verminderen. Er is sprake van een optische verbetering want de totale schuldpositie van de gezamenlijke overheden wijzigt niet. De deelnemende instellingen houden hun publieke middelen aan op een eigen rekening-courant bij het ministerie van Financiën. Alle decentrale overheden zijn aangesloten op de schatkist, ook als een decentrale overheid geen overtollige middelen heeft. Deelnemende gemeenten regelen het betalingsverkeer via de eigen bank(en). Een eventueel negatief saldo op de bankrekening(en) wordt aangezuiverd vanaf de rekening-courant die de gemeente heeft bij het ministerie van Financiën. Andersom wordt een positief saldo op deze bankrekening juist afgeroomd ten gunste van de rekening-courant van de gemeente bij het ministerie van Financiën.

Er is een doelmatigheidsdrempel van 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000 per gemeente tot een maximum van € 500.000.000 euro. Voor Stein is deze gemiddelde drempel per kwartaal $2\% \times € 91.717.000$ (het begrotingstotaal per 1/1/2026) = € 1.834.340.

Op momenten dat de gemeente Stein over overtollige middelen beschikt zal dat in de schatkist ondergebracht worden. Het rentetarief van dit schatkistbankieren bedraagt per 1 juli 2025 circa

1,9%. Het is voor gemeenten mogelijk om overtollige middelen uit te lenen aan andere overheden, en daarmee een beter rendement te halen dan bij de schatkist. Hierbij bestaat de mogelijkheid om leningen die door BNG Bank aan een gemeente zijn verstrekt, over te dragen aan decentrale overheden die over overtollige middelen beschikken. Indien de BNG Bank een aan de gemeente verstrekte lening overdraagt aan een andere decentrale overheid, dan wordt deze andere decentrale overheid de nieuwe crediteur. Rente en aflossing zijn in dat geval niet langer verschuldigd aan BNG Bank, maar aan de decentrale overheid die de vordering heeft overgenomen. De voorwaarden van de lening blijven in geval van overdracht onveranderd. Cessie van vorderingen behoeft op grond van het Burgerlijk Wetboek geen instemming van de kredietnemer.

Risicobeheer

Met risico's wordt bedoeld renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en debiteurenrisico's. Het beheersen van risico's komt tot uitdrukking via het gebruik van de instrumenten kasgeldlimiet en renterisiconorm. Beide instrumenten hebben tot doel het renterisico te begrenzen dat verbonden is aan financiering met korte en lange schuld.

Renterisico op vlottende schuld

Om het renterisico op de netto vlottende schuld te beheersen mogen gemeenten voor hun financieringsbehoefte niet onbeperkt kort geld aantrekken. Het aantrekken van kort geld is normaliter goedkoper dan lang geld, maar is ook aan fluctuaties onderhevig. De maximale toegestane netto vlottende schuld wordt bepaald door de zgn. kasgeldlimiet. Het kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. Voor 2026 komt het kasgeldlimiet voor Stein neer op:

Berekening kasgeldlimiet 2026		bedrag (x € 1.000)
(a)	Omvang van de programmabegroting per 1/1/2026:	€ 91.717
(b)	Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage:	8,5%
	Toegestane kasgeldlimiet voor 2026 (a) x (b):	€ 7.796

De kasgeldlimiet wordt aan het begin van het jaar vastgesteld. De kasgeldlimiet bedroeg de afgelopen jaren:

Jaar	Kasgeldlimiet (x € 1.000)
2022	5.633
2023	6.574
2024	7.106
2025	7.304

Als de liquiditeitspositie een vlottende schuld vertoont die groter is dan de kasgeldlimiet, leidt dit tot het aflossen c.q. het consolideren van kort geld door aantrekken van vaste geldleningen. De wet Fido geeft aan dat in de financieringsparagraaf van de begroting informatie over de liquiditeitspositie opgenomen dient te worden. Dit is de gemiddeld netto vlottende schuld minus de gemiddeld vlottende middelen in relatie met de kasgeldlimiet. In onderstaande tabel is deze informatie opgenomen:

Periode	Netto vlottende schuld - /-overschot vlottende middelen	Kasgeldlimiet	Overschrijding	Onderschrijding
3 ^e kw 2024	1.486	7.106		5.620
4 ^e kw 2024	-294	7.106		7.400
1 ^e kw 2025	4.777	7.304		2.527
2 ^e kw 2025	7.426	7.304	122	

Renterisico op vaste schuld

De renterisiconorm heeft als doel de leningportefeuille van decentrale overheden te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties. Met deze norm wordt het renterisico op leningen met een looptijd langer dan 1 jaar (vaste schuld) inzichtelijk gemaakt. Het doel van deze norm uit hoofde van de wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de door de gemeente te betalen rente. Dus hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor rente schokken bij herfinanciering. Een wijziging in de rentestand werkt daardoor vertragend op de rentelasten en rentebaten in enig jaar. Deze norm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Uit onderstaande berekening blijkt dat de komende vier jaar het renterisico ruim binnen de norm blijft.

Berekening (x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	2026	2027	2028	2029
(1)	Renteherziening	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	3.902	3.102	2.952	2.952
(3)	Renterisico (1+2)	3.902	3.102	2.952	2.952
(4)	Renterisiconorm*	18.343	18.343	18.343	18.343
(5a)	Ruimte onder renterisiconorm	14.441	15.241	15.391	15.391
(5b)	Overschrijding renterisiconorm				

* Berekening renterisiconorm:

Begrotingstotaal 2026 € 91.717 x 20% = € 18.343

Liquiditeitsrisico

Dit zijn risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en de meerjareninvesteringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen. Momenteel wordt in de financieringsbehoefte voorzien met financieringsvormen die absoluut gezien de laagste rente hebben.

Koersrisico's

Dit is het risico dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De financiële vlottende activa van de gemeente omvatten rekening-courant gelden, kasgelden en deposito's. De vaste financiële activa bestaan enerzijds uit aandelenbezit en deelname in gemeenschappelijke regelingen, aan derden verstrekte leningen en beleggingen in een garantiefonds. Een specificatie van het aandelenbezit van de gemeente Stein is opgenomen in de paragraaf verbonden partijen.

Debiteurenrisico's

Dit betreft het risico dat vorderingen op debiteuren niet kunnen worden geïnd en afgeboekt moeten worden. Ter afdekking van mogelijk oninbare vorderingen van debiteuren is de voorziening

dubieuze debiteuren gevormd. De voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken is als buffer gevormd voor debiteuren die niet aan hun verplichtingen voldoen.

Liquiditeitenontwikkeling

In onderstaande tabel is de liquiditeitenontwikkeling van de gemeente Stein meerjarig in beeld gebracht.

(x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Begrotingssaldo	2.055	2.411	1.197	1.553
Afschrijvingen	5.661	6.218	6.863	7.234
Mutaties reserves	-1.668	-635	-677	-591
Mutaties voorzieningen	-548	219	-505	221
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Vermeerderingen investeringen	-22.103	-26.570	-15.728	-3.002
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Geldleningen opnamen/aflossingen	-3.902	-3.102	-2.952	-2.952
Ontwikkeling liquiditeiten	-20.505	-21.459	-11.802	2.463

Bedrijfsvoering

Algemeen

Om de ambities van het gemeentebestuur te realiseren is een organisatie nodig van mensen en middelen. Het is belangrijk dat een dergelijke organisatie in lijn wordt gebracht met deze ambities. De paragraaf bedrijfsvoering schetst de manier waarop de organisatie hier invulling aan geeft en welke instrumenten hiervoor nodig zijn. Bedrijfsvoering is van belang voor het slagen van de gemeentelijke programma's door er voor te zorgen dat primaire processen hun taken zo optimaal mogelijk kunnen uitvoeren. In deze paragraaf geeft de gemeente de beleidsvoornemens rondom de bedrijfsvoering aan.

Bedrijfsvoering bestaat traditioneel uit de onderdelen personeel, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer (waaronder de administratieve organisatie en de interne controle) en huisvesting, en heeft daarmee een duidelijke relatie met het programma Bestuur en Ondersteuning en Algemene Dekkingsmiddelen.

Onderzoeksverordening doelmatigheid en doeltreffendheid

In het kader van deze verordening wordt onderzocht of de gemeente met betrekking tot bepaalde onderwerpen bereikt wat zij wilde bereiken (doeltreffendheid) en of dit tegen zo laag mogelijke kosten is gebeurd (doelmatigheid). In 2026 zal er een onderzoek plaatsvinden naar de doelmatigheid van de externe inhuur, zoals kosten en duur van inhuur en op de doelmatigheid van het inhuurproces.

Informatiebeveiliging en privacy

De gemeente blijft actief werken aan het verbeteren van privacybescherming en informatiebeveiliging. Voor de periode 2025-2026 zijn er diverse activiteiten gepland die bijdragen aan het realiseren van de gestelde ambities binnen het beleidskader.

Bereiken?	Doen?	Doen 2026
Uitvoeren AVG borgingstoets	In de visie op privacy en informatiebeveiliging 2022-2026 heeft de gemeente de ambitie uitgesproken om in 2026 te voldoen aan volwassenheidsniveau 4 op het gebied van privacy en informatiebeveiliging. In 2025 wordt de meting opnieuw uitgevoerd om te kijken of we op koers liggen.	In het privacy- en informatiebeveiliging beleid 2025-2027 is de ambitie uitgesproken om te blijven werken aan verhogen van het volwassenheidsniveau op het gebied van privacy en informatieveiligheid. In 2026 zal via het Management Control Systeem de AVG/Wpg volwassenheid gerapporteerd worden.
Bewustwording privacy en informatiebeveiliging	In 2025 wordt er net als voorgaande jaren een bewustwordingsprogramma voor alle medewerkers georganiseerd. De gemeente werkt hiervoor samen met een externe partij. Nieuwe medewerkers krijgen als onderdeel van de onboarding een workshop over privacy en informatiebeveiliging.	In 2026 wordt er net als voorgaande jaren een bewustwordingsprogramma voor alle medewerkers georganiseerd. De gemeente werkt hiervoor samen met een externe partij. Nieuwe medewerkers krijgen als onderdeel van de onboarding een workshop over privacy en informatiebeveiliging.
Uitvoeren Wpg-audit	In 2025 moet de volgende externe audit Wet Politiegegevens (Wpg) worden uitgevoerd (over de stand van zaken in 2024). De gemeente legt hierover verantwoording af aan de Autoriteit Persoonsgegevens.	In 2026 wordt er zowel een interne Wpg audit uitgevoerd maar moet ook aan de slag worden gegaan met de verbeterpunten n.a.v. de uitgevoerde externe Wpg audit over de periode 2022-2023-2024.

Uitvoeren van de jaarlijkse pentest	In 2024 is door een gecertificeerde partij een pentest uitgevoerd. Bij een pentest wordt een check uitgevoerd op het kunnen binnendringen van het interne- en externe netwerk van de gemeente. De aanbevelingen zijn opgepakt en worden doorgevoerd. In 2025 zal opnieuw een pentest worden ingepland.	In Q4 2025 wordt er door een gecertificeerde partij een pentest uitgevoerd. Bij een pentest wordt een check uitgevoerd op het kunnen binnendringen van het interne- en externe netwerk van de gemeente. De aanbevelingen zijn opgepakt en worden doorgevoerd. In 2026 zal opnieuw een pentest worden ingepland.
SIEM-SOC	In 2024 is er gestart met de aanbesteding van een Security Information & Event Management (SIEM), Security Operations Center (SOC). De gemeente werkt hiervoor samen met de gemeenten Sittard-Geleen en Beek. In 2025 zal naar verwachting de implementatie worden gestart.	In 2025 is er gestart met de aanbesteding van een Security Information & Event Management (SIEM), Security Operations Center (SOC). De gemeente werkt hiervoor samen met de gemeenten Sittard-Geleen. In 2026 zal naar verwachting de implementatie worden gestart.
NIS2- richtlijn en Cyberbeveiligingswet	De Europese Network and Information Security directive, of NIS2-richtlijn, is bedoeld om de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van o.a. gemeenten te verbeteren. In 2025 gaat de gemeente verder met het aanscherpen van de cyberbeveiliging en het trainen van haar Cyber Incident en Response team (CIRT).	De Europese Network and Information Security directive, of NIS2-richtlijn, is bedoeld om de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van o.a. gemeenten te verbeteren. In 2025 is een Gap-analyse uitgevoerd, hieruit volgen verbetermaatregelen waarmee eind 2025 en 2026 mee aan de slag wordt gegaan. Q2 2026 treedt de Cyberbeveiligingswet dit gaat gevolgen hebben voor de uitvoering van informatiebeveiliging in 2026. Dit wordt in 2026 aangescherpt. Door organisatorische veranderingen vindt er een evaluatieplaats met het Cyber Incident en Response team (CIRT) en worden aanpassingen doorgevoerd. In 2026 volgt een training van dit team.
Artificial Intelligence (AI)	Op 1 augustus 2024 is de AI-verordening in werking getreden. De eerste eisen gelden vanaf februari 2025. De gemeente gaat in 2025 verder met het uitbreiden van de kennis en het opstellen van beleid.	In 2026 wordt het beleid rond AI opgesteld en geïmplementeerd.

Financiën

De financiële processen zijn zodanig ingericht dat we via verdere procesoptimalisatie, digitalisering en kennisvergroting onder de medewerkers flexibel en snel kunnen inspelen op landelijke trends en ontwikkelingen. De planning & control cyclus wordt binnen de gemeente Stein steeds meer de kapstok waaraan de diverse managementrapportages worden opgehangen. Door het gehele proces

en de verschillende onderdelen van de planning & control cyclus voortdurend te ontwikkelen wordt hier verdere invulling aan gegeven.

Inkoop

In 2026 geven we verder invulling aan de in 2025 ingezette professionalisering van de inkoopfunctie. Daarvoor gebruiken we o.a. de inkoopkalender structureel in als sturingsinstrument. Verder zetten we, waar mogelijk, in op samenwerking met andere gemeenten bij aanbestedings- en inkooptrajecten om schaalvoordelen te benutten, kennis te delen en de efficiency te vergroten.

Daarnaast gaan we in 2026 nadrukkelijk aan de slag met het professionaliseren van contractbeheer door het implementeren van een gebruiksvriendelijk contractregistratiesysteem met signaleringsmogelijkheden, het aanwijzen van één verantwoordelijke voor centrale registratie van de contracten, het actief monitoren van contractprestaties en het voeren van periodieke leveranciersbeoordelingen. Hierdoor nemen inefficiënties en rechtmatigheidsrisico's af en nemen compliance en kostenbesparingen toe waardoor we de in het bestuursakkoord 2022-2026 opgenomen besparingen realiseren.

Dit kunnen we niet realiseren binnen de huidige beschikbare middelen waarom we adviseren om hiervoor een structurele stelpost van €100.000 op te nemen in de begroting.

Informatievoorziening

Het informatiebeleid wordt herijkt en toekomstgericht gemaakt. Waar eerder beleid vooral gericht was op het team I&O, richt het nieuwe beleid zich op de hele organisatie: informatie is van ons allemaal. Lessen van de afgelopen jaren worden hierin meegenomen. Na vaststelling van dit beleidskader wordt een uitvoeringsplan opgesteld dat richting geeft aan de concrete projecten en activiteiten.

In lijn met deze herijking ligt de focus in 2026 op de aanbesteding en implementatie van een nieuw zaakstelsel. Het huidige stelsel kent beperkingen en de overeenkomst loopt in 2026 af. Door de aanbesteding en invoering nu al voor te bereiden, worden projecten en initiatieven op het gebied van digitalisering slim gecombineerd. Dit levert op de langere termijn tijd- en kostenbesparing op en beperkt de impact op de organisatie.

Het nieuwe zaakstelsel en het herijkte informatiebeleid versterken elkaar. Samen vormen zij de basis voor het verbeteren van informatiestromen, proces- en zaakgericht werken en archivering.

Organisatieontwikkelingen

Het organisatieontwikkelplan dat in 2025 is opgesteld geeft inzicht in de manier waarop de Gemeente Stein haar organisatie nog verder kan ontwikkelen, om optimaal te kunnen voldoen aan de wensen van inwoners en politiek, en om dat duurzaam te kunnen doen in een snel veranderende wereld. Het organisatieontwikkelplan gaat in op de bedrijfsvoering, en op de strategie, structuur en cultuur die nodig zijn om de maatschappelijke opgaven die bestuurlijk gedefinieerd zijn waar te maken.

De organisatiebrede strategie valt uiteen in 3 strategische ontwikkelingslijnen, Mens, Manier van werken en Ontwikkeling.

De ontwikkelingslijn Mens gaat in op aantrekkelijk werkgeverschap, gekwalificeerde en duurzaam inzetbare medewerkers, helderheid in rollen en verwachtingen, en het bouwen aan een zakelijke cultuur met behoud van de huidige positieve aspecten. Voor 2026 worden binnen deze ontwikkelingslijn twee organisatiebrede uitvoeringsplannen opgepakt, met de eerste focus op Weerbare organisatie, en later in het jaar Strategische Personeelsplanning.

De ontwikkelingslijn Manier van Werken geeft uitvoering aan een heldere manier van werken, die afhankelijk van de werkzaamheden procesmatig of projectmatig is, en waarin beleidsmatig werken, wijkgericht werken en digitaal werken zijn verweven. In 2024 is een start gemaakt met programma's rondom procesoptimalisatie, in 2025 is dit verder opgepakt, en in 2026 wordt dit gecontinueerd. In de Manier van Werken wordt ook aandacht besteed aan rolduidelijkheid rondom

richten, inrichten en verrichten. Richten is een politieke verantwoordelijkheid; inrichten en verrichten zijn de taak en verantwoordelijkheid van de organisatie. Binnen de ontwikkellijn Manier van Werken is daarnaast oog voor het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten. Binnen de ontwikkellijn Manier van Werken ligt in het begin van 2026 de focus op Procesmatig werken (incl. zaakgericht werken), en wordt in de loop van het jaar een keuze gemaakt uit focus op Projectmatig werken, Wijkgericht werken, Beleidsmatig werken en Digitaal werken.

De ontwikkellijn Ontwikkeling helpt de organisatie om voorbereid te zijn op de toekomst, en focust op gedeeld leiderschap, slim gebruik van technologie en AI en het bouwen aan een zelfstandige gemeente met slimme strategische allianties. Binnen de lijn Ontwikkeling ligt de focus in 2026 op Teamontwikkeling en Externe samenwerking, waarbij aan het einde van het jaar meer oog zal komen voor Technologie en AI.

Bedrijfsvoering communicatie

In 2026 werken we verder aan de positionering van communicatie als partner in het in verbinden van de gemeente met haar omgeving. We kijken naar passende vormen van participatie en communiceren in heldere taal met onze inwoners.

Rondom de gemeenteraadsverkiezing in maart zal communicatie zorgen voor een communicatieplan waarmee we de verkiezingen zo toegankelijk mogelijk maken.

Ook hebben we oog voor crisiscommunicatie, zodat we snel en adequaat kunnen inspelen op urgente situaties en zorgen voor tijdige, duidelijke en betrouwbare communicatie.

Formatieontwikkeling ambtelijk personeel

Voor een overzicht van de formatie wordt verwezen naar bijlage I (overzicht formatie).

De ambtelijke formatie is in 2026 **169,59** fte. De toename van het aantal fte ten opzichte van 2025 is enerzijds te verklaren door de extra formatie die is toegekend door de raad op basis van bestuursrapportage 2025. Anderzijds valt het verschil te verklaren doordat we binnen de bestaande budgetten formatieruimte gecreëerd o.a. voor uitbreiding aantal medewerkers RIEC, projectleiders en medewerkers duurzaamheid. In 2026 zal de ambtelijke formatie naar verwachting nagenoeg gelijk blijven. Indien in 2026 formatieontwikkeling toch aan de orde zal zijn of de door uw raad vastgestelde formatie wijzigt, wordt de raad op de hiervoor bestemde momenten in de P&C cyclus nader geïnformeerd.

Inhuurbudget:

Door de extra formatie vanuit het organisatieontwikkeltraject structureel in te vullen is vorm gegeven aan de nieuwe organisatie-inrichting. Hierdoor zal naar verwachting de inhuurbehoefte afnemen. Daarnaast zetten we in op een efficiënter, eenduidiger en transparanter inhuurbeleid. Rekeninghoudend met toenemende kosten per inhuur stellen we daarom voor om de stelpost piek & ziek, alleen middels indexering in 2026 op te hogen en vast te stellen op € 514.000. Daarnaast zullen in 2026 budgetten beschikbaar komen voor inhuur door vrijval loonkosten, UWV-middelen en dergelijke.

Uitgangspunten personeelskosten

Door in de berekening van de personeelskosten voor 2026 de loonsverhogingen van de nieuwe CAO, individuele- en arbeidsmarkttoelagen alsmede de kosten van de generatiepact-regeling mee te nemen geeft dit de daadwerkelijk verwachte loonkosten voor 2026 weer. Hierdoor is het niet noodzakelijk om een stelpost loonstijgingen in de begroting van 2026 op te nemen. Indien door onvoorziene omstandigheden de loonkosten in 2026 toch de begrote loonkosten dreigen te gaan overschrijden zullen wij uw raad op de hiervoor bestemde momenten nader informeren.

Arbeidsmarktbeleid: binden & boeien van medewerkers

De arbeidsmarkt is fundamenteel aan het veranderen. Als werkgever staan we voor de uitdaging om in een krappe en dynamische arbeidsmarkt voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken én te behouden. Tegelijkertijd verandert de aard van het werk en de verwachtingen van medewerkers.

In 2026 zetten we in op een integrale benadering waarin leiderschap, cultuur, ontwikkeling en organisatie-inrichting samenkomen.

De koers rust mede op drie pijlers:

- Versterken van het werkgeversmerk: we positioneren ons als een moderne, inclusieve en maatschappelijk betrokken werkgever;
- We creëren een werkomgeving waarin medewerkers kunnen groeien en floreren;
- We behouden talent door maatwerk.

Verbonden Partijen

Er volgt nu van de publiekrechtelijke verbonden partijen een actueel overzicht van o.a. het openbaar belang, visie in relatie tot de doelstellingen, actuele beleidsvoornemens verwachte ontwikkelingen ten aanzien van het gemeentelijk belang en de financiële positie.

Publiekrechtelijke verbonden partijen

1. Naam	Veiligheidsregio Zuid Limburg
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling van alle gemeenten in Zuid-Limburg
3. Vestigingsplaats	Maastricht
4. Doelstelling en openbaar belang	Betreft de uitvoering van de aan Veiligheidsregio opgedragen taken, die zich met name richten op de brandweezorg en de crisisbeheersing.
5. Relatie met beleidsprogramma	Programma Veiligheid
6. Deelnemende partijen	Alle gemeenten van Zuid-Limburg
7. Bestuurlijk belang	Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur (AB) en Dagelijks Bestuur (DB). De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Stein in het AB.
8. Financieel belang	Alle gemeenten in Zuid-Limburg betalen, op basis van een verdeelsleutel, hun aandeel in de kosten.
9. Vermogen Eigen vermogen	31-12-2024 € 10.640.045 31-12-2025 € 9.543.000 31-12-2026 € 8.252.000
Vreemd vermogen	31-12-2024 € 66.318.793 31-12-2025 € 61.592.000 31-12-2026 € 60.357.000
10. Gemeentelijke bijdrage	2024: € 1.864.023 2025: € 1.918.093 2026: € 1.956.564
11. Financieel resultaat	2024: € 632.555 2025: nihil 2026: nihil
12. Risico's	De risico's zijn beschreven in de risicoparagrafen van de begrotingen en jaarrekeningen van de Veiligheidsregio. De Veiligheidsregio beschikt over een eigen algemene reserve.
13. Ontwikkelingen	In 2025 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een positief besluit genomen over de toekomstbestendige huisvesting van brandweerkazernes.

1. Naam	GR Participatiebedrijf Vidar
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Sittard-Geleen, Beek en Stein.
3. Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
4. Doelstelling en openbaar belang	Uitvoering van de WSW en de Participatiewet.
5. Relatie met beleidsprogramma	Programma Sociaal Domein
6. Deelnemende partijen	Gemeente Sittard-Geleen, Beek en Stein
7. Bestuurlijk belang	Conform de WGR bestaat de bestuursstructuur uit een algemeen bestuur (twee wethouders per gemeente) en een dagelijks bestuur (wethouders met Participatie in hun portefeuille) . In de G.R. Participatiebedrijf Wsw is het formele werkgeverschap van de Wsw-ers belegd en enkele bijbehorende taken als collectief vervoer en arbodienst.
8. Financieel belang	De G.R. Participatiebedrijf Wsw heeft de uitvoering van de Wsw en de werkgeverstaken belegd bij de centrumgemeente Sittard-Geleen. De centrumgemeente heeft de uitvoering van de Wsw-taken en de werkgeverstaken opgedragen aan Vixia B.V. Verder vinden er binnen de G.R. Participatiebedrijf Wsw geen activiteiten plaats. Binnen het overzicht van baten en lasten, worden de verantwoorde loonkosten gedekt door de Rijksbijdrage en een aanvullende gemeentelijke bijdrage in het subsidietekort en overige lasten.
9. Vermogen	Eigen vermogen
	31-12-2024 € 0 31-12-2025 € 0 31-12-2026 € 0
	Vreemd vermogen
	31-12-2024 € 1.370.000 31-12-2025 € 1.340.000 31-12-2026 € 1.310.000
10. Gemeentelijke bijdrage	2024: € 486.365 2025: € 513.073 2026: € 498.583
11. Financieel resultaat	2024: € 0 2025: € 0 2026: € 0
12. Risico's	In geval er sprake is van een tekort t.o.v. de begroting moeten de gemeenten dit tekort aanzuiveren d.m.v. een hogere gemeentelijke bijdrage.
13. Ontwikkelingen	Vidar is opgericht om uitvoering te geven aan het bepaalde in artikel 2.1 van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Naast het formeel werkgeverschap vinden er binnen GR Vidar Wsw geen activiteiten plaats. Het aantal SW-medewerkers zal de komende jaren afnemen.

1. Naam	GGD Zuid Limburg																			
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																			
3. Vestigingsplaats	Heerlen																			
4. Doelstelling en openbaar belang	Zorg dragen voor publieke gezondheid, jeugdgezondheidszorg, Veilig Thuis, vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen.																			
5. Relatie met beleidsprogramma	Programma Volksgezondheid en milieu																			
6. Deelnemende partijen	De 16 Zuid-Limburgse gemeenten																			
7. Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid-Limburg bestaat uit 1 bestuurslid per deelnemende gemeente en 1 plaatsvervangend lid. Als lid van het Algemeen Bestuur kunnen slechts worden aangewezen leden van het college van de gemeenten. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit bestuurders van 6 gemeenten, waaronder Stein. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwonersaantal.																			
8. Financieel belang	Subsidie/inkooprelatie/verliesbijdrage naar rato inwonertal.																			
9. Vermogen	Eigen vermogen	31-12-2024 € 2.586.457 31-12-2025 € 2.586.457 31-12-2026 € 2.586.457																		
	Vreemd vermogen	31-12-2024 € 27.269.495 31-12-2025 € 27.269.495 31-12-2026 € 27.269.495																		
10. Gemeentelijke bijdrage	<table><tr><td></td><td><u>Veilig Thuis</u></td><td><u>Reguliere bijdrage</u></td><td><u>JGZ</u></td></tr><tr><td>2024</td><td>€ 279.868</td><td>€ 411.268</td><td>€ 831.154</td></tr><tr><td>2025</td><td>€ 315.752</td><td>€ 472.598</td><td>€ 878.048</td></tr><tr><td>2026</td><td>€ 333.704</td><td>€ 490.555</td><td>€ 915.671</td></tr></table>					<u>Veilig Thuis</u>	<u>Reguliere bijdrage</u>	<u>JGZ</u>	2024	€ 279.868	€ 411.268	€ 831.154	2025	€ 315.752	€ 472.598	€ 878.048	2026	€ 333.704	€ 490.555	€ 915.671
	<u>Veilig Thuis</u>	<u>Reguliere bijdrage</u>	<u>JGZ</u>																	
2024	€ 279.868	€ 411.268	€ 831.154																	
2025	€ 315.752	€ 472.598	€ 878.048																	
2026	€ 333.704	€ 490.555	€ 915.671																	
11. Financieel resultaat	2024 € 1.479.127 2025 € nihil 2026 € nihil																			
12. Risico's	Verliesbijdrage naar rato inwonertal.																			
13. Ontwikkelingen	-Trendbreuk -IZA / GALA																			

1. Naam		Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz
2. Rechtsvorm		Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats		Sittard-Geleen
4. Doelstelling en openbaar belang		Het zorg dragen voor het vervoer van klanten met een beperking die een beroep kunnen doen op de Wet maatschappelijke ondersteuning.
5. Relatie met beleidsprogramma		Programma Sociaal Domein
6. Deelnemende partijen		Gemeente: Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal, Weert.
7. Bestuurlijk belang		Kwalitatief goed en betrouwbaar vervoer op maat tegen reële kosten.
8. Financieel belang		De gemeente Stein heeft zitting in het algemeen bestuur van Omnibuzz en stelt met de vertegenwoordigers van de overige gemeenten de jaarrekening en begroting vast. De totale gemeentelijke bijdrage is opgebouwd uit twee delen: een bedrag per inwoner voor de bedrijfskosten en de vervoerskosten (het reisvolume/daadwerkelijk gebruik).
9. Vermogen	Eigen vermogen	31-12-2024 € 924.500 31-12-2025 € 785.515 31-12-2026 € 779.391
	Vreemd vermogen	31-12-2024 € 5.575.298 31-12-2025 € 6.722.320 31-12-2026 € 7.254.133
10. Gemeentelijke bijdrage		2024 € 407.252 2025 € 419.231 2026 € 433.995
10. Financieel resultaat		2024 € 279.359 2025 € nihil 2026 € nihil
11. Risico's		In geval er sprake is van een tekort t.o.v. de begroting moeten de gemeenten dit tekort aanzuiveren d.m.v. een hogere gemeentelijke bijdrage.
12. Ontwikkelingen		- Er worden problemen ervaren met het aantrekken en behouden van voldoende gekwalificeerde chauffeurs, dit kan serieuze vormen aannemen als het vervoersvolume verder aantrekt. - Het openbaar vervoer (OV) heeft ook te maken met personeelstekort en bijbehorende kwaliteitsverlies, hierdoor biedt het OV in afnemende mate een passend en/of aantrekkelijk alternatief.

1. Naam	Omgevingsdienst Zuid Limburg
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Maastricht
4. Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de vorming van de ODZL (voorheen RUDZL) is om hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) te bereiken op het gebied van milieu voor minimaal de basistaken van alle 16 deelnemers en de specialistische milieutaken voor de deelnemers die ook deze taken inbrengen. De gemeente Stein heeft <u>alle</u> milieutaken ingebracht. De ODZL is tevens een BRZO-dienst omdat alle BRZO-taken provinciebreed hier zijn ondergebracht. De vorming van een Omgevingsdienst is wettelijk verplicht.
5. Relatie met beleidsprogramma	Programma Volksgezondheid en milieu
6. Deelnemende partijen	In Zuid-Limburg werken de gemeenten Beek, Beekdalen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg, Voerendaal en de Provincie Limburg op basis van een gemeenschappelijke regeling samen in de ODZL.
7. Bestuurlijk belang	De gemeente Stein is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van de ODZL.
8. Financieel belang	De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de te besteden uren per deelnemer en het ingebrachte takenpakket per deelnemer.
9. Vermogen Eigen vermogen	31-12-2024 € 3.079.647 31-12-2025 € 1.321.872 31-12-2026 € 1.140.372
Vreemd vermogen	31-12-2024 € 3.070.752 31-12-2025 € 3.070.751 31-12-2026 € 3.070.751
10. Gemeentelijke bijdrage	2024 € 670.527 Exclusief uitkering jaarrekening 2025 € 758.588 2026 € x
10. Financieel resultaat	2024 € 1.307.384 2025 € nihil 2026 € nihil
11. Risico's	In de GR ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de ODZL door de deelnemers wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de ODZL als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om te zorgen voor de vorming van voldoende weerstandsvermogen.
12. Ontwikkelingen	In 2025 is de actuele financieringssystematiek geëvalueerd en dit zal leiden tot een wijziging van de verdeling van de kosten met ingang van de begroting 2027.

1. Naam		BelastingSamenwerking Gemeenten en Waterschappen
2. Rechtsvorm		Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats		Roermond
4. Doelstelling en openbaar belang		BsGW Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen is een zelfstandig samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. 29 van de 33 Limburgse gemeenten en de twee Limburgse waterschappen werken samen in BsGW. Deze samenwerking betekent dat de uitvoeringstaken van de waterschapsbelastingen, de gemeentelijke belastingtaken en administratieve taken van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ), worden verzorgd door BsGW. De verzelfstandiging beoogt een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en -inning.
5. Relatie met beleidsprogramma		Programma Bestuur en ondersteuning
6. Deelnemende partijen		29 van de 33 Limburgse gemeenten en het Limburgse waterschap werken samen in BsGW. De deelnemende gemeenten zijn Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert. Het Waterschap Limburg neemt deel aan de GR.
7. Bestuurlijk belang		Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). De portefeuillehouder financiën vertegenwoordigt de Gemeente Stein in het AB.
8. Financieel belang		De processen voor waterschappen en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. De uitvoeringskosten van de productieprocessen worden om die reden toegerekend aan eenduidige, herkenbare hoofdprocessen, overeenkomstig de organisatieopzet van BsGW. Dit resulteert in vijf primaire producten van dienstverlening: Gegevensbeheer en heffen, Waarderen, Innén, Klantzaken en Parkeerbelasting. De verdeling van deze kosten over de deelnemers gebeurt hierna met behulp van eenheidstarieven per product van dienstverlening.
9. Vermogen	Eigen vermogen	31-12-2024 € 5.224.000 31-12-2025 € 2.802.000 31-12-2026 € 2.802.000
	Vreemd vermogen	31-12-2024 € 11.561.000 31-12-2025 € 572.000 31-12-2026 € 286.000

11. Gemeentelijke bijdrage	2024 € 460.000 (exclusief kosten harmonisatie en exclusief correctie positief resultaat 2024) 2025 € 553.459 2026 € 481.479
10. Financieel resultaat	2024 € 3.723.000 2025 € 0 2026 € 0
11. Risico's	In de GR ligt vast dat de eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de BsGW door de deelnemers wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de BsGW als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om te zorgen voor de vorming van voldoende weerstandsvermogen.
12. Ontwikkelingen	N.v.t.

Privaatrechtelijke verbonden partijen

De gemeente Stein heeft aandelen in de volgende vennootschappen:

Instelling	Aantal aandelen	Nominale waarde
Bank Nederlandse Gemeenten NV	19.266	€ 48.165
Enexis Holding NV	460.350	€ 460.350
Steinerbos BV	1	€ 1
Waterleidingmaatschappij Limburg NV	9	€ 40.840
NV Theodora	219	€ 99.378
LIOF NV	10	€ 3.403
NV RWM	117	€ 11.700

1. Naam	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
2. Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
3. Vestigingsplaats	Den Haag
4. Doelstelling en openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
5. Relatie met beleidsprogramma	programma Bestuur en ondersteuning
6. Deelnemende partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten en provincies.
7. Bestuurlijk belang	De gemeente Stein heeft stemrecht in de algemene vergadering van de aandeelhouders.
8. Financieel belang	Bij de berekening van het dividend van BNG is in de begroting 2025 en in de meerjarenraming 2026-2028 rekening gehouden met een bedrag van € 2,50 per aandeel. 19.266 aandelen genereren daarmee een dividendbedrag van € 48.165.
9. Vermogen Eigen vermogen	31-12-2024 € 4.777.000.000 31-12-2025 € 4.800.000.000 (obv halfjaarbericht) 31-12-2026 € n.n.b.
Vreemd vermogen	31-12-2024 € 123.164.000.000 31-12-2025 € 127.400.000.000 (obv halfjaarbericht) 31-12-2026 € n.n.b.
10. Financieel resultaat	2024 € 294.000.000 2025 € 142.000.000 (eerste helft 2025 obv halfjaarbericht) 2026 € n.n.b.
11. Risico's	Bij negatieve economische ontwikkelingen zijn de winstverwachtingen en dividenden onzeker.
12. Ontwikkelingen	n.v.t.

1. Naam	Enexis
2. Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
3. Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
4. Doelstelling en openbaar belang	Het distribueren en het transporteren van energie zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water, en het in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie.
5. Relatie met beleidsprogramma	Programma bestuur en ondersteuning.
6. Deelnemende partijen	De aandelen van Enexis holding zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten,
7. Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de Vegal. De gemeente Stein heeft stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
8. Financieel belang	Bij de berekening van het dividend van Enexis is in de begroting 2026 en in de meerjarenraming 2027-2029 rekening gehouden met een bedrag van € 0,40 per aandeel. 460.350 aandelen genereren daarmee een dividendbedrag van € 184.140.
9. Vermogen Eigen vermogen	31-12-2024 € 5.538.000.000 31-12-2025 € 5.603.000.000 (obv halfjaarbericht)
Vreemd vermogen	31-12-2024 € 5.949.000.000 31-12-2025 € 6.931.000.000 (obv halfjaarbericht)
10. Financieel resultaat	2024 € 254.000.000 2025 € 122.000.000 (obv halfjaarbericht)
11. Risico's	Bij negatieve economische ontwikkelingen zijn de winstverwachtingen en dividenden onzeker.
12. Ontwikkelingen	De focus ligt op de uitvoering van de energietransitie en het beperken van transportschaarste. Ontwikkelingen op het gebied van warmte, waaronder het nieuwe wetsvoorstel, zijn voor Enexis aanleiding om het strategisch plan op dit gebied nader uit te werken.

1. Naam	Steinerbos BV
2. Rechtsvorm	BV
3. Vestigingsplaats	Stein
4. Doelstelling en openbaar belang	De vennootschap heeft ten doel het exploiteren van het Recreatiepark Steinerbos en het scheppen van voorwaarden voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding
5. Relatie met beleidsprogramma	Programma openbaar groen, cultuur en recreati.
6. Deelnemende partijen	Gemeente Stein
7. Bestuurlijk belang	Via de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) kan de gemeente Stein sturend optreden. De jaarrekening van Steinerbos B.V. wordt vastgesteld door de AVA. Tussen de gemeente Stein en de Steinerbos B.V. zijn een exploitatieovereenkomst en een huurovereenkomst gesloten. De exploitatieovereenkomst strekt tot doel om de wederzijdse rechten en plichten vast te leggen tussen partijen. Onder andere is beschreven welke exploitatiebijdrage door de gemeente Stein betaald wordt en welke tegenprestaties door Steinerbos B.V. hiervoor geleverd worden. De huurovereenkomst strekt tot doel om de aanwezige onroerende zaken inclusief de ondergrond ter beschikking te stellen aan Steinerbos B.V. teneinde het recreatiepark te kunnen exploiteren. Tevens is in deze overeenkomst beschreven onder welke condities en tegen welke prijs het gehuurde ter beschikking wordt gesteld aan de B.V.
8. Financieel belang	De gemeente Stein is enig aandeelhouder van de vennootschap Steinerbos B.V. Het kapitaal van de vennootschap bestaat uit één aandeel van één euro (€ 1,00).
9. Vermogen Eigen vermogen	31-12-2024 € - 72.000 31-12-2025 € NB 31-12-2026 € NB
Vreemd vermogen	31-12-2024 € 1.400.000 31-12-2025 € NB 31-12-2026 € NB
10. Gemeentelijke bijdrage exploitatie	2024 € 415.166 2025 € 627.036 2026 € 641.292
10. Financieel resultaat	2024 € - 142.000 2025 € 43.936 2026 € NB
11. Risico's	-
12. Ontwikkelingen	Steinerbos BV zal 2025-Q4 een nieuw businessplan voor de toekomst presenteren. De uitvoering daarvan start in 2026.

1. Naam	NV RWM
2. Rechtsvorm	NV
3. Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
4. Doelstelling en openbaar belang	Uitvoeren afvalinzameling en aanverwante reinigingstaken van de aangesloten gemeenten
5. Relatie met beleidsprogramma	Programma volkshuisvesting en milieu
6. Deelnemende partijen	De gemeenten Sittard, Sittard-Geleen, Beek en Echt-Susteren.
7. Bestuurlijk belang	Wethouder, verantwoordelijk voor de portefeuille financiën, vertegenwoordigt de gemeente in de AVA. Wethouder Hendrix vertegenwoordigt de gemeente inhoudelijk.
8. Financieel belang	Het aandeel van Stein in het aandelenkapitaal van de NV RWM bedroeg in eerste instantie € 5.900. In december 2010 heeft de NV RWM de deelnemende gemeenten gevraagd het aandelenkapitaal uit te breiden om een vergunning op grond van de Wet wegvervoer goederen te krijgen. Voor Stein betekende dit een uitbreiding van het aandelenkapitaal met € 5.800. Op 15 februari 2011 heeft het college hiermee ingestemd. Stein bezit 117 aandelen á € 100.
9. Vermogen Eigen vermogen	31-12-2024 € 5.435.340 31-12-2025 € 5.835.000 31-12-2026 n.n.b.
Vreemd vermogen	31-12-2024 € 6.237.063 31-12-2025 € 6.231.000 31-12-2026 n.n.b.
10. Gemeentelijke bijdrage	n.v.t.
11. Financieel resultaat	2024 € 252.639 2025 € 400.000 2026 € 406.000
12. Risico's	Bij beëindigen contract worden desintegratiekosten in rekening gebracht.
13. Ontwikkelingen	RWM is de zoektocht gestart naar een nieuwe huisvestingslocatie gezien de huurovereenkomst van de huidige locatie per eind 2029 afloopt. Verder zijn de milieuparken in de Westelijke Mijnstreek verouderd en toe aan vervanging. Regionaal wordt gewerkt aan een optimalisatietraject van de milieuparken.

Wet Open Overheid

Algemeen

De Wet open overheid (Woo) stimuleert een transparante en toegankelijke overheid. Gemeenten zijn verplicht om informatie actief openbaar te maken binnen elf vastgestelde categorieën. In de gemeente Stein werken we aan een zorgvuldige afhandeling van Woo-verzoeken, de uitbreiding van actieve openbaarmaking en het vergroten van het bewustzijn onder medewerkers over de impact van de Woo op de dagelijkse werkprocessen. Transparantie is daarmee niet alleen verplicht, maar ook essentieel voor open en betrouwbaar bestuur.

Bewustwording en deskundigheid

De organisatie richt zich op verdere professionalisering van de Woo binnen gemeente Stein. In 2026 worden verschillende concrete acties ondernomen om het bewustzijn en de deskundigheid rondom de Woo te vergroten. Er worden workshops georganiseerd voor zowel nieuwe als bestaande medewerkers én bestuurders. In samenwerking met de afdeling communicatie wordt daarnaast een gerichte bewustwordingsaanpak ontwikkeld en uitgevoerd. Ook wordt een verdiepende training 'EHBO bij de Woo' opgeleverd, gericht op het versterken van Woo-kennis binnen de afdelingen. Tot slot wordt de kennisbank Woo verder ingevuld, zodat alle relevante informatie actueel, overzichtelijk en toegankelijk is voor medewerkers. Deze acties zijn gericht op duurzame kennisborging en het versterken van verantwoordelijkheidsgevoel rondom de Woo bij medewerkers over hun rol in actieve en passieve openbaarmaking. De Woo wordt geïntegreerd in de bredere organisatieontwikkeling, zodat de Woo als rode draad door bestaande werkprocessen heen verweven wordt. Dit zorgt voor een logische en begrijpelijke benadering voor medewerkers.

Actieve openbaarmaking

In 2024 zijn binnen de gemeente Stein de eerste vier Woo-informatie categorieën actief openbaar gemaakt. In 2025 is deze lijn voortgezet met de publicatie van nog vier categorieën: raadsstukken, agenda's en besluitenlijsten van B&W, jaarplannen en jaarverslagen, en Woo-verzoeken. In 2026 wordt het aantal openbaar gemaakte categorieën verder uitgebreid. De focus ligt op de voorbereiding en – waar mogelijk – publicatie van convenanten, adviezen, klachtenprocedures en onderzoeksrapporten. Er wordt voor gezorgd dat de Woo-eisen tijdig worden meegenomen in gemeentebrede projecten en initiatieven, door vanuit haar rol actief aan te sluiten bij relevante ontwikkelingen. Naar verwachting wordt eind 2025 duidelijk welke resterende informatie categorieën wettelijk verplicht openbaar gemaakt moeten worden en per wanneer. Op basis daarvan wordt de aanpak voor 2026 aangescherpt.

Procesoptimalisatie

In 2025 zijn de Woo-sjablonen opgesteld in begrijpelijke taal (B1). In 2026 worden deze sjablonen en processen vastgelegd in de werkprocessen en bijbehorende applicaties zodat deze voor gebruik beschikbaar zijn. In 2026 worden deze ook geëvalueerd en waar nodig aangepast om de kwaliteit van de afhandeling van Woo-verzoeken verder te verbeteren. Daarnaast wordt onderzocht hoe bestaande applicaties beter kunnen ondersteunen in de uitvoering van de Woo. Tot slot wordt, in samenwerking met communicatie, een toegankelijkheidsverklaring opgesteld voor open.gemeentestein.nl. Hiermee wordt de vindbaarheid en bruikbaarheid van openbaar gemaakte informatie voor alle inwoners verder versterkt.

In onderstaande tabel zijn meerjarig de resterende beschikbare incidentele en structurele budgetten weergegeven: die van rijkswege zijn toegekend:

(x € 1.000)	Begr. 2025	Begr. 2026	Begr. 2027	Begr. 2028	Begr. 2029
Wet Open Overheid	159	83	37	38	39
Totaal exploitatie	159	83	37	38	39

Financiële begroting

Algemeen

Uitgangspunten begroting 2026

Bij de samenstelling van de begroting 2026 is rekening gehouden met onderstaande uitgangspunten. Deze worden kort toegelicht.

Algemeen

- De begroting 2026 is samengesteld op basis van bestaand beleid;
- Het bestuursakkoord 2022-2026 is volledig vertaald in de begroting 2026-2029;
- Budgetten zijn, voor zover mogelijk, onderbouwd met kwantitatieve en kwalitatieve gegevens (de zgn. APK's);
- Stelposten zijn geactualiseerd;
- De begroting heeft een reëel ambitieniveau;
- Nog niet toe te rekenen bedragen worden via een stelpost inzichtelijk gemaakt;
- De ramingen van zowel exploitatielasten als investeringsbedragen die betrekking hebben op BTW compensabele posten en BTW-plichtige posten zijn exclusief de te verrekenen BTW opgenomen;
- De verplichte beleidsindicatoren zijn weergegeven in een extra bijlage;
- Alle bedragen in de tabellen zijn x € 1.000

Loon- en prijsinflatie

- Voor de uitgangspunten van de loonkosten verwijzen wij naar paragraaf bedrijfsvoering. Voor 2026 is de CAO verhoging in de programma's verwerkt.
- Aan de lastenkant is in de meerjarenbegroting daar waar nodig rekening gehouden met prijsontwikkelingen. De indexpercentages genoemd in de kadernota zijn leidend geweest voor het opstellen van deze begroting. Voor 2026 en verder is er rekening gehouden met 2,6%.

Belastingen en tarieven

Betreffende het belasting- en tariefbeleid worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- In de programmabegroting 2026-2029 is het opbrengstvolume van de OZB voor 2026 met 2,3 % verhoogd. De verhoging voor de jaren 2027-2029 bedraagt 4 %, 3,5 % en 3,6 %. Dit heeft betrekking op de inflatie;
- Bij de bepaling van de tarieven voor de afvalstoffenheffingen en de rioolheffingen wordt uitgegaan van 100% kostendekking;
- In de programmabegroting 2026-2029 is het tarief van de toeristenbelasting voor 2026 met 2,3 % verhoogd. De verhoging voor de jaren 2027-2029 bedraagt 4 %, 3,5 % en 3,6 %. Dit heeft betrekking op de inflatie;
- In de programmabegroting 2026-2029 is het opbrengstvolume van de leges niet gewijzigd. Bij de vaststelling van de legestarieven, wordt daar waar van toepassing, rekening gehouden met wettelijk gestelde maxima;
- Bij de huurtarieven voor de binnensportaccommodaties (sport- en gymzalen) wordt geen verhoging doorgevoerd. De tarieven voor de buitensportaccommodaties worden contractueel bepaald door de CBS indexeringen.
- Kostendekkingsplannen zijn in principe kaderstellend voor de tariefbepalingen.
- Kapitaallasten
- Afschrijving op investeringen vindt voor het eerst plaats in het jaar ná het jaar van ingebruikname/investeren. Er vindt dus géén afschrijving plaats in het jaar van investeren.
- Voor de berekening van kapitaallasten van nieuwe investeringen wordt het gemiddelde investeringsmoment gesteld op 1 juli van het jaar. Daarom wordt in het jaar van investeren een half jaar rente als last in de begroting opgenomen.

- Bij de berekening van kapitaallasten wordt voor 2026 en verder de renteomslag gehanteerd.
- Voor bestaande activa wordt de rente berekend op basis van de zgn. 'renteomslag'. Dit percentage is bij de begroting 2026 opnieuw berekend. Berekening heeft plaatsgevonden op basis van de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar.

Totaal lasten en baten

	Werk	Begr	Begroting			Meerjarenplanning								
	2024	2025	2026			2027			2028			2029		
	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
(x € 1.000)														
Bestuur en ondersteuning	-3.086	-3.055	3.808	772	-3.036	3.896	876	-3.021	3.778	789	-2.989	3.894	615	-3.279
Veiligheid	-2.717	-3.195	3.847	455	-3.392	3.588	166	-3.421	3.686	152	-3.534	3.786	152	-3.633
Verkeer en vervoer en waterstaat	-4.507	-7.567	6.046	553	-5.493	6.573	553	-6.020	7.029	553	-6.476	7.374	553	-6.821
Economie	-702	-1.083	1.174	386	-788	938	408	-530	946	414	-532	954	426	-528
Onderwijs	-2.763	-3.149	4.029	578	-3.451	4.304	585	-3.719	4.592	591	-4.002	4.631	597	-4.034
Sport, cultuur en recreatie	-4.997	-7.318	7.436	682	-6.753	6.831	540	-6.291	7.025	550	-6.475	7.068	560	-6.508
Sociaal domein	-23.063	-26.144	34.868	7.835	-27.032	34.586	7.261	-27.325	34.874	7.425	-27.449	35.618	7.704	-27.914
Volksgezondheid en milieu	-474	-1.417	13.318	11.753	-1.565	11.076	10.624	-451	11.274	10.783	-491	11.080	10.677	-403
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-1.729	-2.653	4.357	2.713	-1.644	3.160	1.627	-1.533	4.064	2.473	-1.591	2.137	595	-1.542
Saldo van baten en lasten programmas	-44.039	-55.580	78.883	25.728	-53.155	74.951	22.641	-52.310	77.267	23.730	-53.538	76.541	21.881	-54.661
Lokale heffingen	6.255	6.268	208	6.681	6.472	215	6.982	6.767	224	7.232	7.008	234	7.492	7.258
Algemene uitkeringen	53.476	56.543	42	58.439	58.397	42	59.116	59.074	42	59.550	59.508	42	61.772	61.730
Dividend	148	452	11	232	221	11	232	221	11	232	221	11	232	221
Saldo financieringsfunctie	34	511	74	74	0	63	63	0	57	57	0	37	37	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	796	204	548	640	92	1.164	619	-545	1.893	591	-1.301	2.717	591	-2.126
Totaal algemene dekkingsmiddelen	60.707	63.979	884	66.066	65.182	1.495	67.013	65.517	2.227	67.662	65.435	3.041	70.125	67.084
Overhead	-11.495	-12.267	11.617	7	-11.610	11.408	7	-11.401	11.354	7	-11.347	11.438	7	-11.431
Onvoorzien	0	-25	25	0	-25	25	0	-25	25	0	-25	25	0	-25
Vennootschapsbelasting	-12	-6	5	0	-5	5	0	-5	5	0	-5	5	0	-5

Saldo van baten en lasten	5.162	-3.900	91.414	91.801	387	87.885	89.661	1.776	90.879	91.399	520	91.051	92.013	962
Mutaties reserves	-5.162	7.985	303	1.971	1.668	0	635	635	0	677	677	0	591	591
Resultaat	0	4.085	91.717	93.772	2.055	87.885	90.296	2.411	90.879	-92.076	1.197	91.051	92.604	1.553

Recapitulatie begrotingsevenwicht

x 1.000	2026			2027			2028			2029		
	totaal	inc	struct	totaal	inc	struct	totaal	inc	struct	totaal	inc	struct
Lasten	4.722		4.722	5.422		5.422	6.035		6.035	6.966		6.966
Baten	66.837		66.837	67.891		67.891	68.450		68.450	70.741		70.741
Bestuur en ondersteuning	62.115	0	62.115	62.469	0	62.469	62.415	0	62.415	63.775	0	63.775
Lasten	3.846		3.846	3.588		3.588	3.686		3.686	3.786		3.786
Baten	455		455	166		166	152		152	152		152
Veiligheid	-3.391	0	-3.391	-3.422	0	-3.422	-3.534	0	-3.534	-3.634	0	-3.634
Lasten	6.046		6.046	6.573		6.573	7.029		7.029	7.373		7.373
Baten	553		553	553		553	553		553	553		553
Verkeer, vervoer en waterstaat	-5.493	0	-5.493	-6.020	0	-6.020	-6.476	0	-6.476	-6.820	0	-6.820
Lasten	1.174	244	930	938		938	946		946	954		954
Baten	386		386	408		408	414		414	426		426
Economie	-788	-244	-544	-530	0	-530	-532	0	-532	-528	0	-528
Lasten	4.029		4.029	4.304		4.304	4.592		4.592	4.631		4.631
Baten	578		578	585		585	591		591	597		597
Onderwijs	-3.451	0	-3.451	-3.719	0	-3.719	-4.001	0	-4.001	-4.034	0	-4.034
Lasten	7.435	600	6.835	6.831		6.831	7.025		7.025	7.068		7.068
Baten	682		682	540		540	550		550	560		560
Sport, cultuur en recreatie	-6.753	-600	-6.153	-6.291	0	-6.291	-6.475	0	-6.475	-6.508	0	-6.508
Lasten	34.868	633	34.235	34.586		34.586	34.874		34.874	35.618		35.618
Baten	7.835	633	7.202	7.261		7.261	7.425		7.425	7.704		7.704
Sociaal Domein	-27.033	0	-27.033	-27.325	0	-27.325	-27.449	0	-27.449	-27.914	0	-27.914
Lasten	13.318	3.522	9.796	11.076	1.545	9.531	11.274	1.688	9.586	11.080	1.536	9.544
Baten	11.753	3.364	8.389	10.624	1.475	9.149	10.783	1.618	9.165	10.677	1.536	9.141
Volksgezondheid en milieu	-1.565	-158	-1.407	-452	-70	-382	-491	-70	-421	-403	0	-403
Lasten	4.357	2.203	2.154	3.160	1.191	1.969	4.063	1.877	2.186	2.136		2.136
Baten	2.713	2.203	510	1.627	1.191	436	2.473	1.877	596	595		595
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-1.644	0	-1.644	-1.533	0	-1.533	-1.590	0	-1.590	-1.541	0	-1.541
Overhead lasten	11.617	498	11.119	11.408	78	11.330	11.354		11.354	11.438		11.438

Overhead baten	7		7	7		7	7		7	7		7
Saldo lasten en baten	387	-1.500	1.887	1.776	-148	1.924	520	-70	590	962	0	962
Lasten	303	303	0	0		0	0		0	0		0
Baten	1.971	1.531	440	635	205	430	677	70	607	591		591
Mutaties reserves	1.668	1.228	440	635	205	430	677	70	607	591	0	591
Totaal saldo	2.055	-272	2.327	2.411	57	2.354	1.197	0	1.197	1.553	0	1.553
Structurele lasten			83.712			85.072			87.313			89.514
Structurele baten			86.039			87.426			88.510			91.067
Structureel saldo baten -/- lasten			2.327			2.354			1.197			1.553

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten	2026	2027	2028	2029
x € 1.000				
Sociaal Domein				
Specifieke uitkering Brede SPUK/GALA	370			
Commissie Zorg en Veiligheid	263			
Totaal	633	0	0	0
Volksgezondheid en milieu				
Specifieke uitkering capaciteit, klimaat en energiebeleid	890	685	663	581
Specifieke uitkering nationaal isolatie programma	2.339	745	745	745
Specifieke uitkering volkshuisvestingsfonds	135	45	210	210
Totaal	3.364	1.475	1.618	1.536
Ruimtelijke Ordening				
Grondexploitaties	2.203	1.191	1.877	
Totaal	2.203	1.191	1.877	0
Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen				
<i>Onttrekkingen algemene reserve:</i>				
Dekking energievisie	118	70	70	
Dekking projectleider Chemelot	100			
Dekking informatiebeleidsplan kalender 2024 (Berap 2024)	47	48		
Dekking informatiebeleidsplan 2025 (Kadernota 2025)	185	30		
Bijdrage leefbaarheidsfonds omgeving chemelot	25			
<i>Onttrekkingen krimpreserve:</i>				
Woonzorgvisie	78	57		
Dekking exploitatie St. Jozefkerk	9			
WAP Nieuwdorp	20			
<i>Onttrekkingen reserve Steinerbos</i>	600			
<i>Onttrekkingen reserve uitvoeringsprogramma toerisme</i>	69			
<i>Onttrekking reserve budgetoverheveling</i>	280			
Totaal	1.531	205	70	0
Totaal	7.731	2.871	3.565	1.536

Incidentele lasten	2026	2027	2028	2029
x € 1.000				
Economie				
Integrale havenvisie	50			
Uitvoeringsprogramma toerisme	69			
Leefbaarheidsfonds Chemelot	25			
Projectleider Chemelot	100			
Totaal	244	0	0	0
Sport, cultuur en recreatie				
Steinerbos incidentele bijdrage	600			
Totaal	600	0	0	0
Sociaal Domein				
Specifieke uitkering Brede SPUK/GALA	370			
Commissie Zorg en Veiligheid	263			
Totaal	633	0	0	0
Volksgezondheid en milieu				
Verslavingspreventie	40			
Specifieke uitkering capaciteit klimaat en energiebeleid	890	685	663	581
Specifieke uitkering nationaal isolatie programma	2339	745	745	745
Energievisie	118	70	70	
Uitvoeringskosten volkshuisvestingsfonds	135	45	210	210
Totaal	3.522	1.545	1.688	1.536
Ruimtelijke ordening				
Opstellen transformatievisie	78	57		
Dekking exploitatie St. Jozefkerk	9			
WAP Nieuwdorp	20			
Grondexploitaites	2.203	1.191	1.877	
Totaal	2.203	1.191	1.877	0
Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen				
<i>Egalisatiereserve BUIG</i>	303			
Kosten informatiebeleidsplan kalender 2024 (Berap 2024)	47	48		
Kosten informatiebeleidsplan 2025 (Kadernota 2025)	185	30		
Doorgeschoven budget projectenkalender	266			
Totaal	801	78	0	0
Totaal	8.003	2.814	3.565	1.536
Toelichting incidentele baten en lasten				

Incidentele baten:

Specifieke uitkering Brede Spuk/Gala

De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Er is een beschikking ontvangen van 2023 t/m 2026.

Commissie Zorg en Veiligheid

De gemeente Stein fungeert als penvoerder voor de uitgaven die voortvloeien uit de commissie Zorg en Veiligheid. Dit betekent dat de gemeente Stein de subsidies ontvangt vanuit ZonMW. In 2026 wordt verwacht dat dit een bedrag van € 263.000 betreft.

Specifieke uitkering Capaciteit klimaat en energiebeleid

De uitkering Capaciteit klimaat en energiebeleid is bedoeld voor de inhuur van capaciteit voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid.

Specifieke uitkering nationaal isolatie programma

De uitkering Nationaal isolatie programma ook wel lokale aanpak isolatie genaamd is gericht op het uitvoeren van een isolatieprogramma in slecht geïsoleerde woningen van zowel koop als huur woningen.

Specifieke uitkering volkshuisvestingsfonds

In 2023 heeft de gemeente Stein middelen ontvangen vanuit het volkshuisvestingsfonds voor een totaal bedrag van € 1.684.536.

Deze specifieke uitkering wordt toegekend voor de herstructurering van woningen en leefomgeving in Kwadrant Stein (Nieuwdorp). Tevens zijn er middelen ontvangen van de Provincie Limburg voor de begeleiding van € 76.000.

Grondexploitaties

Dit zijn de baten die gekoppeld zijn aan de uitvoering van vastgestelde grondexploitaties.

Algemene reserve:

Dekking energievissie

De incidentele kosten voor de uitvoering van de energievissie (€ 118.000) worden gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve.

Dekking projectleider Chemelot

De incidentele kosten (€ 100.000) voor een projectleider op het dossier Chemelot wordt gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve.

Dekking informatiebeleidsplan kalender 2024 en plan 2025

Voor het wegwerken van de incidentele projecten is specialistische inhuur nodig gedurende de periode van dit project. Gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden rechtvaardigt het deze projecten en bijbehorende inhuur als incidenteel te betitelen. Sommige projecten hebben een doorloop tot 2027.

Dekking leefbaarheidsfonds Chemelot

De incidentele bijdrage (€ 25.000) vanuit de gemeente Stein voor de oprichting van een leefbaarheidsfonds voor omwonenden van Chemelot wordt gedekt door een onttrekking uit de algemene reserve.

Dekking onttrekkingen krimp

Dekking opstellen transformatievisie

De incidentele kosten voor het opstellen van de transformatievisies van de verschillende wijken in de Gemeente Stein worden gedekt door een onttrekking uit de krimppreserve.

Dekking reserve incidentele lasten Steinerbos

In 2025 is een reserve ter hoogte van € 2.200.000 gevormd, voor een incidentele bijdrage voor het Steinerbos. In 2026 is er nog € 600.000 beschikbaar van deze reserve

Dekking reserve uitvoeringsprogramma toerisme

In 2026 wordt € 69.000 aan de bestemmingsreserve Uitvoeringsprogramma Toerisme onttrokken voor de dekking van de kosten die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma toerisme.

Incidentele lasten:

Integrale havenvisie

In 2026 is er € 50.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van de havenvisie.

Projectkosten uitvoeringsprogramma toerisme

In de begroting 2026 is € 69.000 opgenomen voor de uitvoering van incidentele projecten die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma toerisme. Op basis van het bestuursakkoord 2022-2026 is voor de periode 2023-2026 een budget Recreatie, Toerisme en Cultureel Erfgoed vrijgemaakt waardoor op basis van uitgewerkte projectplannen uitvoering kan worden gegeven aan de in het bestuursakkoord verwoorde ambities.

Leefbaarheidsfonds Chemelot

Voor de opzet van een leefbaarheidsfonds Chemelot ten behoeve van de omwonende is een budget ter beschikking gesteld van € 25.000.

Projectleider Chemelot

Voor de inhuur van een projectleider op het dossier Chemelot wordt een budget van € 100.000 ter beschikking gesteld.

Steinerbos

In 2025 is er € 2.200.000 beschikbaar gesteld als incidentele bijdrage voor het Steinerbos. Van deze post is er in 2026 nog € 600.000 als last opgenomen.

Specifieke uitkering Brede SPUK/GALA

De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Preventieakkoord. De periode loopt t/m 2026.

Commissie Zorg en Veiligheid

De gemeente Stein fungeert als penvoerder voor de uitgaven die voortvloeien uit de commissie Zorg en Veiligheid. Dit betekent dat de gemeente Stein de subsidies ontvangt vanuit ZonMW en ook de uitgaven doet. In 2026 wordt verwacht dat dit een bedrag van € 263.000 betreft.

Verslavingspreventie

Omdat het regionale budget Maatschappelijk Opvang Voorziening (MOV) in 2026 niet meer toereikend is verstrekt de gemeente in 2026 zelf de subsidie voor verslavingspreventie.

Uitvoering Capaciteit, klimaat en energiebeleid

De uitkering Capaciteit klimaat en energiebeleid is bedoeld voor de inhuur van capaciteit voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Voor de uitvoer van de energievisie worden middelen ingezet vanuit deze specifieke uitkering. Voor 2026 betreft dit € 890.000.

Uitvoering Nationaal isolatie programma

De uitkering Nationaal isolatie programma ook wel lokale aanpak isolatie genaamd is gericht op het uitvoeren van een isolatieprogramma in slecht geïsoleerde woningen van zowel koop als huur woningen. Van deze middelen wordt in 2026 een budget van € 2.339.284 ingezet voor de uitvoering van dit programma.

Energievisie

In het bestuursakkoord uit 2022 is een hoger ambitie niveau uitgesproken op duurzaamheid binnen de gemeente Stein. In 2023 is het uitvoeringsprogramma energievisie vastgesteld. De uitvoering van de programma's zal plaatsvinden vanaf 2024 – 2030. In eerste instantie worden de kosten zoveel mogelijk gedekt uit de Specifieke uitkering Capaciteit klimaat en energiebeleid. In 2026 is voor de incidentele projecten uit deze visie een bedrag van € 118.000 opgenomen.

Uitvoeringskosten volkshuisvestingsfonds

In 2023 heeft de gemeente Stein middelen ontvangen vanuit het volkshuisvestingsfonds voor een totaal bedrag van € 1.684.536.

Deze specifieke uitkering wordt toegekend voor de herstructurering van woningen en leefomgeving in Kwadrant Stein (Nieuwdorp). Tevens zijn er middelen ontvangen van de Provincie Limburg voor de begeleiding van € 76.000. Deze middelen zijn tevens als uitvoeringskosten beschikbaar gesteld. Voor 2026 betreft dit € 135.000.

Transformatievisies

De incidentele kosten voor het opstellen van de transformatievisies van de verschillende wijken in de Gemeente Stein worden gedekt door een onttrekking uit de krimpreserve. Voor 2026 betreft dit € 78.000

Grondexploitaties

Dit zijn de lasten die gekoppeld zijn aan de uitvoering van vastgestelde grondexploitaties.

Egalisatiereserve BUIG

In 2025 is een egalisatiereserve BUIG gevormd die ervoor gaat zorgen dat er een koppeling ontstaat tussen de lasten en de baten en dat we als gemeente minder gevoelig worden voor fluctuaties.

In 2026 wordt er een storting gedaan in deze reserve zodat er een buffer ontstaat voor de toekomst.

Informatiebeleidsplan 2025 en kalender 2024

Voor het wegwerken van de incidentele projecten is specialistische inhuur nodig gedurende de periode van dit project. Gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden rechtvaardigt het deze projecten en bijbehorende inhuur als incidenteel te betitelen. Sommige projecten hebben een doorloop tot 2027.

Totaal saldo per taakveld

	2026 Lasten	2026 Baten	2026 Saldo	2027 Saldo	2028 Saldo	2029 Saldo
(x € 1.000)						
Bestuur	2.062	30	-2.032	-2.014	-2.013	-2.042
Mutaties reserves	303	1.971	1.668	635	677	591
Burgerzaken	1.534	684	-850	-839	-808	-1.071
Beheer overige gebouwen en gronden	213	59	-154	-168	-168	-166
Overhead	11.617	7	-11.610	-11.401	-11.347	-11.431
Treasury	85	946	860	839	812	812
OZB woningen	0	4.358	4.358	4.567	4.732	4.903
OZB niet-woningen	0	2.297	2.297	2.389	2.472	2.561
Belastingen overig	208	26	-182	-188	-196	-206
Algemene uitkering en overige uitkering	42	58.439	58.397	59.074	59.508	61.730
Overige baten en lasten	573	0	-573	-1.189	-1.918	-2.742
Vennootschapsbelasting	5	0	-5	-5	-5	-5
Bestuur en ondersteuning	16.642	68.816	52.174	51.701	51.746	52.934
Crisisbeheersing en Brandweer	2.021	52	-1.969	-2.014	-2.091	-2.172
Openbare orde en veiligheid	1.826	402	-1.423	-1.408	-1.442	-1.462
Veiligheid	3.847	455	-3.392	-3.421	-3.534	-3.633
Verkeer, wegen en water	5.882	508	-5.374	-5.895	-6.349	-6.654
Parkeren	119	0	-119	-124	-127	-166
Economische ontwikkeling	398	0	-398	-218	-219	-220
Bedrijfsloket- en regelingen	196	125	-72	-69	-73	-72
Economische promotie	580	262	-318	-243	-240	-236
Economie	1.174	386	-788	-530	-532	-528
Openbaar basisonderwijs	663	77	-586	-597	-672	-704
Onderwijshuisvesting	2.073	205	-1.869	-2.097	-2.285	-2.266
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.293	297	-996	-1.025	-1.044	-1.064
Onderwijs	4.029	578	-3.451	-3.719	-4.002	-4.034
Sportbeleid en activering	443	157	-287	-399	-407	-406
Sportaccommodaties	1.259	277	-983	-940	-945	-939
Cultuurpresentatie, productie participat	508	1	-507	-555	-565	-576
Musea	217	12	-205	-207	-209	-211
Cultureel erfgoed	158	0	-158	-158	-160	-161
Media	610	7	-603	-514	-525	-537
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	4.239	229	-4.011	-3.517	-3.664	-3.679
Sport, cultuur en recreatie	7.436	682	-6.753	-6.291	-6.475	-6.508
Samenkracht en burgerparticipatie	4.345	1.052	-3.294	-3.298	-3.365	-3.500
Toegang en eerstelijnsvrz WMO	296	0	-296	-303	-309	-318
Toegang en eerstelijnsvrz Jeugd	442	11	-431	-445	-459	-469
Toegang en eerstelijnsvrz Integraal	743	263	-480	-487	-505	-516
Inkomensregelingen	9.603	6.273	-3.330	-3.398	-3.432	-3.470
Begeleide participatie	2.517	0	-2.517	-2.345	-1.962	-1.856
Arbeidsparticipatie	153	0	-153	-127	-127	-127
Hulpdiensten en diensten (WMO)	824	237	-587	-458	-452	-454

Hulp bij het huishouden (WMO)	3.603	0	-3.603	-3.806	-3.925	-4.020
Begeleiding (WMO)	1.380	0	-1.380	-1.449	-1.521	-1.597
Dagbesteding (WMO)	611	0	-611	-642	-674	-708
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	217	0	-217	-222	-228	-234
Jeugdhulp ambulant lokaal	420	0	-420	-424	-428	-432
Jeugdhulp ambulant regionaal	6.074	0	-6.074	-6.218	-6.328	-6.459
Jeugdhulp met verblijf regionaal	717	0	-717	-735	-754	-774
Jeugdhulp met verblijf landelijk	359	0	-359	-358	-357	-357
PGB WMO	348	0	-348	-348	-348	-348
PGB Jeugd	54	0	-54	-54	-55	-55
Jeugdbescherming	175	0	-175	-180	-176	-176
Jeugdreclassering	58	0	-58	-58	-58	-58
Coördinatie en beleid WMO	1.121	0	-1.121	-1.144	-1.153	-1.154
Coördinatie en beleid Jeugd	806	0	-806	-825	-832	-833
Sociaal domein	34.868	7.835	-27.032	-27.325	-27.449	-27.914
Volksgezondheid	1.724	150	-1.574	-1.529	-1.565	-1.601
Riolering	2.512	3.519	1.007	1.045	1.073	1.092
Afval	3.750	5.103	1.353	1.519	1.512	1.507
Milieubeheer	5.152	2.946	-2.206	-1.336	-1.359	-1.246
Begraafplaatsen	179	35	-144	-150	-152	-154
Volksgezondheid en milieu	13.318	11.753	-1.565	-451	-491	-403
Ruimtelijke ordening	503	10	-493	-503	-553	-555
Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	2.203	2.203	0	0	0	0
Wonen en bouwen	1.651	500	-1.151	-1.030	-1.038	-986
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	4.357	2.713	-1.644	-1.533	-1.591	-1.542
Totaal	91.717	93.772	2.055	2.411	1.197	1.553

Reserves en voorzieningen

Volgens het BBV artikel 19, lid d en artikel 23 lid c moet in de toelichting op het overzicht van baten en lasten een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden opgenomen. In onderstaand overzicht zijn deze belangrijkste posten weergegeven. Tevens wordt het verloopoverzicht aangegeven van de voorzieningen.

De kenmerken van reserve en een voorziening zijn:

	Reserve	Voorziening
Vermogenscategorie	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Vormen en opheffen	Bevoegdheid gemeenteraad	Bevoegdheid gemeenteraad
Beschikkingsbevoegdheid	Raad	College
Toevoeging	Via resultaatbestemming	Loopt via de exploitatie
Onttrekking	Via resultaatbestemming	Rechtstreeks tlv voorziening
Financiële onderbouwing	Aangeraden niet verplicht vanuit de verslaggevingsregels	Verplicht
Negatief saldo	Niet toegestaan	Alleen tijdelijk en onder voorwaarden bij tariefegalisatie

Voor een verdere onderbouwing verwijzen wij naar de nota Reserves en Voorzieningen.

Verloop reserves

RESERVES

	Stand 31- dec 2024	Stortin g 2025	Onttrekk g 2025	Stand 31- dec 2025	Stortin g 2026	Onttrekk g 2026	Stand 31- dec 2026	Stortin g 2027	Onttrekk g 2027	Stand 31- dec 2027	Stortin g 2028	Onttrekk g 2028	Stand 31- dec 2028	Stortin g 2029	Onttrekk g 2029	Stand 31- dec 2029
Algemene reserve	29.961	1.050	14.583	16.429	0	475	15.954	0	148	15.805	0	70	15.735	0	0	15.735
Reserve knelpunten gemeentelijke huisvesting (B)	1.084	0	49	1.035	0	49	986	0	49	936	0	49	887	0	49	838
Reserve uitbreiding sporthal Stein (B)	41	0	20	20	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve sociaal domein	266	0	266	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve nieuwbouw IKC de Triviant (B)	79	0	26	54	0	26	28	0	26	2	0	2	0	0	0	0
Reserve Mergelakker (B)	68	0	16	52	0	16	36	0	16	19	0	16	3	0	3	0
Reserve MFC Stein (B)	191	0	7	184	0	7	177	0	7	170	0	7	164	0	7	157
Reserve Maaslandcentrum (B)	39	0	20	20	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve egalisatie afval	804	0	219	585	0	155	430	0	0	430	0	0	430	0	0	430
Reserve krimp	300	0	86	214	0	107	107	0	57	50	0	0	50	0	0	50
Reserve regiobijdrage	290	0	0	290	0	0	290	0	0	290	0	0	290	0	0	290
Reserve incidentele investeringen (B)	751	0	73	678	0	73	605	0	73	533	0	73	460	0	73	387
Reserve archeologisch museum (B)	69	0	8	61	0	8	54	0	8	46	0	8	38	0	8	30
Reserve stationsomgeving (B)	1.000	0	25	975	0	25	950	0	25	925	0	25	900	0	25	875
Reserve bijdrage ESZL	248	0	0	248	0	0	248	0	0	248	0	0	248	0	0	248
Reserve bouwgrondexploitaties	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1
Reserve renovatie brug Urmond	0	2.500	2.500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve pilots duurzaamheid	169	0	168	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1
Reserve invoeringomgevingswet	447	0	162	285	0	0	285	0	0	285	0	0	285	0	0	285
Reserve parkeerplaats veer Berg ad Maas	313	0	14	299	0	14	286	0	14	272	0	14	258	0	14	245
Reserve parkeerplaats Steinerbos	240	0	10	230	0	10	220	0	10	210	0	10	200	0	10	190
Reserve noodfonds	914	0	914	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve uitvoeringsagenda toerisme 23-26	713	0	258	455	0	69	386	0	0	386	0	0	386	0	0	386
Reserve Steinerbos	0	2.200	1.600	600	0	600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve omscholingsfonds	500	0	0	500	0	0	500	0	0	500	0	0	500	0	0	500
Reserve budgetoverheveling	2.091	280	2.091	280	0	280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve OBS de Maaskei	0	5.000	0	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000	0	200	4.800	0	200	4.600
Egalisatiereserve BUIG	0	239	0	239	303	0	541	0	0	541	0	0	541	0	0	541
Reserve binnenspeeltuin Steinerbos	0	314	0	314	0	17	297	0	17	279	0	17	262	0	17	244
Reserve sporthal brasserie merode	0	3.545	0	3.545	0	0	3.545	0	185	3.360	0	185	3.174	0	185	2.989

Reserve kwaliteitsimpuls personeel	128	0	0	128	0	0	128	0	0	128	0	0	128	0	0	128		
Totaal	40.70	7	15.128	23.113	32.72	2	303	1.971	31.054	0	635	30.419	0	677	29.742	0	591	29.152

Mutaties algemene reserve	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Rekeningresultaat	6.222		
Dekking kapitaallasten parkeerplaats Steinerbos	-50		
Grondexploitatie	-64	-63	
Dekking aankoop opstal Steinerbos	-88	0	
Bijdrage kosten warmtenet	-179		
Dekking programmamanager Chemelot	-100	-100	-100
Dekking kosten ICT beleidsplan	-359	-388	-232
Vrijval reserve noodfonds		914	
Amendement brug Urmond		-2.000	0
Bestemmingsreserve Steinerbos		-2.200	
Dekking kapitaallasten binnenspeeltuin		-314	
Dekking kapitaallasten verduurzaming merode		-3.545	
Bestemmingsreserve de Maaskei		-5.000	
Energievisie		-222	-118
Leefbaarheidsfonds Chemelot		-25	-25
Sanitair woonwagens		-90	
Onttrekking reserve brug Urmond		-2.500	
Totaal mutaties algemene reserve	5.382	-15.533	-475

Toelichting mutaties reserves

Reserve	Toelichting	Relatie programma	Bruteringsreserve
Reserve knelpunten gemeentelijke huisvesting	Deze reserve wordt gevoed met de verkoopopbrengst van de grond (voormalig gemeentehuis) en ingezet ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van het huidige gemeentehuis.	Bestuur en ondersteuning	ja
Reserve uitbreiding sporthal Stein	Deze reserve wordt ingezet ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van de uitbreiding van de sporthal Merode.	Sport, cultuur en recreatie	ja
Reserve sociaal domein	Vanaf begrotingsjaar 2020 is er een andere systematiek rondom de reserve Sociaal Domein. De budgetneutraliteit binnen het totale domein zal worden losgelaten, waardoor er geen verrekening meer plaats vindt met de reserve. De lasten binnen het Sociale Domein zijn naar een reëel niveau gebracht en zullen structureel geborgd worden binnen de exploitatie.	Sociaal domein	-
Reserve nieuwbouw IKC de Triviant	Deze reserve is gevoed met de opbrengst van de bouwgrondexploitatie Assevedo-straat en ingezet ter gedeeltelijke dekking van de exploitatielasten (huurpenningen) van Bredeschool IKC de Triviant.	Onderwijs	-
Reserve Mergelakker	De opbrengsten uit de grondexploitatie worden aangewend ter dekking van investeringen ter realisatie van het huidige clubgebouw ter huisvesting van de voetbal-	Sport, cultuur en recreatie	ja

	en tennisvereniging die van het sportcomplex gebruik maken.		
Reserve MFC Stein	De reserve is ingesteld voor het (gedeeltelijk) dekken van de kapitaallasten van het Multifunctioneel Centrum Stein. Daarnaast is in 2011 het teruggevorderde, teveel uitbetaalde subsidie aan het muziekonderwijs in deze reserve gestort. Dit ter dekking van de verhuiskosten na realisatie van het MFC.	Sociaal domein	ja
Reserve Maaslandcentrum	Betreft een bestemmingsreserve ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten die gemoeid zijn met de uitvoering van de revitalisering van het MLC. Deze reserve is gevoed met de opbrengst van de verkoop van het voormalig gemeentehuis van Elsloo.	Sociaal domein	ja
Reserve egalisatie afval	De kosten van het afvalcompartiment worden gedekt uit de opbrengsten binnen dit compartiment. Een saldo wordt verrekend met de egalisatiereserve afvalstoffenheffingen.	Volksgezondheid en milieu	-
Reserve krimp	De gemeente Stein ontving via de krimpmaatstaf geld uit het gemeentefonds. Om deze gelden in te zetten voor onderwerpen die met krimp te maken hebben is deze reserve gecreëerd.	Ruimtelijke ordening	-
Reserve regiobijdrage			-
Reserve incidentele investeringen	Een bijdrage in de bezuinigingstaakstelling in 2011 is gezocht in aanwending van een gedeelte van de algemene reserve (Kadernota 2012). Deze bezuiniging is onder andere gerealiseerd door het treffen van een bestemmingsreserve ter dekking van de afschrijvingskosten van incidentele investeringen.	Bestuur en ondersteuning	ja
Reserve archeologisch museum (B)	Betreft een bestemmingsreserve voor de afdekking van de kapitaallasten van de extra investering in 2013 van € 155.000.	Sport, cultuur en recreatie	ja
Reserve stationsomgeving	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van een amendement in de raad van 7 november 2013. Deze reserve wordt pas aangesproken als cofinanciering door de overige partijen (gemeente Beek, Provincie Limburg, NS, ProRail etc.) voor het totaalproject is gegarandeerd. Bij aanwending van deze € 1 miljoen zal binnen de bestaande budgetten dekking gezocht worden voor de hiermee samenhangende rentekosten.	Ruimtelijke ordening	ja

Reserve bijdrage ESZL	De reserve bijdrage ESZL is in 2014 gevormd door in 6 x 75.500 te onttrekken aan de krimpreserve en te storten in deze reserve. Voor de periode 2015 tot en met 2020 is de jaarlijkse bijdrage aan de ESZL afgedekt uit de vrijval van de structurele procesgelden voor de Regiovisie.	Verkeer, vervoer en waterstaat	-
Reserve bouwgrondexploitaties	Deze reserve is ingesteld ter afdekking van de financiële gevolgen (afdekking kapitaallasten) ordening voortvloeiende uit de gewijzigde verslagleggingsregels Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) Bouwgrondexploitaties per 1 januari 2016. De reserve wordt gevoed door de vrijval van de voorziening "Te verwachten verliezen", gedeelte Bramert-Noord fase 1 en fase 2. Deze vrijval ontstaat eveneens als gevolg van de gewijzigde verslagleggingsregels	Ruimtelijke ordening	-
Reserve brug Urmond	De bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van een amendement op de geactualiseerde nota reserves en voorzieningen in 2025.	Verkeer, vervoer en waterstaat	-
Reserve pilots duurzaamheid	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van een Coalitieakkoord 2018-2022 Kansrijk Besturen. De reserve wordt in de jaren 2019, 2020 en 2021 ingezet voor de uitvoering van de energievisie 2018-2021.	Volksgezondheid en milieu	-
Reserve invoeringomgevingswet	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van een Coalitieakkoord 2018-2022 Kansrijk Besturen. De reserve wordt in 2019 en 2020 ingezet voor de implementatie van de nieuwe omgevingswet.	Ruimtelijke ordening	-
Reserve parkeerplaats veer Berg ad Maas	Betreft een bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten die gemoeid zijn met de aanleg van de parkeerplaats bij het veer in Berg aan de Maas. Deze reserve wordt gevoed uit het budget van de toeristische uitvoeringsagenda.	Verkeer, vervoer en waterstaat	ja
Reserve parkeerplaats Steinerbos	Betreft een bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten die gemoeid zijn met de aanleg van de parkeerplaats Steinerbos. Deze reserve wordt gevoed uit het budget van de toeristische uitvoeringsagenda.	Verkeer, vervoer en waterstaat	ja
Reserve uitvoeringsagenda toerisme	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van het Coalitieakkoord 2023-2026 Kansrijk Besturen.	Sport, cultuur en recreatie	-

Reserve Steinerbos	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve naar aanleiding van raadsbesluit van 24 april 2025. De reserve wordt ingezet als eenmalige bijdrage aan Steinerbos.	Sport, cultuur en recreatie	-
Reserve omscholingsfonds	Deze bestemmingsreserve is gevoed vanuit de algemene reserve en is ingesteld naar aanleiding van het Coalitieakkoord 2023-2026 Kansrijk Besturen. De reserve wordt ingezet voor het omscholingsfonds. Dit omscholingsfonds moet ervoor zorgen dat inwoners die op dit moment minder kansrijk zijn op de arbeidsmarkt worden omgeschoold naar beroepen waar grote schaarste is.	Bestuur en ondersteuning	-
Reserve budgetoverheveling	Betreft een reserve voor het opvangen van budgetoverheveling	Bestuur en ondersteuning	-
Reserve OBS de Maaskei	Betreft een bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten die gemoeid zijn met de renovatie van OBS de Maaskei.	Onderwijs	ja
Reserve BUIG	Naar aanleiding van de kadernota 2025 is een egalisatiereserve BUIG gevormd die ervoor gaat zorgen dat er een koppeling ontstaat tussen de lasten en de baten en dat we als gemeente minder gevoelig worden voor fluctuaties. In 2025 en 2026 wordt er een storting gedaan in deze reserve zodat er een buffer ontstaat voor de toekomst.	Sociaal Domein	-
Reserve binnenspeeltuin Steinerbos	Betreft een bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten die gemoeid zijn met de aankoop van de binnenspeeltuin.	Sport, cultuur en recreatie	ja
Reserve sporthal brasserie Merode	Betreft een bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten die gemoeid zijn met de verduurzaming van de sporthal en brasserie Merode.	Sociaal Domein	ja
Reserve kwaliteitsimpuls personeel	Bij de jaarrekening 2024 is deze reserve kwaliteitsimpuls gevormd om binnen onze organisatie wendbaar te kunnen zijn bij onverwachte personele casussen. Om de effectiviteit van de reserve kwaliteitsimpuls personeel optimaal te benutten, heeft het college de bevoegdheid om deze reserve naar behoefte in te zetten. Via de P&C documenten wordt verantwoording afgelegd over de benutting van deze reserve.	Bestuur en ondersteuning	-

Verloop voorzieningen

VOORZIENINGEN

	Stand	Storting	Onttrekking	Stand	Storting	Onttrekking	Stand	Storting	Onttrekking	Stand	Storting	Onttrekking	Stand	Storting	Onttrekking	Stand
	31-dec			31-dec			31-dec			31-dec			31-dec			31-dec
	2024	2025	2025	2025	2026	2026	2026	2027	2027	2027	2028	2028	2028	2029	2029	2029
Voorzieningen dubieuze vorderingen woonwagewoners	10	0	0	10	0	0	10	0	0	10	0	0	10	0	0	10
Voorziening groot onderhoud wegen	450	850	1.267	33	850	862	21	850	660	210	850	1.050	10	850	545	315
Voorzieningen verwachte verliezen grondexploitaties	493	166	196	463	0	0	463	0	166	297	0	296	1	0	0	1
Voorziening onderh. Kunstwerk en viaduct.	268	43	100	211	43	50	204	43	50	197	43	50	189	43	50	182
Voorziening kleine monumenten	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2
Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	953	32	32	953	32	32	953	32	32	953	32	32	953	32	32	953
Voorziening pensioenvoorziening (oud) wethouders	2.900	75	59	2.916	75	59	2.932	75	59	2.948	75	59	2.964	75	59	2.980
Voorziening dubieuze debiteuren	134	0	0	134	0	0	134	0	0	134	0	0	134	0	0	134
Voorziening (groot) bouwkundig onderhoud BOP	2.307	952	751	2.508	952	1.218	2.242	952	708	2.487	952	910	2.530	952	1.036	2.446
Voorziening groot sporttechnisch onderhoud	398	44	87	355	44	159	241	44	85	199	44	125	118	44	74	89
Voorziening wethouderuitkeringen	162	20	90	92	0	56	36	0	0	36	0	0	36	0	0	36
Voorziening riool (cf art 44 lid 2 BBV)	727	0	0	727	0	65	662	0	0	662	0	0	662	0	0	662
Voorziening RVU	157	0	56	101	0	64	37	0	37	0	0	0	0	0	0	0
Voorz verw verliezen voorm Vivaldi	83	0	0	83	0	0	83	0	0	83	0	0	83	0	0	83
Voorz dub.debiteuren TOZO	12	0	0	12	0	0	12	0	0	12	0	0	12	0	0	12
Voorziening verlofsparen	81	20	0	101	20	0	121	20	0	141	20	0	161	20	0	181
Totaal	9.137	2.202	2.637	8.701	2.016	2.564	8.153	2.016	1.797	8.372	2.016	2.521	7.867	2.016	1.795	8.087

Toelichting mutaties voorziening

Voorziening	Toelichting	Relatie programma
Voorzieningen dubieuze vorderingen woonwagewoners	Ter afdekking van mogelijke oninbare vorderingen op woonwagewoners is de voorziening dubieuze vorderingen woonwagewoners gevormd.	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Voorziening groot onderhoud wegen	De toevoeging en onttrekking aan deze voorziening is gebaseerd op het onderliggende onderhoudsplan.	Verkeer, vervoer en waterstaat
Voorzieningen verwachte verliezen gondeexploitaties	De omvang deze voorziening moet voldoende zijn om de risico's af te dekken (zie paragraaf grondbeleid).	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Voorziening onderh. Kunstwerk en viaduct.	De toevoeging en onttrekking aan deze voorziening is gebaseerd op het onderliggende onderhoudsplan.	Verkeer, vervoer en waterstaat
Voorziening kleine monumenten	Het doel van deze voorziening is het uitvoeren van restauratie en achterstallig onderhoud kleine monumenten.	Sport, cultuur en recreatie
Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken		Sociaal Domein
Voorziening pensioenvoorziening (oud) wethouders	De toekomstige pensioenrechten van de (oud) wethouders is bij Wet geregeld in de Wet APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers). Voor het realiseren van de verplichting ten aanzien van de verstreken diensttijd van de actieve wethouders, de oud-wethouders met wachtgeld en de oud-wethouders zonder wachtgeld, is deze voorziening gevormd.	Bestuur en ondersteuning
Voorziening dubieuze debiteuren	De toevoeging is gebaseerd op een inschatting van de oninbaarheid. Bedragen worden onttrokken zodra een debiteur daadwerkelijk oninbaar wordt verklaard.	Bestuur en ondersteuning
Voorziening (groot) bouwkundig onderhoud BOP	De toevoeging en onttrekking aan deze voorziening is gebaseerd op het onderliggende onderhoudsplan.	Diverse programma's
Voorziening groot sporttechnisch onderhoud	De toevoeging en onttrekking aan deze voorziening is gebaseerd op het onderliggende beheerplan.	Sport, cultuur en recreatie

Voorziening wethouderuitkeringen	In 2014 is deze voorziening gevormd in verband met betalingen van te verwachten wachtgelduitkeringen aan gewezen wethouders in de periode 2015 t/m 2026. om de jaarlijkse schommelingen in de uitkeringen aan gewezen wethouders te egaliseren.	Bestuur en ondersteuning
Voorziening riool (cf art 44 lid 2 BBV)	De rioolvoorziening is verwerkt op basis van nominale waarde en met inachtneming van artikel 44, lid 2 BBV. Vanuit het GRP is er geen inzicht in de wijze waarop het riooltarief is opgebouwd en is een voorziening op basis van artikel 44, lid 1 BBV niet mogelijk.	Volksgezondheid en milieu
Voorziening RVU	Bij de RVU nemen medewerkers ontslag en volgt er een (maandelijkse) ontslagvergoeding die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Aangezien de ex-medewerker in die periode geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verricht, dient een voorziening te worden getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente tegenover de ex-medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling.	Bestuur en ondersteuning
Voorz verw verliezen voorm Vivaldi		Bestuur en ondersteuning
Voorziening dub. Debiteuren TOZO		Sociaal Domein
Voorziening verlofsparen	Naar aanleiding van nieuwe CAO, krijgt personeel de gelegenheid om verlof te sparen. Hiervoor is deze voorziening ingesteld.	Bestuur en ondersteuning

Uiteenzetting financiële positie

Belangrijk hierbij is dat het bij de financiële positie nadrukkelijk gaat om het beeld van de financiën over het begrotingsjaar en de daarop volgende jaren. De financiële positie speelt een belangrijke rol in het kader van een adequaat en integraal afwegingsproces betreffende de te varen koers op de korte, maar vooral op de middellange termijn.

Op basis van de uitgangspunten ontstaat het navolgende financieel beeld voor het jaar 2026-2029:

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Primaire begroting 2025	-1.677	-498	-679	207
<i>Mutaties raadsbesluiten</i>				
Slotwijziging 2024	10	1	16	-4
Regionale samenwerking	-25	-25	-25	-25
Steinerbos	-189	-195	-202	-203
Bestuursrapportage 2025	1.712	809	497	-502
Meicirculaire 2025	3.504	3.259	1.914	2.150
CPO Steskensstraat	0	13	13	13
Amendement brug Urmond	0	0	0	0
Totaal saldo voor begroting	3.335	3.364	1.535	1.662
<i>Begroting 2026</i>				
- Indexering	-106	-150	-185	-265
- Kadernota	-299	-276	-306	-343
- Begroting	-881	-754	-418	-367
- Septembercirculaire	6	227	571	866
Totaal saldo	2.055	2.411	1.197	1.553
Incidentele lasten	8.003	2.814	3.565	1.536
Incidentele baten	7.731	2.871	3.565	1.536
Structureel saldo	2.327	2.354	1.197	1.553

Investeringsplanning:

Onderstaand volgt een uitsplitsing van de investeringsplanning naar economisch en maatschappelijk nut:

Investeringsplanning	2026	2027	2028	2029
Economisch nut	8.275	11.233	5.495	958
Maatschappelijk nut	13.828	15.337	10.233	2.044
Financieel/Immaterieel vast actief	0	0	0	0
Totaal	22.103	26.570	15.728	3.002

EMU saldo

Omschrijving	2025	2026	2027
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens begroting 2025	Volgens begroting 2026	Volgens meerjarenraming in begroting 2027
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.900	387	1.776
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	23.638	22.103	26.570
3. Mutatie voorzieningen	-405	-548	385
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.054	150	150
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa			
Berekend EMU-saldo	-28.997	-22.414	-24.559

Geprognosticeerde balans

Omschrijving	Realisatie 31-12-24	Begroting 31-12-25	Begroting 31-12-26	Begroting 31-12-27	Begroting 31-12-28	Begroting 31-12-29
<i>Immateriële vaste activa</i>	8	742	742	742	742	742
- Afschrijvingen		26	0	0	0	0
- Investerings		760	0	0	0	0
<i>Materiële vaste activa</i>	101.218	120.888	138.072	159.166	168.773	165.283
- Afschrijvingen		3.968	4.919	5.476	6.121	6.492
- Investerings		23.638	22.103	26.570	15.728	3.002
<i>Financiële vaste activa</i>	5.132	5.126	4.760	4.382	4.170	3.940
Leningen woningbouwcorporaties	1.871	1.694	1.518	1.342	1.166	972
Overige langlopende leningen	2.592	2.764	2.574	2.372	2.336	2.300
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Leningen aan deelneming	0	0	0	0	0	0
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	668	668	668	668	668	668
Totaal vaste activa	106.358	126.756	143.574	164.290	173.685	169.965
<i>Vlottende activa:</i>	13.289	14.343	14.493	14.643	13.794	13.794
- Voorraden	-505	549	699	849	0	0
- Vorderingen	9.868	9.868	9.868	9.868	9.868	9.868
- Liquide middelen	165	165	165	165	165	165
- Overlopende activa	3.761	3.761	3.761	3.761	3.761	3.761
Totaal vlottende activa	13.289	14.343	14.493	14.643	13.794	13.794
Totale activa	119.647	141.099	158.067	178.933	187.479	183.759

Omschrijving	Realisatie 31-12-24	Begroting 31-12-25	Begroting 31-12-26	Begroting 31-12-27	Begroting 31-12-28	Begroting 31-12-29
<i>Eigen vermogen</i>	40.707	36.803	37.191	38.967	39.487	40.449
- Algemene reserve	23.739	16.429	20.035	21.942	24.283	25.480
- Bestemmingsreserves	10.618	16.293	15.101	14.614	14.007	13.416
-Resultaat	6.350	4.081	2.055	2.411	1.197	1.553
<i>Voorzieningen</i>	7.534	7.129	6.581	6.965	6.756	6.977
- toevoegingen aan voorzieningen		2.004	1.984	1.984	1.984	1.984
- onttrekkingen aan voorzieningen		2.409	2.532	1.599	2.193	1.763
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar</i>	50.158	75.918	93.048	111.753	119.988	115.085
- Onderhandse leningen	50.141	75.900	93.030	111.735	119.970	115.067
- Door derden belegde gelden	3	3	3	3	3	3
- Waarborgsommen	15	15	15	15	15	15
Totaal vaste passiva	98.399	119.851	136.819	157.685	166.231	162.511
<i>Vlottende passiva:</i>						
<i>Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	6.892	6.892	6.892	6.892	6.892	6.892
- Kasgeldleningen	0	0	0	0	0	0
- Banksaldi	1.679	1.679	1.679	1.679	1.679	1.679
- Overige schulden	5.213	5.213	5.213	5.213	5.213	5.213
<i>Overlopende passiva</i>	14.356	14.356	14.356	14.356	14.356	14.356
Totaal vlottende passiva	21.248	21.248	21.248	21.248	21.248	21.248
Totaal passiva	119.647	141.099	158.067	178.933	187.479	183.759

Investeringsplanning 2026-2029

	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)				
Aanschaf meubilair en inrichting gemeente	24	24	24	24
Ipads t.b.v. raadsleden	12	0	0	0
Telefoontoestellen	0	0	150	0
Hardware werkplekken mobiele devices	0	0	220	25
Zaak / DMS / Makelaar	375	0	0	0
Bus wijk Urmond 9	0	0	53	0
Verduurzaming Brasserie Steinerbos instal.	117	0	0	0
Verduurzaming Brasserie Steinerbos renovatie	389	0	0	0
Inrichting gemeentehuis	100	0	0	0
Noodaggregaat gemeentehuis	60	0	0	0
Bestuur en ondersteuning	1.077	24	447	49
Vervangen camera's cameratoezicht	0	60	0	0
Veiligheid	0	60	0	0
Verkeerskundige aanpassingen Bergerstr.	554	0	0	0
GGA Stein centrum wegen	0	50	1.100	0
Vervangen lichtmasten	47	31	0	0
Verkeersmaatr veilige schoolomgeving	105	0	0	0
Aanpassen rotonde Steinerweg-Koolweg	250	0	0	0
Doorfietspad/op-afrit Elsloo	1.647	0	0	0
Gebiedsvisie Dorine Verschureplein	750	0	0	0
Opknappen Beatrixplein	300	0	0	0
GGA Nieuwdorp (wegen)	2.794	2.794	0	0
GGA Meers	300	3.200	1.539	0
Herstel oude dorpskern Catsop	400	725	0	0
Herinrichting Koolweg	950	0	0	0
Doorfietspad	750	0	0	0
Heerstraat Zuid (wegen)	0	50	1.650	0
Nieuwdorp upgrade kerkplein	50	50	0	0
Herinrichting Dross. Jonker van Kesselst	0	50	650	0
Rotonde Gerichtstraat / Heerstraat-Noord	50	550	0	0
Rotonde Steinderweg / Merodestraat	50	600	0	0
Aanpak rotonde Heerstraat-Zuid / Heistee	0	0	400	0
Aanpak rotonde Steinderweg / Helmbloem	0	0	400	0
Herinrichting Omphaliusstraat	0	0	350	0
Herinrichting Gerichtstraat	0	0	750	0
Herinrichting Heerstraat-Noord	100	1.900	0	0
Herinrichting Odalaan	0	100	0	0
Reconstructie Mauritslaan/Heirstraat	100	2.400	0	0
Herinr. oude dorpskern Urmond (wegen)	400	1.520	0	0
Reconstructie afrit 49 (gate 7)	0	0	1.240	0
Wijkgericht werken Urmond-Oost	100	1.300	0	0
Vervangen fietsenrekken	55	0	0	0
Investering verkeer /GGA tbv uren	466	498	504	509
Verkeer vervoer en waterstaat	10.218	15.817	8.583	509
Renovatie OBS de Maaskei	2.500	2.300	0	0
Verduurzaming sporthal Merode installatie	1.551	0	0	0

Verduurzaming sporthal Merode renovatie	1.817	0	0	0
Verduurzaming Sportzaal Overmunthe instal.	102	406	0	0
Verduurzaming Sportzaal Overmunthe renovatie	115	461	0	0
Verduurzaming gymzaal Kerensheide Instal.	0	34	137	0
Verduurzaming gymzaal Kerensheide renovatie	0	93	373	0
Onderwijs	6.084	3.294	511	0
Vervangen speelvoorzieningen	305	210	45	0
Nieuwdorp buurttuin	0	450	0	0
Renovatie voetbalveld Berg	49	0	0	0
Vervangen armaturen veldverlichting LTV	24	0	0	0
Ballenvangers voetbal Elsloo	0	0	0	17
Hekwerk voetbal Elsloo	0	0	0	80
Vervangen kunstgrasveld Elsloo voetbal	0	0	0	560
Toplaagrenovatie voetbalveld Urmond	0	49	63	0
Sproei installaties voetbal Urmond	0	0	0	6
Sproei installaties voetbal Berg	0	0	0	13
Renoveren tennisbaan LTV Elsloo top laag	119	0	59	0
Verduurzaming Steinerbos installatie	183	731	0	0
Verduurzaming Steinerbos renovatie	30	121	0	0
Verduurzaming voetbalaccommodatie instal.	50	50	50	0
Vervanging materieel groen	60	0	0	0
Sport, cultuur en recreatie	819	1.610	217	676
Verduurzaming Maaslandcentrum instal.	0	0	187	748
Verduurzaming Maaslandcentrum renovatie	0	0	155	620
Verduurzaming MFC Berg ad Maas instal.	0	141	563	0
Verduurzaming MFC Berg ad Maas renovatie	0	141	566	0
Verduurzaming jeugdaccom Donko Wak instal.	46	0	0	0
Verduurzaming jeugdaccom Donko Wak renovatie	60	0	0	0
Sociaal Domein	106	282	1.471	1.368
Vervangen pompgemalen	44	44	44	0
GGA Stein centrum riool	0	50	1.100	0
Bus Stein Schoon 8	0	0	53	0
Vervangen en relinen vrijvervalriolen	880	740	500	400
Wateroverlastmaatregelen	1.475	975	980	0
Emissie maatregelen	150	1.580	0	0
Afkoppelen riolen	200	0	200	0
GGA Meers riool	500	913	913	0
Aanp rotonde Steinerweg-Koolweg (riool)	50	0	0	0
Opknappen Beatrixplein (riool)	100	0	0	0
Herinr. oude dorpskern Urmond (riool)	200	630	0	0
Heerstraat Zuid (riool)	0	50	710	0
Walstraat e.o. (riool)	0	500	0	0
Volksgezondheid en milieu	3.599	5.482	4.500	400
Vorbereidingskrediet RHA	200	0	0	0
Ruimtelijke ordening	200	0	0	0
Totaal	22.103	26.570	15.728	3.002

Bestuur en ondersteuning

Aanschaf meubilair en inrichting gemeentehuis

In 2026 wordt een investering gedaan voor de inrichting van het gemeentehuis. Bij deze investering wordt gekeken naar verschillende onderdelen, zoals digitale vergadermogelijkheden, arbotechnische werkplekken, concept voor wijze waarop gewerkt kan worden en het werkcafé. Het doel is om te komen tot een passende toekomstbestendige inrichting van het gemeentehuis.

Ipads raadsleden

Op grond van artikel 3.3.2 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers stelt het college van burgemeester en wethouders ten laste van de gemeente informatie- en communicatievoorzieningen ter beschikking aan raadsleden voor de duur van de uitoefening van de functie. Bij het begin van de bestuursperiode ontvangen de raadsleden daarom een Ipad. Omdat in maart 2026 gemeenteraadsverkiezingen zijn is deze investering in de begroting opgenomen.

Verduurzaming brasserie Steinerbos

Voor 2025-2026 staat verduurzaming brasserie Steinerbos. De kosten voor verduurzaming bedragen voor de brasserie € 505.524.

Zaak / DMS / makelaar

In de investeringsplanning was voor 2027 een bedrag van € 375.000 gereserveerd voor de vervanging van het huidige zaaksysteem. De overeenkomst met de huidige leverancier loopt echter af in 2026. Het systeem sluit niet meer aan bij de digitalisering en dienstverlening. . Daarnaast sluit het systeem niet meer aan bij de geldende en aanstaande wet- en regelgeving van informatievoorziening en -beheer. Dit geeft de noodzaak aan om tijdig aan te besteden en het zaaksysteem te implementeren. Voorgesteld wordt om het hiervoor gereserveerde bedrag van 2027 naar 2026 te verschuiven. Hiermee kan de aanbesteding in 2025 worden voorbereid en kan de implementatie in 2026 plaatsvinden.

Noodaggregaat gemeentehuis

In 2026 wordt € 60.000 beschikbaar gesteld ten behoeve voor de aankoop van een nieuw noodaggregaat.

Verkeer, vervoer en waterstaat

Verkeerskundige aanpassingen Bergerstraat

In 2025 is het ontwerp in nauw overleg met de omgeving afgerond en is het ontwerp aanbesteed aan een aannemer die de werkzaamheden vanaf januari 2026 gaat uitvoeren. Door de werkzaamheden van de verbreding van de A2 (Rijkswaterstaat) aan het viaduct Bergerweg, is het niet mogelijk om de werkzaamheden in 2025 te starten.

Uit de bodemonderzoeken is gebleken dat de funderingen van de Bergerstraat en de Nattenhovener Koestraat zijn verontreinigd. Deze funderingen moeten tijdens de uitvoering gedeeltelijk worden gesaneerd.

Het initiële budget van het project is daardoor onvoldoende en wordt met € 100.000 opgehoogd.

Vervangen lichtmasten

Betreft het planmatig vervangen van lichtmasten conform het vastgestelde beleidsplan. Dit is in 2025 gecombineerd aanbesteed met de geplande vervanging van alle conventionele armaturen voor LED-verlichting. De uitvoering zal naar verwachting eind 2025 opgestart worden met mogelijke uitloop naar 2026.

Verkeersmaatregelen veilige schoolomgeving

In het mobiliteitsplan 2021-2025 is een doorkijk gemaakt welke korte termijn projecten vanuit het budget verkeersmaatregelen en/of veilige schoolomgeving worden uitgevoerd. Afgelopen jaren zijn

veel van deze verkeersmaatregelen genomen die verkeersveiligheid verbeteren. Ook in 2026 wordt ingezet op concrete/acute maatregelen die direct bijdragen aan de verkeersveiligheid zoals inrichting van schoolomgevingen. Zo leggen we een stevige basis voor de structurele vervolgaanpak in het mobiliteitsplan na 2026.

Aanpassen rotonde Steinderweg-Koolweg

De rotonde gelegen op de kruising Steinderweg-Koolweg is aan groot onderhoud toe. Bij dit onderhoud willen wij de rotonde ook aanpassen aan de laatste inzichten op gebied van verkeer en onderhoud.

De uitvoering stond ingepland voor 2025 maar zal mede door het uitlopen van project Michiel de Ruyterstraat en verleggen kabels en leidingen op de rotonde verlengd worden tot 2026.

Doorfietspad/op-afrit Elsloo

De bereikbaarheid van de bedrijventerreinen en de Chemelot Campus zijn van groot belang om onze sterke economische positie te behouden. Om die situatie ook op langere termijn te kunnen garanderen blijven investeringen op het gebied van verbetering van infrastructuur noodzakelijk. We investeren daarom in de infrastructuur rond het bedrijventerrein in Elsloo, de bereikbaarheid van Station Beek-Elsloo en het creëren van een snelfietsroute langs ons hoofdnetwerk. In 2022 is hiervoor gestart met het project 'Aanpak rotondes en op- en afritten Businesspark Stein'. Het project heeft tot doel om het wegennet te verbeteren, de doorstroming te bevorderen en de verkeersveiligheid te verbeteren. Het project heeft impact op en raakvlakken met meerdere (toekomstige) projecten langs dit traject van zowel gemeente als provincie Limburg.

Het betreft onder andere het project 'Snelfietsroute Maastricht-Sittard' van de provincie en het project 'Stationsomgeving Beek - Elsloo'. De provincie heeft € 2,4 miljoen subsidie verstrekt voor het doorfietspad op Steins en Beeks grondgebied.

Vanaf 2026 staat de verdere voorbereiding van het doorfietspad/op-afrit Elsloo ingepland.

Gebiedsvisie Dorine Verschureplein

Met behulp van de bevindingen en verkregen input is opdracht gegeven om enkele ontwerpschetsen te ontwikkelen, die in Q4 2025 besproken worden met de belanghebbenden. Hieruit volgt een voorkeursvariant waarna besluitvorming dient plaats te vinden. In 2026 vindt detaillering plaats. De variant wordt verder uitgewerkt tot een uitvoeringsplan. Parallel daaraan worden de benodigde onderzoeken uitgevoerd zoals een infiltratieonderzoek. Op basis van de uitkomsten kan een uitvoerder via een aanbesteding gezocht worden, waarna uitvoering kan starten.

Opknappen Beatrixplein

Conform planning is het project opgestart in 2025. Oplevering pas eind 2026. Omdat het budget nog volledig op 2025 staat, zal een deel van het budget (€ 300.000) doorgeschoven moeten worden naar 2026. Daarnaast zullen de werkzaamheden aan de brug Urmond van invloed kunnen zijn op de fasering en planning.

GGA Nieuwdorp

GGA Nieuwdorp voorziet in de reconstructie van de openbare ruimte in het kwadrant Zaam Wonen (vlek 1, grondgebonden en vlek 2, appartementen). Gekozen is voor een integrale aanpak met een gefaseerde uitvoering in 2026-2027. In 2024 zijn hiervoor de uitvoeringsscenario's onderzocht. Voor vlek 1 is samen met Zaam Wonen een uitvoeringskader opgesteld en worden meerdere scenario's medio 2025 met de straatbewoners besproken. Voor vlek 2 is het kader al eerder besproken met de buurt en zijn de uitkomsten opgenomen in het in juli 2024 vastgestelde bestemmingsplan "Zaam Wonen Nieuwdorp". Het gewenste scenario wordt nu technisch uitgewerkt met een gefaseerde aanpak uitvoering in 2026-2027.

GGA Meers

In 2025 is de inkoop van het ingenieursbureau uitgevoerd en is de omgevingsparticipatie opgestart.

Op basis van de inbreng vanuit de verschillende stakeholders, zoals bewoners, ondernemers, DOP Meers enz. worden ontwerpen gemaakt van de verschillende deelgebieden in Meers. Dit ontwerpproces neemt het grootste gedeelte van 2026 in beslag. Tegelijkertijd is Enexis in 2026 bezig met het plaatsen van nieuwe trafo's en het verzwaren van het stroomnet. Naar verwachting heeft Enexis hier geheel 2026 voor nodig en start onze uitvoering in Q1 2027.

De aquaflow in Meers moet vervangen worden en de omvang van het aan te leggen riool is omvangrijker dan aangenomen.

Het initiële budget (riool) van het project is daardoor onvoldoende en wordt met € 825.000 opgehoogd.

Herstel oude dorpskern Catsop

In Q3 van 2025 zijn de ontwerpwerkzaamheden opgestart door het organiseren van participatieavonden. In 2026 wordt het ontwerp opgesteld voor het herstel oude kern - Catsop. Enexis is in 2026 bezig met het saneren van de water- en gasleidingen in vrijwel het gehele dorp, zodat de uitvoering van het herstel oude kern - Catsop pas na afronding van deze sanering kan starten. Start van het herstel oude kern is voorzien voor Q4 2026.

In de definitiefase (2025) is de omvang van het project bepaald en is gekozen om een perceel te verwerven waar meerdere functies kunnen worden gebundeld, zoals parkeren, waterberging en natuur. Het initiële budget van het project is daardoor onvoldoende en wordt bijgesteld; voor de grondverwerving wordt het budget met € 150.000 opgehoogd en voor het herstel oude kern wordt het budget met € 300.000 opgehoogd.

Herinrichting Koolweg

Bij inventarisatie van het project is gebleken dat er geen directe combinatie gemaakt kan worden met rotonde Steinderweg/Koolweg. De werkzaamheden voor 2026 zullen voornamelijk bestaan uit verleggen van kabels en leidingen waardoor uiteindelijke uitvoering gepland staat, najaar 2026 met doorloop naar 2027.

Nieuwdorp upgrade kerkplein

Upgrade kerkplein maakt deel uit van de aanleg openbare ruimte dat behoort bij de grondexploitatie "Woningbouwontwikkeling Bruisend Hart". De herinrichting van het gedeelte kerkplein is volgens planning voorzien in medio 2027.

Rotonde Gerichtstraat/Heerstraat Noord

In het verkeersarrangement is opgenomen om een rotonde aan te leggen op de kruising Gerichtstraat / Heerstraat Noord. Met deze rotonde wordt de snelheid ter plekke verlaagd en wordt het voor langzaam verkeer veiliger om over te steken. De voorbereidingen van dit project starten in 2026 en uitvoering later in 2027.

Rotonde Steinderweg/Merodestraat

In het verkeersarrangement is opgenomen om een rotonde aan te brengen op de kruising Steinderweg / Merodestraat. Met deze rotonde wordt de snelheid ter plekke verlaagd en wordt het voor scholieren veiliger om de Steinderweg over te steken. De voorbereidingen van dit project starten in 2026 en uitvoering later in 2027.

Herinrichting Heerstraat Noord

In het verkeersarrangement is opgenomen om de Heerstraat Noord zodanig in te richten dat de snelheid verlaagd wordt en de verkeersveiligheid toeneemt. De voorbereidingen van dit project starten in 2026 en uitvoering later in 2027.

Reconstructie Mauritslaan/Heirstraat

De Mauritslaan/Heirstraat zijn momenteel gebiedsontsluitingswegen waar 50 km per uur gereden mag worden. In het bestuursakkoord is beschreven om deze wegen terug te brengen naar de nieuwe landelijke categorie gebiedsontsluitingsweg 30 km/h. Om dit te kunnen realiseren is een andere inrichting van het wegprofiel noodzakelijk.

Bij afronding van werkzaamheden aan de brug (opdrachtgever hiervan is Rijkswaterstaat) kan een gedeelte van de reconstructiewerkzaamheden worden gekoppeld en daarmee de hellingbaan worden uitgevoerd. De voorbereidingen van dit project starten in 2026 en uitvoering later in 2027 (in afstemming met werkzaamheden brug Urmond).

Herinrichting oude dorpskern Urmond

In Oud Urmond spelen diverse vraagstukken die een directie relatie hebben met de openbare ruimte. In de voorgaande begroting zijn hiervoor ook diverse investeringen opgenomen, verdeeld over meerdere planjaren. Zo komen er diverse maatregelen uit het verkeersarrangement en is uitvoeren van onderhoud aan wegen en riool noodzakelijk door de slechte onderhoudstoestand. Daarnaast is in het bestuursakkoord opgenomen om zoveel mogelijk de oude dorpshistorische elementen te herstellen en het toeristisch recreatief profiel van de gemeente te versterken. Omdat deze onderwerpen allemaal met elkaar te maken hebben willen we deze integraal aanpakken en zijn we gekomen tot een integrale gebiedsvisie van de historische kern Oud Urmond. Omdat het een integraal project is, zijn de afzonderlijke budgetten gecombineerd tot één investeringsbudget om herinrichting van de openbare ruimte van de gehele historische kern van Oud Urmond mogelijk te maken. Hierdoor zijn de financiële afhandelingen eenvoudiger en zijn de budgetten en het project beter te monitoren. Het betreft samenvoegen van de investeringen Grote Straat Beekstraat (wegen), Beekstraat/ de Bath, Parkeerplaatsen Beekstraat/ de Bath, diverse kleine ingrepen vanuit het verkeersarrangement en Herstel oude Dorpskern Urmond. Omdat het project gefaseerd uitgevoerd zal worden, is het totale budget van € 2.020.000 verdeeld over de planjaren 2025 t/m 2027.

Reconstructie afrit 49 (gate 7)

In 2022 is gestart met het project 'Aanpak rotondes en op- en afritten Businesspark Stein', met als doel het wegennet te verbeteren, de doorstroming te bevorderen en de verkeersveiligheid te verbeteren. Een van de knelpunten die opgelost moeten worden is gelegen bij de afritten van de A2 in Elsloo en de Sanderboutlaan. Tijdens de spitsuren ontstaan hier verkeersopstoppen. Daarmee wordt de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen belemmerd. Ook zorgen deze opstoppen regelmatig voor terugslag op de autosnelweg. Dit is onwenselijk en gevaarlijk. De voorgestelde oplossing is het verplaatsen van de oostelijke oprit richting Gate 7 en het plaatsen van een verkeersregelinstallatie.

De regeling Kleine Weginfra van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is een eenmalige kans op subsidie. Deze regeling biedt cofinanciering voor maatregelen die de doorstroming bevorderen op het hoofdwegennet. De Rijksbijdrage is maximaal 50% waarbij uitvoering op korte termijn een voorwaarde is. Het gemeentelijke aandeel bedraagt € 1,24 miljoen (exclusief BTW). Het investeringsbudget en kapitaallasten worden in de begroting 2026-2029 opgenomen. Voor 2030 moet gestart zijn met de aanleg, start van de werkzaamheden in 2028 is haalbaar.

Gebiedsgerichte aanpak (GGA) Urmond-Oost

Voor de gebiedsontwikkeling Urmond-Oost is een investeringsbudget van € 1,4 mln. opgenomen als gemeentelijke cofinanciering voor de Regiodeal (€ 0,4 mln.) en het Leefbaarheidsfonds (€ 1,0 mln.). Hiermee wordt invulling gegeven aan de transformatievisie Urmond-Oost (2023) en de doelstellingen uit de kadernota 2026: een vitale en inclusieve wijk met betaalbare woningen, centrale voorzieningen en sociale ontmoetingsplekken. Het budget wordt ingezet voor het masterplan, de samenwerking met ketenpartners en de voorbereiding van concrete projecten.

Uren investeringen

Dit betreft de inzet van de uren van projectleiders en verkeerskundigen, die op een later moment toegerekend worden naar de diverse projecten.

Onderwijs

Renovatie OBS de Maaskei

De verwachting is dat in 2026 een programma van eisen (pve) wordt opgesteld voor het nieuwe kindcentrum van De Maaskei Urmond. Dit pve vormt de basis voor de selectie van de architect die de plannen verder zal gaan uitwerken.

Verduurzaming sporthal Merode

Voor 2025-2026 staat verduurzaming Sporthal inclusief de brasserie op het programma. De kosten voor verduurzaming bedragen voor de sporthal en brasserie € 3.545.011.

Verduurzaming sportzaal Overmunthe

Voor 2025-2026 staat verduurzaming Sportzaal Overmunthe op het programma. De kosten voor verduurzaming bedragen voor de sportzaal € 216.656.

Sport cultuur en recreatie

Vervanging materieel wijkbeheer

Inzake het materiaal van groen/wijkteams is er materieel wat aan vervanging toe is of nieuw aangeschaft dient te worden. Dit betreft o.a een bladblazer en een trilo. Een trilo wordt achter de tractor gehangen (getrokken) en heeft meerdere functies, zoals een zuigfunctie voor bladeren, maaien, verticuteren, vegen, etc.

Vervangen speelvoorzieningen

In de tweede helft van 2025 is de aanbesteding voor het vervangen van de speeltoestellen en de vernieuwing van de speeltuinen afgerond. Aansluitend kan gestart worden met de uitvoering, conform het vastgestelde uitvoeringsplan.

De uitvoering van dit plan staat gepland om te starten in het vierde kwartaal van 2025 (Q4).

De hiervoor gereserveerde financiële middelen dienen te worden doorgeschoven volgens planning naar het moment van daadwerkelijke uitvoering 2025/2026-2027-2028-2029.

Renovatie voetbalveld Berg

Renovatie van de top laag van één voetbalveld welke 1x per 25 jaar plaatsvindt. De investering bedraagt € 48.755.

Renoveren tennisbaan LTV Elsloo

De in 2011 aangelegde tennisvelden hebben een vervangingscyclus van 15 jaar. In 2026 wordt de top laag van de 4 intensiefst gespeelde tennisvelden vervangen. De 2 minder gespeelde tennisvelden zijn doorgeschoven naar 2028. De investering bedraagt € 118.521.

Verduurzaming Steinerbos

Voor 2025-2026 staat verduurzaming recreatiepark/zwembad Steinerbos op het programma. De kosten voor verduurzaming bedraagt voor recreatiepark/zwembad € 1.064.490.

Verduurzaming voetbalaccommodatie

Met het vaststellen van het accommodatiebeleid 2025-2029 is rekening gehouden met € 50.000 per jaar voor kleine duurzaamheidsinvesteringen in de buitensportaccommodaties uit te voeren. Per jaar wordt één sportcomplex onderzocht welke kleine duurzaamheidsinvesteringen het meest effectief zijn. Hierbij bepaalt het energieverbruik (hoog naar laag) de volgorde van uitvoering

Sociaal Domein

Verduurzaming jeugdaccommodatie Donko Wak

Voor 2025-2026 staat verduurzaming jeugdaccommodatie Donko Wak op het programma. De kosten voor verduurzaming bedragen € 111.805.

Volksgesondheid en milieu

Vervangen pompgemalen

Dit betreft vervangingsbudget voor pompgemalen indien dit van toepassing is.

Vervangen en relinen vrijvervalriolen

Op basis van MaatRegelenPlan wordt de planning voor vervanging of relinen in 2026 uitgevoerd.

Wateroverlastmaatregelen

Voor een aantal maatregelen vindt voorafgaand aan de uitvoering nog onderzoek plaats om te optimaliseren en de plannen af te stemmen met de omgeving. Dit wordt verder toegelicht in het programma volksgezondheid en milieu (riolering)

Emissie maatregelen

Voor een aantal maatregelen vindt voorafgaand aan de uitvoering nog onderzoek plaats om te optimaliseren en de plannen af te stemmen met de omgeving. Dit wordt verder toegelicht in het programma volksgezondheid en milieu (riolering).

Afkoppelen riolen

Het afkoppelen van regenwater is zorgen dat het regenwater niet meer naar de rioolwaterzuivering wordt afgevoerd maar naar de bodem of watersysteem. Afkoppelen draagt bij aan het bestrijden van meerdere klimaateffecten, zoals bestrijding van de wateroverlast, hittestress en droogte. Ook kan afkoppelen een positieve bijdrage leveren aan de belevingswaarde, kwaliteit van de leefomgeving en gezondheid. Om afkoppelen mogelijk te maken, als de gelegenheid zich aanbiedt, is een bedrag opgenomen van € 200.000 per twee jaar.

Voor 2026 zijn o.a. projecten opgenomen in het Elserveld (Elsloo) en de Bergerstraat (Urmond).

GGA Meers (riool)

Hiervoor verwijzen we naar GGA Meers (wegen).

De raming van GGA Meers - riolering wordt ruimschoots overschreden, omdat de omvang van de rioolmaatregelen groter is en ook herstelmaatregelen worden uitgevoerd (het vervangen van de aquaflo). Het initiële budget van het project is daardoor onvoldoende en wordt bijgesteld; voor de aanleg van de primaire regenwaterstructuur Meers wordt het budget met € 850.000 opgehoogd.

Aanpak rotonde Steinerweg/Koolweg (riool)

Hiervoor verwijzen we naar Aanpak rotonde Steinderweg/Koolweg (wegen).

De uitvoering stond ingepland voor 2025 maar de werkzaamheden zullen, door het uitlopen van project Michiel de Ruyterstraat en verleggen kabels en leidingen op de rotonde, doorlopen tot in 2026.

Opknappen Beatrixplein (riool)

Dit maakt onlosmakelijk onderdeel uit van het project Opknappen Beatrixplein wat elders in deze begroting wordt toegelicht.

Herinrichting oude dorpskern Urmond (riool)

Hiervoor verwijzen we naar herinrichting oude dorpskern Urmond (wegen).

Uit rioolinspecties blijkt dat diverse riolen binnen het plangebied in een slechte onderhoudstoestand verkeren en vervanging of relining (aanbrengen kunststof kous in rioolbuis) noodzakelijk is.

Daarnaast is het afkoppelen van regenwater van het gemengde riool gemeentelijk beleid.

Op basis van de gebiedsvisie is een raming opgesteld. Voor rioleringsmaatregelen is een bedrag geraamd van € 930.000. In de voorgaande begroting is voor het vervangen van het riool in de Grote Straat en voor stimuleren van afkoppelmaatregelen een budget opgenomen van € 305.000 respectievelijk € 200.000. Omdat het een integraal project is, worden deze afzonderlijke budgetten

gecombineerd tot één investeringsbudget voor het uitvoeren van de rioleringsmaatregelen binnen de oude dorpskern Urmond. Hierdoor zijn de financiële afhandelingen eenvoudiger en zijn de budgetten en het project beter te monitoren. Door het reeds gereserveerde budget van € 505.000 met € 425.000 te verhogen kunnen de rioleringswerkzaamheden worden uitgevoerd. Omdat het project gefaseerd uitgevoerd zal worden is het totale budget van € 930.000 verdeeld over de planjaren 2025 t/m 2027.

Ruimtelijke ordening

Vorbereidingskrediet RHA

De BOPA procedure (voorheen wijziging van bestemmingsplan genoemd) en het bouwrijp maken is voorzien in 2025. Plaatsing van de woningen door de woningcorporaties is voorzien in het 1e kwartaal 2026, waardoor een deel van het budget (€ 200.000) overgeheveld moet worden naar 2026. Uiteindelijk leidt dit project tot een grondexploitatie.

Bijlagen

Bijlage I Overzicht Formatie

Omschrijving	2025		2026	
	FTE	personen	FTE	personen
Griffie	2,00	3	2,00	3
Strategie & Advies, Concerncontrol, gemeente secretaris	8,60	10	8,34	10
Financiën & Organisatie	16,45	19	17,92	19
Informatie & Ondersteuning	24,16	29	25,72	30
Publieke zaken	16,48	25	16,94	26
Sociaal Domein	20,57	25	22,97	30
Samenleving & Veiligheid	23,01	26	25,08	32
Fysiek Domein	25,79	29	29,08	35
Team Wijkbeheer	20,93	23	21,09	23
Herbezetting OR	0,45		0,45	
Totaal ambtelijk apparaat	158,44	189	169,59	208
Raadsleden		19		19
College B&W	5,20	6	4,50	5
Totaal gewezen wethouders		2		2

P-begroting

Bedragen x € 1.000	Bijgestelde raming 2024	Werkelijk 2024	Bijgestelde raming 2025 na Berap	Primaire raming 2026
Loonkosten ambtelijk personeel	11.394	11.235	14.043	15.727
Loonkosten Bestuur, incl. griffie	1.168	1.190	1.125	1.212
Kosten gewezen wethouders	94	87	94	94
Inhuur tbv ambtelijk apparaat	2.825	2.824	1.269	514
Totaal gemeente Stein	15.481	15.336	16.531	17.547

Bijlage II Verplichte indicatoren

Indicator	Omschrijving	eenheid	periode	Stein	Limburg
Programma Bestuur en Ondersteuning					
Formatie		FTE per 1.000 inwoners	2026	6,88	
Bezetting		FTE per 1.000 inwoners	2026	8,44	
Apparaatskosten		Kosten per inwoner	2026	€ 645,00	
Externe inhuur		kosten als % v.d. totale loonsom - kosten totale inhuur externen	2026	3,1	
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	Duizend euro	2025	315	312
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuis-houden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	In euro's	2025	995	963
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuis-houden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	In euro's	2025	1106	1040
Programma Veiligheid					
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	2024	0,2	2,1
Geweldmisdrijven	Het aantal geweldmisdrijven per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	2024	2,4	4,4
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	Aantal per 1.000 inwoners	2024	0,8	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	Aantal per 1.000 inwoners	2024	3,2	5,7
Programma Economie					
Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	%	2023	44,9	51,1
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2023	152,9	161
Programma Onderwijs					
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.	per 1.000 inw. 5-18 jr	2023	5,2	5,8
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is	per 1.000 inw. 5-18 jr	2024	24	25
Vroegtijdig schoolverlaters (zonder startkwalificatie; vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	% deelnemers aan het VO en MBO Onderwijs	2024	2,2	2,6
Programma Sport, cultuur en recreatie					
Niet sporters	Percentage niet-wekelijks sporters	%	2024	47,8	46,8

Programma Sociaal domein					
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	%	2023	1	1
Kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	% van alle jongeren tot 18 jaar	2023	4	6
Jeugdwerkloosheid	Het percentage kinderen tot 18 jaar werkloos is.	%	2023	2	2
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	15,2	15,3
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	0,5	1,4
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2024	1,4	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2024	760	863
Verwijzingen Halt	Verwijzingen naar Buro Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2024	4	9
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	% van de werkzame bevolking ten opzichte van de beroepsbevolking CBS	2024	69,4	69,1
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	2024	123,4	192,8
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	2023	651,7	810,5
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.	Aantal per 10.000 inwoners	2024	194,5	319,5
Programma Volksgezondheid en milieu					
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	Kg/inwoner	2023	95	100
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	%	2022	29,5	19,1
Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting					
Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	Aantal per 1.000 woningen	2024	3,3	4,7
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	%	2025	86,2	76,8

bon:

www.waarstaatjegemeente.nl
17 september 2025

Bijlage III Overzicht subsidies

Bij het vaststellen van deze begroting wordt ook voor dit begrotingsjaar het hieronder weergegeven subsidieplafond voor het totale subsidiebudget (art.4 lid 1 van de ASV) en de subsidiebudgetten en subsidieplafonds voor elke separate subsidieregeling (art.4 lid 2 van de ASV) vastgesteld.

	2026	2027	2028	2029
(x € 1.000)				
Subsidie ondersteuning vrijwilligersorganisatie	281	289	296	304
Subsidie maatschappelijke activiteitenreregeling	42	43	44	45
Subsidie professionele instelling	2.217	2.130	2.185	2.240
Subsidie accommodaties	259	266	273	280
Evenementensubsidie	119	122	125	128
Subsidie leefbaarheid en vitale gemeensc	72	73	75	77
Subsidie erfgoed	15	15	16	16
Subsidie kunst en cultuur	148	152	156	160
Totaal	3.153	3.091	3.171	3.252

Bijlage IV Begrippenlijst

B

Balans	is een onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente.
Baten en lasten (stelsel van)	is een begrotingssysteem waarin alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Dit ongeacht het jaar waarin zij zijn ontvangen of betaald.
Begroting	is een overzicht van beleidsvoornemens, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 2004 (BBV), onderscheidt een beleidsbegroting en een financiële begroting.
Behoedzaamheidsreserve	is een gedeelte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds dat het Rijk reserveert voor de uitlichting uit het gemeentefonds wegens verwachte onderuitputting van de rijksuitgaven.
Beleidsbegroting	is een onderdeel van de begroting waarin volgens het BBV met name ingegaan wordt op de programma's en via de zogenoemde paragrafen op de belangrijke onderdelen van het beheer. De beleidsbegroting bestaat uit: 1. het programmaplan; 2. de paragrafen.
Bestemmingsreserve	is een reserves waaraan een specifieke bestemming is gegeven
Bestuurlijk belang	heeft een gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft.

C

Categoriale indeling	is een indeling van baten en lasten naar voorgeschreven soorten zoals salarissen, rente en belastingen. Het BBV stelt verplicht dat gemeenten de begroting converteren naar categorieën in een apart document. Dit document wordt naar de toezichthouder en CBS gezonden.
Comptabiliteitsvoorschriften	zijn de wettelijke bepaalde voorschriften voor de inrichting van de gemeentelijke begroting en rekening. Sinds het begrotingsjaar 2004 zijn de nieuwe voorschriften volgens het Besluit Begroting en Verantwoording van kracht.

D

Deelnemingen	zijn privaatrechtelijke rechtspersonen waarin de gemeente risicodragend participeert.
Doelmatigheid (efficiency)	is de mate waarin een maximale hoeveelheid producten en prestaties is gerealiseerd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt bij een gelijkblijvende

	hoeveelheid middelen. Onderzoek naar doelmatigheid richt zich vooral op de verbetering van de bedrijfsvoering.
Doeltreffendheid (effectiviteit)	is de mate waarin de geleverde producten en prestaties bijdragen aan het realiseren van de gestelde (beleids)doelen. Onderzoek naar doeltreffendheid richt zich op de vergelijking van het gerealiseerde en gewenste effect.
Doeluitkering	is een door een ministerie aan de gemeente verstrekte gelden ter uitvoering van een specifieke taak. Een doeluitkering is dus niet vrij besteedbaar.
Dualisering	is de ontvlechting van de taken en bevoegdheden tussen de gemeenteraad en het college. De raad richt zich primair op de kaderstellende en controlerende functie, het college op de uitvoerende functie. De wethouders zijn geen lid van de raad.
E	
Economische categorie	kostensoort; aanduiding van de soort kosten en opbrengsten naar bedrijfseconomisch gezichtspunt.
F	
Financieel belang	van financieel belang is sprake als de gemeente de middelen die ze ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij (een derde rechtspersoon) en / of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.
Financiële begroting	gaat volgens het BBV vooral in op de budgettaire aspecten en op de financiële gevolgen van de beleidsbegroting. De financiële begroting bestaat uit: 1. het overzicht van de baten en de lasten en toelichting; 2. de uiteenzetting van de financiële positie en toelichting.
Financiële positie	is een onderdeel van de financiële begroting, tevens de tegenhanger van de balans. De financiële positie van een gemeente geeft de grootte en samenstelling van het vermogen in relatie tot de baten en lasten.
Financiële rechtmatigheid	hiermee wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd.

G

Gemeenschappelijke regeling

is het publiekrechtelijk juridische kader waarbinnen twee of meer gemeentebesturen kunnen samenwerken.

Gemeentefonds

uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden. Dit ter onderscheid van doeluitkeringen met een gebonden besteding.

K

Kapitaallasten

afschrijving en toegerekende rente op activa.

Kostenplaatsen

op een kostenplaats worden lasten verzameld die niet direct aan een product kunnen worden toegerekend. De verzamelde lasten van een kostenplaats worden vervolgens op basis van geleverde prestaties toegerekend naar de producten.

L

Leges

worden geheven ter dekking van de kosten van gemeentelijke dienstverlening. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.

O

Overzicht van baten en lasten

is het onderdeel van de financiële begroting dat een overzicht geeft van alle baten en lasten die in de programma's zijn opgenomen.

P

Paragrafen:

geven volgens het BBV een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.

Planning- en controlcyclus

de jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken, bijstellen en verifiëren van budgetten.

Prestatie-indicator

kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente.

Programma

is een samenhangende verzameling van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten.

Programmabegroting

is de typering voor de begroting waarin de programma's centraal staan. Een gemeente is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal.

R

Raadsprogramma

De raad geeft in een raadsprogramma een agendering van de onderwerpen die in de raadsperiode aan de orde moeten komen. Het gaat als regel met name om de onderwerpen die in de visie van de raad politiek relevant zijn. Het raadsprogramma is de basis voor de planning en control van

	de raad. In een dualistisch stelsel kunnen alle raadsfracties een raadsprogramma ondertekenen.
Rekening	overzicht van de in een jaar gerealiseerde kosten en opbrengsten. De jaarrekening dient ter verantwoording. Tevens wordt in een jaarrekening de stand van de gemeentelijke vermogenspositie opgemaakt.
Reserve	bedrag dat is gereserveerd voor toekomstige uitgaven, zonder dat de aard en de omvang van deze uitgaven al bekend zijn.
Risicoparaagraaf	is een door het college verstrekt overzicht van alle bekende risico's tot het moment van aanbieden van de begroting.
T	
Treasury	is het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
V	
Verbonden partij	is een partij waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij een financieel belang heeft.
W	
Weerstandscapaciteit	is het geheel van geldmiddelen (zoals de algemene reserve) waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast behoeven te worden.
Weerstandscapaciteit incidenteel	is het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de hoogte van het voorzieningenniveau van de programma's.
Weerstandscapaciteit structureel	met de structurele weerstandscapaciteit worden die middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's.